

Datum
7 november 2022

Begroting AGV 2023

Inhoud

Inhoud	3
Voorwoord	5
1 Inleiding	7
1.1 Inleiding op de begroting	7
1.2 Actuele ontwikkelingen	7
1.3 Samenvatting	11
1.3.1 Budgetvolumes 2023-2027	11
1.3.2 Nominale ontwikkelingen	11
1.3.3 Tarieven waterschapsbelastingen	12
1.3.4 Schuldpositie	13
1.3.5 Reserves	14
2 Programmaplan	15
2.1 Inleiding	15
2.2 Begroting per effect	16
2.3 WATERVEILIGHEID	18
2.4 VOLDOENDE WATER	26
2.5 GEZOND WATER	35
2.6 GEZUIVERD AFVALWATER	44
2.7 CULTUURHISTORIE EN RECREATIE	54
2.8 BELASTINGEN	61
2.9 BESTUUR EN MAATSCHAPPIJ	66
3 Begroting 2023	76
3.1 Begroting naar effecten	76
3.2 Begroting naar kostendragers	77
3.3 Begroting naar kosten- en opbrengstsoorten	79
3.4 Beknopte Meerjarenraming	82
3.4.1 Meerjarenraming per effect	82
3.4.2 Meerjarenraming per resultaat	84
3.5 Kerngegevens	87
Bijlage 1: Verplichte paragrafen	88
1.1 Ontwikkelingen sinds vorig begrotingsjaar	88
1.2 Uitgangspunten en normen	89
1.3 Incidentele baten en lasten	89
1.4 Kostentoerekening	90
1.5 Onttrekkingen aan overige bestemmingsreserves en voorzieningen	91
1.6 Waterschapsbelasting	91
1.7 Weerstandsvermogen	98
1.8 Financiering	102
1.9 Vreemd vermogen	107
1.10 Verbonden partijen	108
1.11 Bedrijfsvoering	112
1.12 EMU-saldo	112
1.13 Openbaarheidsparagraaf	114
Bijlage 2: Financiële overzichten	116
2.1 Staat van personeelskosten	116

2.2	Staat van vaste activa	117
2.3	Staat van vaste schulden	120
2.4	Staat van reserves en voorzieningen	121
2.5	Berekening renteomslagpercentage	122
2.6	Meerjareninvesteringsprogramma	123
2.7	Overzicht netto-kosten naar beleidsproduct (inclusief meerjarenraming)	124
2.8	Routekaart	125

Voorwoord

Aan de lezer,

Voor u ligt de Begroting 2023 van het waterschap Amstel, Gooi en Vecht. De laatste begroting die het zittende bestuur aan u voorlegt. Het is geen gemakkelijke opgave waar het waterschap voor staat. De wateropgaven zijn groot, de wereld waarin we werken is complex en de economische omstandigheden zijn zwaar en onzeker. Ook zorgen de grote veranderopgaves van digitale veiligheid, belastinginning en verbetering van de governance voor bestuur en organisatie voor extra risico's. We wonen in een waterschap in een complexe delta en dat vraagt van ons waterschap dat we met onverminderde ambitie ons werk voortzetten.

Urgentie en ambitie blijft

Het waterschap blijft ook in 2023 met groot gevoel voor urgentie werken aan de taken die haar bij wet zijn toevertrouwd: waterveiligheid, voldoende water en gezond water en aan de grote maatschappelijke opgaven van deze tijd: klimaatverandering, de uitputting van fossiele brandstoffen en andere eindige grondstoffen en de afnemende biodiversiteit. Deze begroting laat deze onverminderde ambitie zien. Tegelijkertijd laat de begroting ook zien dat verkiezingen op komst zijn.

Dit bestuur heeft ervoor gekozen in de afgelopen maanden op veel opgaven de voorraad werk in beeld te brengen, kwalitatief en kwantitatief en doorgerekend op financiële consequenties afhankelijk van te kiezen ambitieniveaus. Het geactualiseerde Masterplan Zuiveren, het uitvoeringsplan KRW, het Masterplan Technische Assets Watersysteem en ook het Boezemplan zijn belangrijke voorbeelden van deze inventarisaties. Het bestuur is zo aan het begin van de volgende bestuursperiode in staat gesteld te komen tot integrale keuzes in de verhouding tussen inhoudelijke prestaties, tarieven en schuldquote.

Samenwerken moet

In deze bestuursperiode hebben we vanuit onze gebiedskennis en deskundigheid met onze omgeving samengewerkt aan verschillende maatschappelijke opgaven en hebben we bij wateropgaven, zoals het tegengaan van bodemdaling, de waterkwaliteitsopgave en de toenemende druk op ons watersysteem door ontwikkelingen in het ruimtelijke domein, actief samenwerkingspartners gezocht en gevonden.

Gelukkig herkennen we in onze partnerschappen het gedeelde gevoel van urgentie en ambitie.

Een voorbeeld hiervan is samenwerking binnen het BOWA (Bestuurlijk Overleg Water in het AGV-gebied) en concrete projecten met gemeenten en overige gebiedspartners. Ook in de MetropoolRegio Amsterdam vinden we inmiddels een solide basis voor succesvol samenwerken in de ruimtelijke ordening en geven we het besef van het belang van bodem en water als sturend in deze ordening samen vorm.

De gebiedsprocessen waarin we met andere overheden, bewoners, gebruikers en maatschappelijke belangenorganisaties de grote hoeveelheid vraagstukken op het gebied van bodemdaling, biodiversiteit, waterkwaliteit en waterkwantiteit bespreken en naar oplossingen brengen, vormen de kern van de rol als samenwerkingspartner die we als waterschap invullen.

Economisch onzekere tijden

Voor u ligt een begroting die laat zien met welke ambitie en in welke complexe wereld dit waterschap opereert, maar ook laat zien in welke economisch ingewikkeld tijd van hoge inflatie, stijgende rente en een krappe arbeidsmarkt de realisatie van die ambities plaatsvindt. Moeilijk vervulbare vacatures, grondstoffentekorten, afhankelijkheden van samenwerkingspartners en een krappe aanbestedingsmarkt liggen ten grondslag aan de in deze begroting opgenomen lagere verwachting van realisatie van voorgenomen investeringen met daarnaast een grote overprogrammering om flexibel in te kunnen spelen op deze veranderingen en waar nodig en passend bij te kunnen sturen.

De onzekere tijden waarin we leven wordt al langere tijd veroorzaakt door het coronavirus. Sinds dit jaar zijn er ook zorgen vanwege de oorlog in Oekraïne en mede als gevolg daarvan hogere energie- en grondstofprijzen gecombineerd met een hoge inflatie waardoor prijzen voor producten en diensten fors oplopen.

De consequenties hiervan voor de koopkracht van burgers zijn enorm. Ook voor ondernemers is het een ingewikkeld vraagstuk hoe om te gaan met gestegen prijzen voor grondstoffen en energie. Sommigen moeten zelfs besluiten de productie af te schalen of stil te leggen.

Hogere tarieven

De inflatie treft natuurlijk ook de activiteiten van ons waterschap. Energie en grondstoffen worden duurder. Het is een bestuurlijke keuze op welke wijze deze inflatie effect heeft op een begroting en de bijbehorende tarieven. Gewoonlijk berekenen we onze tarieven aan de hand van de rekenregel, inflatie + HWBP + 1,0% = ≤ 5%. In 2019 dachten we hiermee voldoende financiële ruimte te creëren om antwoord te kunnen geven op de wateropgaves waar ons waterschap voor staat. Het toepassen van die rekenregel anno 2022 zou betekenen dat we juist minder middelen beschikbaar zouden hebben voor die wateropgaven. De urgentie van die wateropgaven is in de tussentijd echter bepaald niet minder geworden. Het Dagelijks bestuur is daarom van mening dat de toepassing van die regel in deze tijden en dus met deze begroting niet mogelijk is omdat de inflatie alleen al voor meer dan 5% tariefstijging zorgt. In de begroting is daarom de inflatie verwerkt in de tariefstijging.

Het Dagelijks bestuur heeft uiterst kritisch gekeken naar de uitgaven, maar de urgentie van de opgaven op waterveiligheid, waterkwaliteit en waterkwantiteit laten geen verminderde ambitie toe. De kwaliteit van leven voor inwoners en gebruikers in het waterschap in de Rijndelta waarin wij wonen, wordt bepaald door de inzet die het waterschap hierop continu pleegt, nu, in 2023 en in de toekomst. Het Dagelijks bestuur beseft dat dit voor 2023 een grotere tariefstijging betekent voor alle belastingbetalers dan we in 2019 konden voorzien. Met de verruiming van de basis waarop kwijtschelding van belasting aangevraagd kan worden, zorgt dit bestuur ervoor dat deze tariefsverhoging de meest kwetsbare groep niet treft.

Bestuur aan het stuur

Vanwege de huidige vertraging in de belastinginning en de daarom omvangrijke portefeuille van kortlopende kasgeldleningen, de lage stand van de tariefegaliseringsreserves en bestaande risico's en onzekerheden ten aanzien van loon- en prijsontwikkelingen is en blijft het belangrijk om het bestuur in staat te stellen om bij te kunnen sturen. Dit vereist een volledig, betrouwbaar en actueel inzicht in de financiën en prestaties. Hoewel we hiervoor, met onder andere de invoering van effectsturing en herontwerp van de P&C-cyclus, belangrijke stappen hebben gezet, zijn we nog lang niet op het gewenste niveau. Het speerpunt van Dagelijks bestuur en organisatie blijft het verbeteren van de volledigheid, betrouwbaarheid en actualiteit van het inzicht in de financiën en prestaties zijn. Met die managementinformatie creëren we de mogelijkheid om bijtijds te sturen, te verantwoorden en te informeren. In 2023 moet de inzet hierop tot zichtbaar resultaat leiden.

Het Dagelijks bestuur kijkt met gepaste trots terug op de afgelopen vier jaar.

Namens het bestuur van Waterschap Amstel, Gooi en Vecht,

Peter Smit

lid Dagelijks bestuur,

Portefeuillehouder Financiën

1 Inleiding

1.1 Inleiding op de begroting

Deze begroting heeft als vertrekpunt de eerste jaarschijf van de *Voorjaarsnota AGV 2023-2027* (VJN), in juli 2022 vastgesteld door het Algemeen bestuur. De Begroting 2023 bevat de benodigde budgetten voor de taken en het beleid uit het *Bestuursakkoord Waterbetrokken* en het *Waterbeheerprogramma AGV 2022-2027*. In de Begroting 2023 zijn de voorstellen opgenomen, die al onderdeel uitmaakten van de goedgekeurde VJN 2023-2027.

Het begrotingsvolume in 2023 bedraagt € 240,8 miljoen. In de Voorjaarsnota 2023-2027 was rekening gehouden met een volume van € 227,9 miljoen. Een toename van circa € 12,9 miljoen. De toename is opgebouwd uit:

- Toename exploitatiekosten € 3,5 miljoen (een toelichting wordt bij de effecten gegeven);
- Inflatie (loon- en prijsstijging) € 13,6 miljoen. Voor loon- en premiestijging is voor 2023 met 3% gerekend. Voor de vaststelling van de prijsstijging 2023 is gebruik gemaakt van de cijfers uit de circulaire van het Centraal Planbureau (augustus 2022), voor 2023 is de verwachte inflatie 5,7%.
- Lagere kapitaallasten (rente en afschrijving) € 1,4 miljoen (actualisatie van het investeringsprogramma)
- Dividend uitkering AGV Groengas BV € 1,5 miljoen;
- Temporiseren inspectie slib tanks van 2023 naar 2024 € 1,3 miljoen.

Naast het inzicht dat in de begroting wordt gegeven over de voorziene investeringen en de ontwikkeling van exploitatielasten voor de uit te voeren taken worden ook de tarieven, op basis van de nieuwe kostentoedelingsverordening, voor 2023 vastgesteld.

1.2 Actuele ontwikkelingen

Algemeen

In 2022 zijn er verschillende ontwikkelingen die extra (ten opzichte van voorgaande jaren) onzekerheden met zich meebrengen en een doorwerking hebben in de Begroting 2023.

In de eerste plaats is er de hoge inflatie. Vooral sterke stijgingen van de energieprijzen hebben het inflatieniveau flink omhoog gestuwd. De Europese Centrale Bank probeert dit terug te brengen door de rente te verhogen. Momenteel is niet te voorspellen hoe de ontwikkeling van de inflatie er verder uitziet.

Een andere, voor prognoses en ramingen relevante factor betreft de recente migraties naar nieuwe systemen voor de waterschapsbelastingen, de gemeentelijke drinkwaterfacturatie en de personeels- en salarisadministratie van Waternet. Functionaliteiten en informatievoorziening van de nieuwe systemen zijn nog niet goed ingericht. Tenslotte is een belangrijke onzekerheid gelegen in het governancetraject, waarin de aansturing en inrichting van Waternet tegen het licht wordt gehouden. De onzekerheid betreft niet alleen de direct aan (de voorbereiding en implementatie van) de besluitvorming verbonden kosten, maar ook het effect op de mobiliteit van de medewerkers van Waternet. De invulling van vacatures verloopt moeizaam of mondt noodgedwongen uit in een beroep op externe inzet.

De drie genoemde ontwikkelingen brengen materiële onzekerheden met zich, die leiden tot een grotere bandbreedte van afwijkingen in de realisatie ten opzichte van de ramingen of prognoses.

Belastingen

Om de beheersing en voorspelbaarheid van die belastingopbrengsten te vergroten, is er in 2022 veel aandacht uitgegaan naar het op orde krijgen van de belastingapplicatie, het wegwerken van achterstanden in de heffing en de inning, het voorkomen dat er nieuwe achterstand ontstaat en het definiëren van risico's en het beheersen van die geïdentificeerde risico's.

De interventies die zijn doorgevoerd zijn onder te verdelen in drie thema's: Besturing, Bemensing en Beheersing. Deze interventies hebben hun vruchten afgeworpen waardoor in de tweede helft van 2022 de (op)leveringsbetrouwbaarheid goed geweest.

De ontwikkeling van functionaliteiten binnen de belastingapplicatie loopt naar verwachting nog door tot eind 2023. De planning is dat dan alle functionaliteiten zijn opgeleverd. Er zal dan nog wel sprake zijn van een nog in te lopen achterstand in belasting- oplegging en -inning.

Op basis van deze inzichten en de realisaties in 2022 is er geen aanleiding om te verwachten dat er delen verjaren omdat ze niet binnen de wettelijke termijnen kunnen worden opgelegd. Wel duurt het zoals gesteld dan nog enkele jaren voordat er volledig in de actualiteit geheven en geïnd wordt (heffingsjaar en inningsjaar volledig gelijk).

Belangrijke oplevermomenten zijn voor de komende periode zijn:

- Eind 4^e kwartaal 2022. Dan zal het technisch mogelijk zijn om de tweede groep eigenaren de aanslag te versturen over 2021. Tegelijkertijd zal het ook technisch mogelijk zijn om heffingsjaar 2022 voor zowel de gebruikers als de eigenaren op te leggen. Het opleggen voor eigenaren zal echter conform bestuurlijke wens volgtijdelijk gebeuren, zodat deze eigenaren geen twee belastingaanslagen tegelijkertijd ontvangen. Een deel van de belastingbetaler betaalt ineens, een deel in 8 termijnen. Dat betekent bij de tweede groep dat in principe niet eerder dan na 8 maanden na ontvangst van de eerste termijn over 2021 de aanslag eerste termijn 2022 ontvangen zal worden;
- Tweede kwartaal 2023. De heffingen voor de groep bedrijven zijn tot en met heffingsjaar 2022 nog met behulp van het oude systeem (GOUW) opgelegd. Voor deze in omvang beperkte klantgroep is de data blijvend geactualiseerd waardoor dit mogelijk was (in tegenstelling tot de andere doelgroepen). De oplevering van de nieuwe functionaliteit voor de groep bedrijven in het nieuwe systeem, voor het opleggen van heffingen van heffingsjaar 2023 en verder, wordt in het tweede kwartaal van 2023 verwacht;
- Derde kwartaal 2023. De functionaliteiten voor aanslagen ongebouwd, natuur en wegen zullen naar verwachting in het tweede gedeelte van 2023 opgeleverd worden. Er moet nog worden vastgesteld in welke snelheid de jaargangen 2021, 2022 en 2023 dan geheven gaan worden. Dit is een bestuurlijke keuze die naar verwachting rond de zomer van 2023 gemaakt dient te worden;
- Tot het derde kwartaal 2023. Parallel aan de bovenstaande ontwikkelingen zal tot ver in 2023 gewerkt blijven worden aan het gefaseerd opleveren van deel-functionaliteiten in het debiteuren- en bezwaren proces en andere ondersteunende deelprocessen.

Governance

Het waterschap Amstel, Gooi en Vecht en de gemeente Amsterdam hebben hun samenwerking op de uitvoering van hun watertaken georganiseerd via de stichting Waternet. De samenwerking wordt herijkt in een governancetraject dat in 2021 is gestart. Het waterschap heeft de ambitie om een sterke, zichtbare en herkenbare overheid te zijn. Een sterke overheid die vanuit heldere eigen taken stevig bestuurt, beleid formuleert en watertaken uitvoert en vanuit die taken bijdraagt aan bredere maatschappelijke vraagstukken. Een zichtbare, democratische overheid met een helder profiel die dicht bij haar inwoners staat. En een herkenbare overheid met heldere eigenstandige verantwoordelijkheden op het gebied van waterkwaliteit, waterkwantiteit en waterveiligheid. Een waterschap dat vanuit die eigenstandigheid samenwerkingen aangaat en maatschappelijke initiatieven ondersteunt.

Tegelijkertijd vragen de water- en klimaatopgaven nauwe samenwerking. De bestuurlijke en beleidsmatige samenwerking met de gemeente Amsterdam wordt geïntensiveerd en verbreed naar andere partners in de regio. Intensivering betekent een intensievere bestuurlijke samenwerking en op basis van een gezamenlijke strategische agenda die nu wordt uitgewerkt.

Het waterschap en de gemeente werken gezamenlijk aan een governance die hier optimaal invulling aan kan geven voor beide bestuurlijk opdrachtgevers van Waternet.

Digitalisering en digitale veiligheid

In 2021 heeft AGV een verbeterprogramma gestart om de digitale weerbaarheid te vergroten en de kwetsbaarheid te verkleinen. Het is namelijk van belang dat voor de installaties en de systemen, die gebruikt worden voor de uitvoering van de waterschapstaken van AGV, de digitale weerbaarheid voldoet aan de Nederlandse en Europese eisen. Het verbeterprogramma loopt door tot en met het eerste kwartaal van 2023. Met de maatregelen van dit programma is een fundament gelegd voor de digitale veiligheid en weerbaarheid van AGV en zijn de benodigde processen geborgd in de organisatie.

Digitale dreiging heeft inmiddels een permanent karakter gekregen. Digitale veiligheid en weerbaarheid zal continu aandacht en inspanningen van AGV en haar uitvoeringsorganisatie Waternet vragen, omdat telkens nieuwe dreigingen ontstaan. Dit vergt meer capaciteit van de organisatie en zorgt voor hogere uitvoeringskosten.

Digitalisering speelt een grote rol bij het beheer van de assets, de klantprocessen en de bedrijfsvoering van het waterschap. Voor AGV is het van belang dat digitalisering plaatsvindt op basis van waarden die AGV belangrijk vindt: doelmatigheid, aanspreekbaarheid (voldoen aan wet- en regelgeving en afspraken binnen de overheid en watersector), duurzaamheid, samenwerking, inclusiviteit, transparantie, burgerbetrokkenheid en digitale veiligheid. In 2023 en de jaren daarna zal het voldoen aan deze waarden voorop staan. Vanaf een basis op orde zal in 2023 de focus gericht zijn op de processen en de informatievoorziening, die moeten veranderen door nieuwe wetgeving voor de digitale overheid. Hiermee ontstaat verdere digitale toegankelijkheid van dienstverlening en openbaarheid van informatie voor burgers en bedrijven.

Masterplan Zuiveren

In 2022 is het Masterplan zuiveren geactualiseerd. Het geactualiseerde Masterplan formuleert lange termijn ambitieniveaus met prestaties, risico's en kosten voor de inrichting van het systeem van afvalwaterzuivering van AGV (inclusief transport naar de zuivering vanaf overname), met een doorkijk naar 2050.

In het Masterplan is ervoor gekozen om de bandbreedte in ambitie voor de opgaven voor het zuiveringssysteem te concretiseren en de grove financiële consequenties inzichtelijk te maken. Dit stelt het bestuur in staat om aan het begin van de volgende bestuursperiode een keuze te maken in ambitieniveau en de hiervoor benodigde financiële middelen te organiseren. Voor een aantal opgaven heeft het bestuur bij het vaststellen van het Masterplan al wel de koers bepaald: het investeringsniveau op de vervangingsinvesteringen, de planning voor verwijdering microverontreinigingen, het opvangen van de groei van regio Amsterdam, en het hergebruik van effluent uit de zuiveringen. Dit zijn opgaven waarbij niet gewacht kan worden en door moeten lopen (bijvoorbeeld de vervangingsinvesteringen) en opgaven die gerelateerd zijn aan lopende processen.

KRW

In 2022 heeft het bestuur een uitvoeringsplan voor de Kader Richtlijn Water maatregelen vastgesteld. In dit uitvoeringsplan is uitgewerkt wat nodig is om de maatregelen uit te voeren. Tevens zijn de benodigde middelen in beeld gebracht. Bij het vaststellen van het uitvoeringsplan heeft het bestuur de reeds in de (meerjaren)begroting opgenomen middelen beschikbaar gesteld voor de voorbereiding van de maatregelen. Dit besluit zorgt ervoor dat de uitvoering van alle maatregelen voor het einde van 2027 haalbaar blijft. Aan het begin van de volgende bestuursperiode moet een besluit genomen worden over het toekennen van de middelen voor de realisatie van de maatregelen.

Masterplan Technische Assets Watersysteem

Het waterschap Amstel, Gooi en Vecht beheert en onderhoudt ruim 4000 technische assets voor het watersysteem, zoals gemalen, sluisen, stuwen, vispassages en defosfateringen.

Het Masterplan Technische assets watersysteem brengt in beeld wat de huidige conditie van de assets is en wat er nodig is om de assets op het noodzakelijke conditieniveau te brengen en te houden.

Het eerste deel met de analyseresultaten laat zien dat het gaat om een grote (financiële en personele) opgave, zowel voor renovatie en vervanging van assets (investeringen) als voor het dagelijks onderhoud (exploitatie).

In het tweede deel wordt de opgave neergelegd voor noodzakelijke bestuurlijke keuzes, gebaseerd op het vertrekpunt 'van budget gestuurd naar risico gestuurd assetmanagement'. Deel 2 ligt eind november voor in de

Commissie. Dit zal als vertrekpunt dienen bij de besluiten die in 2023 door een nieuw bestuur genomen zal moeten worden. Om de technische assets op het minimaal benodigde conditieniveau te brengen en te houden in de komende jaren is nu uitgerekend dat er een jaarlijks budget nodig is voor renovatie- en vervangingsinvesteringen, dat - na de piek voor de al ingezette intensivering - gemiddeld tussen de € 25 - €30 miljoen per jaar zal liggen.

NPLG

Samen met de provincies werken we aan het NPLG, het Nationale Programma Landelijk Gebied. Daarin gaan we aan de slag met stikstofproblemen, waterkwaliteit, landbouw, natuur en CO₂-uitstoot van veenbodems. Waar landgebruik of landinrichting wordt gewijzigd, sluiten we zoveel mogelijk aan op water- en bodemstructuren. Vanuit onze waterkennis en kunde dragen we in belangrijke mate bij aan deze ruimtelijke puzzel. Daarbij maken we inrichting en landgebruik graag beter bestand tegen de waterproblemen die we verwachten bij het toekomstige klimaat. Dit alles in overleg met bewoners en gebruikers van de gebieden. Op provinciale schaal moeten de eerste plannen in 2023 klaar zijn, waarbij uitvoeringsprojecten in bepaalde polders wellicht snel (weer) opgepakt kunnen worden.

1.3 Samenvatting

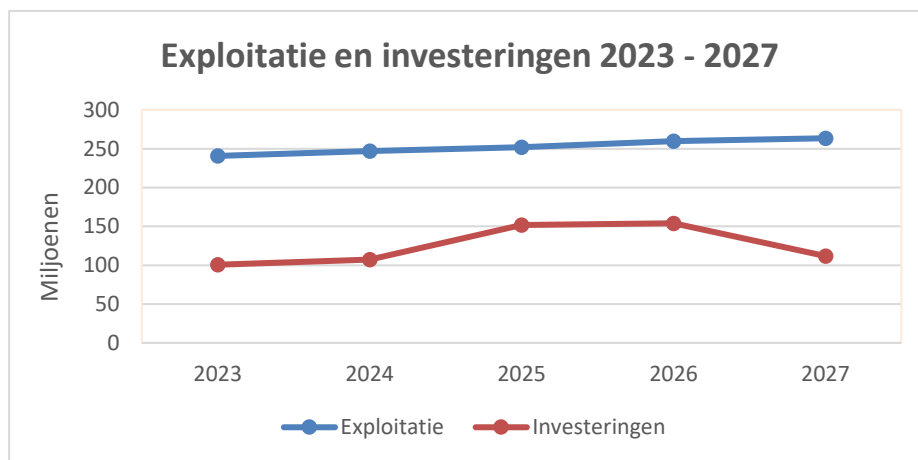
In deze paragraaf wordt een samenvatting gegeven van de budgetvolumes, de nominale ontwikkelingen en de tarieven. Daarnaast wordt ingegaan op de schuldquote en de reserves.

1.3.1 Budgetvolumes 2023-2027

Voor 2023 zijn investeringen gepland tot een bedrag van € 100,6 miljoen, in de periode 2024-2027 bedraagt het investeringsprogramma gemiddeld circa € 131,2 miljoen per jaar.

De totale exploitatiekosten bedragen in 2023 € 240,8 miljoen en lopen op naar € 263,5 miljoen in 2027.

Deze stijgende trend in de exploitatiekosten is in lijn met de VJN 2023-2027.

De door de belastingopbrengsten te dekken kosten (inclusief kwijtschelding en oninbaar) bedragen in 2023 € 259 miljoen.

1.3.2 Nominale ontwikkelingen

De nominale ontwikkelingen (Cao en inflatie) in Begroting 2023 zijn gebaseerd op de augustusraming van het Centraal Planbureau (CBP). In de voorjaarsnota was conform het beleid van AGV (nog) geen rekening gehouden met de nominale ontwikkelingen omdat deze pas laat bekend zijn.

Wanneer de ramingen afwijken ten opzichte van waarmee in de vorige begroting is gerekend vindt er een correctie plaats in de volgende begroting.

Op dit moment hebben we te maken met hoge inflatiecijfers onder andere door de gestegen energieprijzen, krapte op de arbeidsmarkt en geopolitieke ontwikkelingen. Volgens de ramingen van het CBP zal de inflatie¹ in 2022 uitkomen op 7,8% en bedraagt de verwachting voor 2023 5,8%.

In mei 2022 is een akkoord bereikt tussen de werkgevers- en werknemersorganisaties van de waterschappen over de Cao 2022. De uitkomst hiervan is een loonstijging van 2% per 1 januari en 1,75% per juli 2022. De Cao heeft een looptijd van 1 jaar. Naast de nieuwe Cao zijn de (pensioen-)premies ook anders dan waarmee is gerekend in de Begroting 2022. Per saldo komt de loon- en premiestijging in 2022 uit op 3%. De verwachte loonstijging voor 2023 bedraagt 3%.

In de Begroting 2023 zijn de nominale ontwikkelingen met betrekking tot dat jaar opgenomen en is er een correctie uitgevoerd op het Begroting 2022.

¹ Prijsindex over de materiële overheidsconsumptie (IMOC)

In de Begroting 2022 was gerekend met 2,1% inflatie, volgens de raming van het CBP komt de inflatie in 2022 uit op 7,8% (een correctie van 5,7%).

Voor de loon- en prijsstijging is in de Begroting 2022 rekening gehouden met 2% (de loon- en premiestijging bedraagt in 2022 3% een correctie van 1%).

In Begroting 2023 bedraagt de inflatie inclusief correctie van 2022 11,5% en de loon- en prijsstijging inclusief correctie 2022 4%.

1.3.3 Tarieven waterschapsbelastingen

De waterschappen dekken de kosten uit de opbrengsten van de financieringsbronnen zuiveringsheffing, verontreinigingsheffing en de watersysteemheffing. Hierop wordt in bijlage 1.6 uitgebreider ingegaan.

Zuiveringsheffing en verontreinigingsheffing

Het tarief voor de zuiveringsheffing en verontreinigingsheffing stijgt in 2023 met 8% ten opzichte van de Begroting 2022 naar € 62,37. De tariefprognose vanaf 2024 (zonder inflatie) laat een stijging met 4,5% per jaar zien.

Watersysteemheffing

De tarieven binnen de watersysteemheffing stijgen in 2023 met gemiddeld 12,5% ten opzichte van de Begroting 2022. De tariefprognose vanaf 2024 (zonder inflatie) stijgt met 5,5% per jaar.

Gemiddelde tariefstijging

Het gewogen gemiddelde van de tariefprognoses voor beide heffingen samen komt het komende jaar ten opzichte van de Begroting 2022 uit op 10,62%. Deze stijging past door de hoge inflatie niet meer binnen de in het bestuursakkoord geformuleerde rekenregel (5%).

Met toepassing van de nieuwe *Kostentoedelingsverordening 2023*, zijn per categorie binnen de watersysteemheffing de volgende tarieven voor 2023 bepaald:

Tarieven 2023			
Tarief per eenheid /Categorie:	tarief 2022	tarief 2023	Mutatie tov 2022
Ingezetenen	€ 123,26	€ 136,48	10,7%
Gebouwd	0,012483%	0,012522%	0,3%
Natuur	€ 2,24	€ 3,55	58,5%
Overig: - ongebouwd	€ 99,23	€ 91,99	-7,3%
- wegen	€ 198,46	€ 183,98	-7,3%

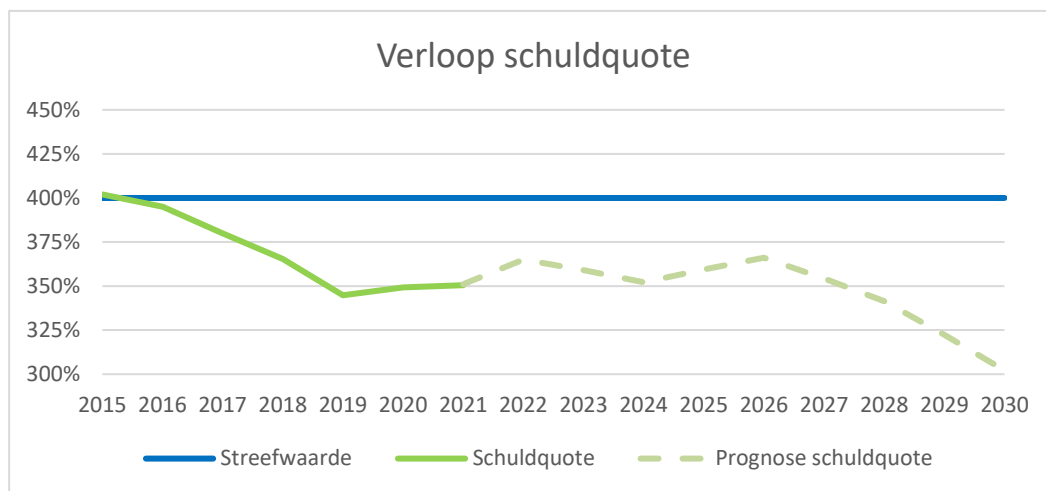
1.3.4 Schuldpositie

Het aantrekken van vreemd vermogen is onvermijdelijk voor een kapitaalintensieve organisatie als een waterschap, waarin voortdurend investeringen nodig zijn om de wettelijke taak adequaat te kunnen uitoefenen. Het vreemde vermogen van AGV bestaat uit een leningenportefeuille waarmee de totale boekwaarde van investeringen is gefinancierd. Door investeringen neemt de behoefte aan vreemd vermogen toe; door afschrijving neemt dit af. Daarnaast zijn mutaties op reserves, die voor financiering kunnen worden ingezet, van invloed op het aan te trekken vreemd vermogen.

De schuldquote geeft de verhouding aan tussen de schulden (leningen) ten opzichte van de jaarlijkse netto-opbrengst waterschapsbelastingen.

Er is niet gekwantificeerd of genormeerd (ook niet in de *Wet Hof*) wat de maximale schuldpositie van decentrale overheden zou mogen zijn. In het Bestuursakkoord Waterbetrokken 2019 - 2023 is het streven van het bestuur vastgelegd om de schuldquote blijvend onder de 400% te houden.

Op basis van de huidige gegevens wordt de schuldquote voor 2023 geraamd op 359% (realisatie 2021 351%)

Toelichting grafiek Netto-schuldquote AGV

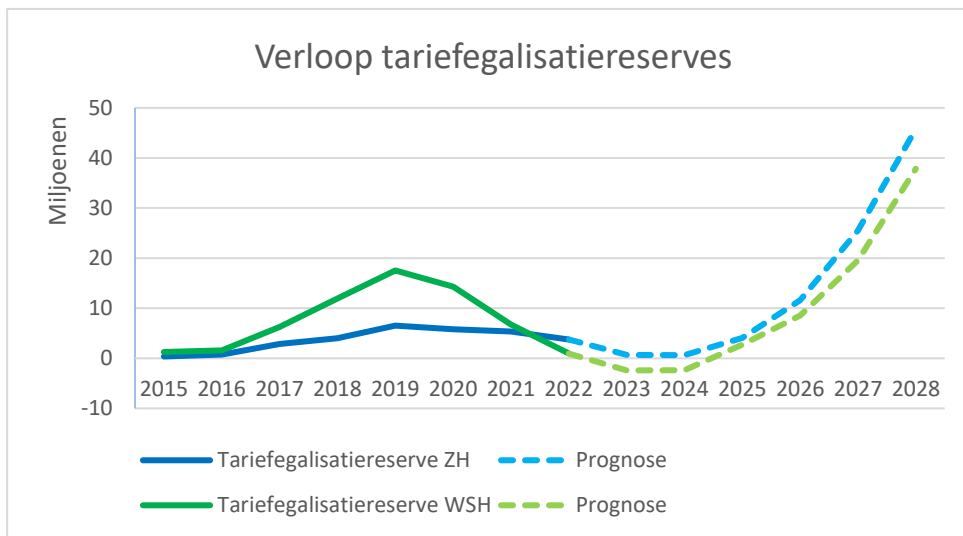
Op basis van de meerjarenraming 2023-2032 en het uitvoeringsprogramma bij het bestuursakkoord blijft de schuldquote na 2027 significant onder de 400% en is een dalende lijn te zien. De prognose van de schuldquote betreft een voorlopige, omdat de feitelijke ontwikkeling van de schuldquote afhankelijk is van de realisatie van de investeringen. De stijging van de schuldquote in 2026 (366%) heeft onder andere te maken met de investeringen in de Technische Systemen, KRW en de extra zuiveringstrappen waarvoor langlopende leningen worden aangetrokken.

1.3.5 Reserves

In het kader van het afvlakken van tariefschommelingen zijn tariefegalisatiereserves per financieringsbron ingesteld; één voor de zuiveringsheffing (ZH) en één voor de watersysteemheffing (WSH). Naast egaliseren kan de reserve ook bijdragen aan het beperken van de tariefstijging.

De prognose van de tarieven en de stand van de reserves strekt zich uit over de eerstvolgende 5 jaar.

Het kan daarbij voorkomen dat in de prognose de reservestand in enig jaar negatief uitvalt. Indien dit geschetste verloop bijdraagt aan een gewenst tariefverloop, dan is een tijdelijke negatieve reserve acceptabel mits hiertegenover de algemene reserve een positieve stand heeft (conform Nota Financieel beleid 2016).

De onttrekking in 2023 uit de tariefegalisatiereserve watersysteemheffing en zuiveringsheffing is conform de VJN 2023. Zie ook pagina 120 voor de stand van de reserves.

2.1 Inleiding

In het Bestuursakkoord Waterbetrokken heeft het Algemeen bestuur een andere manier van sturen aangekondigd. Het Algemeen bestuur wil graag inzicht en voortgang en oplossingen zien. Dit verlangen heeft in 2020 geleid tot twee moties als ook tot behoefte aan duidelijkheid over rollen.

Inmiddels is gestart met integrale effectsturing: het begin van een breed gedragen en groeiende ambitie naar het nemen van afgewogen besluiten over het besteden van geld aan ambities en taken, vanuit overzicht over het geheel. De inzet van de afgelopen periode (ongeveer 2 jaar) en de voorgenomen stappen in de komende periode staan in de *Routekaart integrale effectsturing AGV*.

Zowel het Algemeen als Dagelijks bestuur als organisatie hebben in samenwerking groei- en ontwikkeltijd nodig om te leren integrale effectsturing goed te begrijpen en gebruiken. Ook is de hiervoor genoemde routekaart niet perfect en het werken hieraan behoeft bestuurlijke evaluatie en bijsturing. Dit gebeurt jaarlijks ten tijde van de voorjaarsnota. Zie bijlage voor de in juni 2022 geactualiseerde Routekaart. Hierbij wordt in de huidige bestuursperiode gekozen voor focus op de volgende onderdelen:

- De kwalitatieve verbetering van effecten en resultaten;
- Het uitwerken van de Proof of Concept ('PoC') Onderhoudsbaggeren;
- De aansluiting van beleidsontwikkeling en effectsturing;
- Het starten met de informatie die we nu al uit de systemen halen.

Integrale sturing in een complexe omgeving, waarbij ambitie en geld in balans zijn, is uitdagend. Effectsturing helpt bij die uitdaging door van inputgerichte sturing op middelen te groeien naar het sturen op effecten (outcome).

De systematiek die bij effectsturing hoort gaat om werken vanuit (gewenste maatschappelijke) Effecten, naar (door AGV te realiseren) Resultaten en (door AGV uit te voeren) Activiteiten – dit alles vastgelegd in de diverse plannen (zoals het Waterbeheerprogramma) en de Planning & Control producten.

Deze systematiek ondersteunt het sturen op de Resultaten (nodig voor het behalen van de gewenste impact op maatschappelijke Effecten), in een wereld waar steeds intensiever wordt samengewerkt met anderen. Bij deze Resultaten horen middelen. De voortgang op de Resultaten en bijbehorende middelen monitoren we via indicatoren met hun (door het Algemeen bestuur stuurbare) richtwaarden en budgetten.

Langs de effecten, resultaten en activiteiten worden ook de verantwoordelijkheden belegd. Het Algemeen bestuur heeft de besluitvormende, kaderstellende en controlerende rol op de Effecten en Resultaten met bijbehorende indicatoren. Het Dagelijks bestuur is als opdrachtnemer verantwoordelijk voor alle Activiteiten die binnen deze kaders leiden tot het behalen van de Resultaten. De organisatie is opdrachtnemer en faciliteert het bestuur hierin vanuit de 5 lijnen zoals in de routekaart zijn opgenomen: ontwikkelingen in de P&C-cyclus, ontwikkelen indicatoren en informatievoorziening, ontwikkeling in beleid & planvorming, ontwikkeling in asset management en (leren) werken met integrale effectsturing.

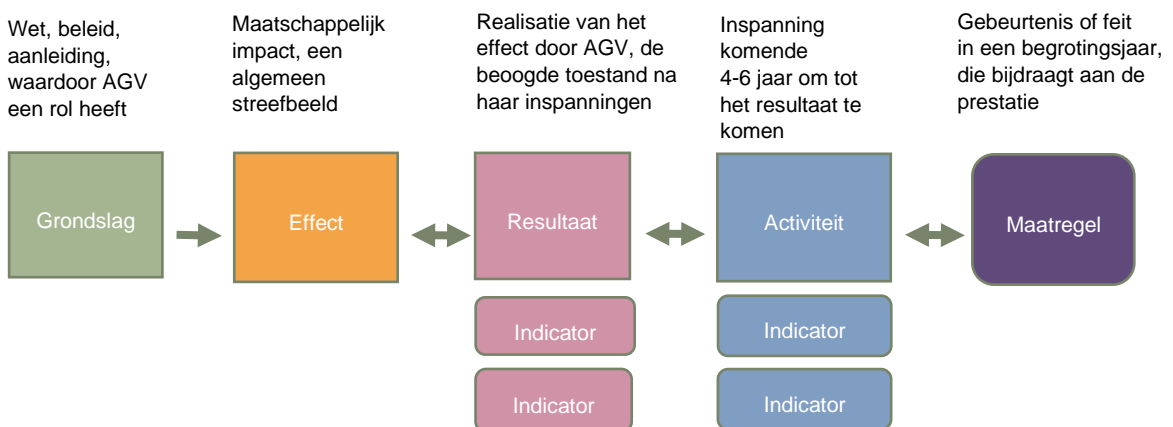
2.2 Begroting per effect

De begroting is overeenkomstig de regelgeving opgesteld naar effecten (programma's), waarvan de opzet in principe vrij is. De indeling is gestructureerd langs de Effecten, Resultaten, Activiteiten en Mijlpalen. In het systeem van integrale effectsturing is de verantwoordelijkheid voor Effecten en Resultaten (inclusief indicatoren en richtwaarden) bij het Algemeen bestuur belegd en voor Activiteiten (inclusief indicatoren en richtwaarden) bij het Dagelijks bestuur. De Effecten en Resultaten zijn in het *Waterbeheerprogramma 2022-2027* voor zes jaar vastgelegd (BBV21.0423).

De indeling sluit (deels) aan bij de thema-indeling van de landelijke benchmark 'Waterschapsspiegel'.

De Voorjaarsnota is onder andere gebaseerd op het *Bestuursakkoord 2019-2023* en het *Waterbeheerprogramma 2022-2027*. Voor een nadere toelichting wordt naar beide documenten verwezen.

ERA-structuur (Effecten, Resultaten, Activiteiten)

Waterschap Amstel, Gooi en Vecht heeft de volgende effecten benoemd:

- Waterveiligheid
- Voldoende water
- Gezond water
- Gezuiverd afvalwater
- Cultuurhistorie en recreatie
- Belastingen
- Bestuur en maatschappij

De eerste vier effecten bevatten de kerntaken van het waterschap en sluiten aan bij de landelijke benchmark. Daarnaast is in het effect 'Cultuurhistorie en recreatie' het vaarwegbeheer, recreatief medegebruik, natuurwaarden en cultuurhistorie, landschap en architectuur opgenomen.

Het effect 'Belastingen' bevat de activiteiten en de daarmee gemoeide kosten van het heffen en invorderen van de waterschapsbelastingen.

De activiteiten van bestuur en communicatie zijn afzonderlijk beschreven onder 'Bestuur en maatschappij'. In totaal geven de effecten een compleet beeld van de kosten en opbrengsten.

Begroting per Effect/Resultaat

Onderstaande tabel is een samenvatting van de Begroting 2023 per Effect en daarbinnen per Resultaat. In de hierna volgende hoofdstukken volgt een nadere detaillering per Effect/Resultaat.

Begroting per Effect/Resultaat Netto kosten (x € 1.000)	Jaar- rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Waterveiligheid	46.953	46.213	45.317
<i>R1: Overstromingen voorkomen</i>	46.713	46.156	45.260
<i>R2: De gevolgen bij overstroming zijn beperkt</i>	240	57	57
Voldoende water	32.514	42.251	44.651
<i>R1: Het watersysteem is op orde en toekomstbestendig</i>	32.514	42.251	44.651
Gezond water	19.591	19.429	24.539
<i>R1: De waterkwaliteit is goed en het watersysteem is gezond en robuust</i>	-	16.745	21.604
<i>R2: Omstandigheden voor een hoge biodiversiteit zijn sterk verbeterd</i>	-	2.684	2.935
Gezuiverd afvalwater	77.866	79.026	90.727
<i>R1: Effluent uit zuiveringsinstallaties is schoon</i>	-	77.045	88.891
<i>R2: Grondstoffen en energie uit afvalwater worden gewonnen en ingezet voor circulair gebruik.</i>	-	1.981	1.836
Cultuurhistorie en recreatie	2.474	3.692	4.999
<i>R1: Het Waterschapergoed is goed onderhouden en toegankelijk</i>	3.782	2.769	2.467
<i>R2: Goede balans tussen recreatie en natuur op en om het water</i>	-	378	584
<i>R3: Ons vaarwegennet is goed onderhouden en veilig</i>	-1.308	545	1.948
Belastingen	15.609	12.378	17.227
<i>R1: Waterschapsbelastingen zijn geheven</i>	10.940	8.789	11.947
<i>R2: Waterschapsbelastingen zijn geïnd</i>	4.669	3.589	5.280
Bestuur en maatschappij	8.985	17.656	13.291
<i>R1: Omgeving staat centraal in ons handelen, nu en in de toekomst</i>	6.833	14.936	12.190
<i>R2: Duurzaamheid staat centraal in het beheren en benutten van het watersysteem</i>	2.152	2.720	1.100
Totaal	203.992	220.646	240.752

Het begrotingsvolume in 2023 bedraagt € 240,8 miljoen. In de Voorjaarsnota 2023-2027 was rekening gehouden met een begrotingsvolume van € 227,9 miljoen. Een toename van circa € 12,9 miljoen. De toename is opgebouwd uit:

- Toename exploitatiekosten € 0,7 miljoen (een toelichting wordt bij de Effecten gegeven);
- Tekort Waternet € 2,8 miljoen. Met de 1e begrotingswijziging AGV 2022 was het aandeel AGV in het algemeen dekkingstekort van de Stichting Waternet incidenteel doorgevoerd. Het algemeen dekkingstekort van de Stichting Waternet is echter structureel en daarom wordt in de Begroting 2023 een structurele oplossing voorgesteld;
- Inflatie (loon- en prijsstijging) € 13,6 miljoen;
- Lagere kapitaallasten (rente en afschrijving) € 1,4 miljoen (actualisatie van het investeringsprogramma).
- Dividend AGV Groengas BV € 1,5 miljoen;
- Temporiserend inspectie slib tanks van 2023 naar 2024 € 1,3 miljoen.

In het vervolg van dit hoofdstuk worden de effecten nader uitgewerkt. Daarbij wordt de volgende indeling gebruikt:

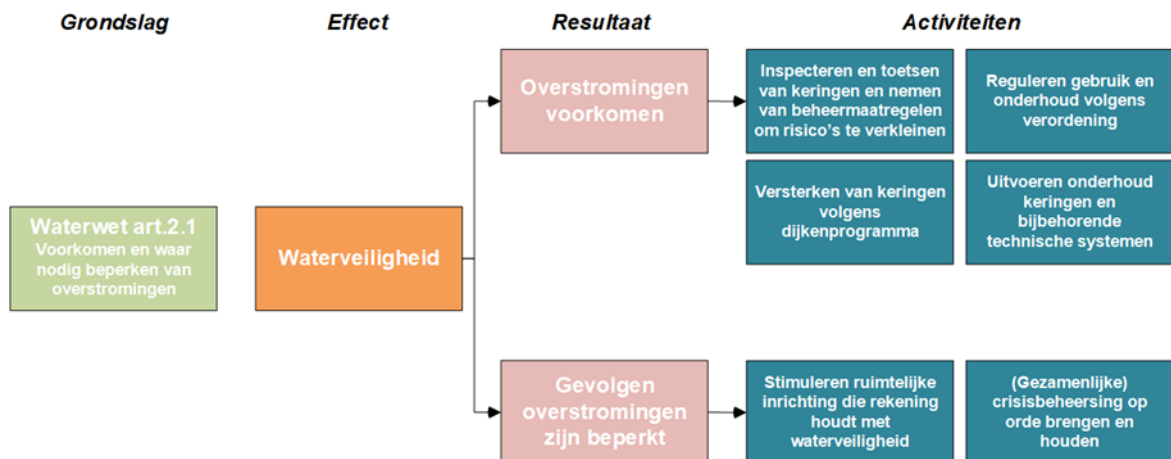
1. Beoogd effect
2. Beleids- en wettelijk kader
3. Exploitatiebegroting per resultaat
4. Indicatoren
5. Investerings

3.3 BEOOGD EFFECT

We leven in een dicht bewoond, intensief gebruikt en mooi gebied met veel water, dat we zodanig hebben ingericht dat we er veilig kunnen leven. Het gebied ligt laag en mensen realiseren zich dat de gevolgen van een overstroming zeer groot kunnen zijn – dat er slachtoffers kunnen vallen en grote economische schade en maatschappelijke ontwrichting kan optreden bij een overstroming.

Klimaatverandering (o.a. versnelde zeespiegelstijging) en de toenemende druk op het ruimtegebruik hebben ‘waterveiligheid’ nog nadrukkelijker op de maatschappelijke agenda gezet. Waterveiligheid is niet alleen een opdracht voor het waterschap, die zorgt voor sterke waterkeringen, maar ook voor andere overheden, inwoners, kennisinstellingen, bedrijven en agrariërs. Samen zorgen we ervoor dat de kans op een overstroming klein blijft en dat ook het effect van een overstroming zoveel als mogelijk beperkt blijft.

3.3.1 Overzicht van de belangrijkste beleids-/en wettelijke kaders Waterveiligheid

Waterwet. In artikel 2.1 Waterwet is het doel van de wet verankerd: voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met bescherming en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.

Deltaprogramma. Het doel van het Deltaprogramma is: Nederland nu en in de toekomst beschermen tegen overstromingen, zorgen voor voldoende zoetwater en de inrichting van het land klimaatbestendig maken. Het Kennisprogramma Zeespiegelstijging, waarin wij participeren, brengt in beeld wat ons op de langere termijn te wachten staat en hoe we daar nu al op kunnen participeren in het watersysteem én de ruimtelijke inrichting.

Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP). Het doel van het HWBP is dat in 2050 alle primaire keringen op een sobere en doelmatige wijze zijn versterkt, zodat deze voldoen aan de wettelijke normen zoals die zijn vastgelegd in de Waterwet. Hiermee wordt de waterveiligheid van Nederland gewaarborgd.

3.3.2 EXPLOITATIE BEGROTING WATERVEILIGHEID

Totaal kostenoverzicht Waterveiligheid

In onderstaande tabel is het totaalbudget voor Waterveiligheid opgenomen.

Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
- taakkosten	28.400	28.983	30.282
- taakopbrengsten	-	-175	-875
- uitvoeringsprogramma	240	57	57
- kapitaallasten	18.313	17.349	15.853
Totaal Waterveiligheid	46.953	46.213	45.317

Bovenstaande cijfers worden op de volgende pagina's per resultaat nader toegelicht.

WATERVELIGHEID			
Resultaat 1			
R1: Overstromingen voorkomen.			
Activiteit (4-6 jaar)	Mijlpalen 2023		
A1: Inspecteren van de keringen, toetsen aan de norm en nemen van slimme beheermaatregelen om de dijk in combinatie met het watersysteem te laten voldoen aan de norm.	- Toetsing regionale en primaire keringen		
A2: Versterken van keringen aan de hand van een dijkenprogramma, rekening houdend met biodiversiteit, KRW-doelen, boezemsysteem, omgeving en klimaatverandering.	- Dijkverbeteringsprogramma 2015-2024 (investering)		
A3: Reguleren van het gebruik en het onderhoud van dijken door eigenaren en gebruikers, zoals beschreven in de verordening (vergunningverlening, toezicht en handhaving).			
A4: Uitvoeren onderhoud aan keringen en bijbehorende Technische Systemen.			
Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
- taakkosten	28.400	28.983	30.282
- taakopbrengsten	-	-175	-875
- uitvoeringsprogramma	-	-	-
- kapitaallasten	18.313	17.349	15.853
Totaal resultaat 1	46.713	46.156	45.260

Vanaf de Begroting 2022/2023 worden de taakopbrengsten apart zichtbaar gemaakt.

NETTO KOSTEN

Taakkosten

Mutaties die al in (een meerjarenraming van) de begroting waren opgenomen:

- De bijdrage aan het Hoogwaterbeschermingsprogramma wordt in 2023 voor 90% rechtstreeks ten laste van de exploitatie gebracht (10% gaat ten laste van een krediet).

Mutaties die nog niet in een (meerjaren)begroting waren opgenomen:

- De nominale loon- en prijsstijging voor 2023 is verwerkt;

Taakopbrengsten

De opbrengsten bestaan uit: huren, pachten, erfpacht, jacht- en visrecht (50% ten gunste van Waterveiligheid en 50% Voldoende water) € 175.000. Daarnaast bedragen de legesopbrengsten € 700.000.

Kapitaallasten

Kapitaallasten zijn de lasten van de in exploitatie genomen investeringen. Enerzijds nemen die jaarlijks af, vanwege afschrijving op de boekwaarden, anderzijds nemen ze toe vanwege de in 2022 uitgevoerde investeringswerken.

Mijlpalen 2023 (Resultaat 1)

A1: Toetsing regionale en primaire keringen

De toetsing van de regionale waterkeringen gaat langzamer dan gepland. Door de grote (andere) prioritaire opgaven op het vlak van digitalisering was er geen ruimte om de benodigde verschillende digitaliseringsvragen voor waterveiligheid op te pakken.

Om in 2024 de toetsing te kunnen rapporteren aan de provincies wordt er overgegaan op 'handmatige' toetsing. In 2023 wordt de 'handmatige' toetsing voortgezet. Hiervoor is op 7 juli 2022 door het Algemeen bestuur een krediet van € 8 miljoen beschikbaar gesteld. Ook is € 1 miljoen per jaar in de exploitatie gereserveerd (2022 t/m 2024). De totaal geraamde kosten zijn € 11 miljoen.

A3: Vergunningverlening

Op dit moment is er nog geen zekerheid over de invoeringsdatum van de *Omgevingswet*, de definitieve beslissing van de Eerste Kamer wordt medio oktober 2022 verwacht. Wanneer besloten wordt dat de wet per 1 juli 2023 in werking treedt zullen we, gezien de korte voorbereidingstijd, mogelijk extra capaciteit moeten inhuren om de implementatie van de wet te laten slagen.

A3: Toezicht & Handhaving

Bij geconstateerde schadebeelden aan de waterkering worden de perceeleigenaren op grond van de *Keur AGV* aangeschreven om op eigen kosten geconstateerde gebreken te herstellen. De ervaring leert dat de eigenaren de schadebeelden over het algemeen binnen de door het waterschap gestelde termijn oplossen. Tegelijkertijd leert de ervaring in de afgelopen jaren ook dat de voortgang van het oplossen van schadebeelden door (grotere) overheden in hun positie als onderhoudsplichtige meer aandacht vraagt.

A4: Muskusrattenbeheersing

De taak muskusrattenbeheer is ondergebracht bij een samenwerkingsverband met andere waterschappen, waarvan het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden de uitvoering voor zijn rekening neemt.

In 2019 is besloten om de samenwerking te verlengen met vier jaar. Daarbij is ook de beleidsvisie opnieuw vastgesteld, waarin doelstellingen en werkwijzen zijn uitgewerkt. Leidend is het door de Unie vastgestelde beleid om landelijk de muskusratten op termijn terug te dringen tot aan de landsgrenzen. Dit beleid is ook door AGV onderschreven.

Op termijn zullen hierdoor de kosten voor muskusrattenbeheer voor het waterschap lager gaan uitvallen. Daar staat tegenover dat in Unieverband een solidariteitsbijdrage wordt verwacht ten behoeve van de 'grenswaterschappen'. Het netto effect op termijn (2030 en verder) is vermoedelijk positief voor het waterschap. Voor de Begroting 2023 stijgen de uitgaven met € 0,2 miljoen, door de start van de betaling van de solidariteitsbijdrage en door de kostenontwikkelingen bij de uitvoeringsorganisatie MRB WMNL².

---

² Muskusrattenbeheer West- en Midden Nederland

WATERVELIGHEID			
Resultaat 2			
R2: De gevolgen bij overstroming zijn beperkt.			
Activiteit (4-6 jaar)	Mijlpalen 2023		
A5: Stimuleren dat medeoverheden bij alle ruimtelijke ontwikkelingen, grote (bedrijfs)investeringen en onderhoudsprojecten de overstromingsrisico's meenemen en daarover heldere afwegingen maken.			
A6: Op orde brengen en houden van de crisisbeheersing, samen met andere betrokken partners en in staat zijn gezamenlijk effectief te handelen bij een overstroming.	<ul style="list-style-type: none"> - Crisisbeheersingsplannen up-to-date - Uitvoeren SCOR-oefening - Opstarten voorbereiding nieuwe <i>beleidsplan Crisisbeheersing</i> 		
Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
- taakkosten	-	-	-
- taakopbrengsten	-	-	-
- uitvoeringsprogramma	240	57	57
- kapitaallasten	-	-	-
Totaal resultaat 2	240	57	57

NETTO KOSTEN

Taakkosten

Mutaties die nog niet in een (meerjaren)begroting waren opgenomen:

- De nominale loon- en prijsstijging voor 2023 is verwerkt.

Taakopbrengsten

n.v.t.

Uitvoeringsprogramma bestuursakkoord

Uitvoeringsprogramma	Inspanningen 2022	Bedragen in €
2.3 Waterveiligheid	2.3 Waterveiligheid; calamiteiten en oefenen	57.000
Totaal		57.000

Kapitaallasten

Kapitaallasten zijn de lasten van de in exploitatie genomen investeringen. Enerzijds nemen die jaarlijks af, vanwege afschrijving op de boekwaarden, anderzijds nemen ze toe vanwege de in 2022 uitgevoerde investeringswerken.

Mijlpalen 2023 (Resultaat 2)

A6: Crisisbeheersing (2.3 uitvoeringsprogramma)

De grondslag voor de crisisbeheersing bij het waterschap is paragraaf 5.5 van de *Waterwet*. Deze wet bepaalt dat de waterbeheerder moet zorgen voor oefeningen in doeltreffend optreden bij gevaar en voor een calamiteitenplan voor zijn waterstaatswerken, maatregelen kan treffen bij gevaar voor die waterstaatswerken, die werken zo spoedig mogelijk weer in overeenstemming moet brengen met de voorgeschreven staat (conform de legger) en zorgt voor een evaluatie.

Het beoogd effect van een goede voorbereiding op calamiteiten is dat de schade aan waterstaatswerken en voor de samenleving zo klein mogelijk blijft. Dit bereiken we met actuele calamiteitenbestrijdingsplannen en

door het maken en uitvoeren van het programma voor het opleiden, trainen en oefenen van de medewerkers en teams in de crisisorganisatie. Daarnaast worden incidenten geëvalueerd en borgen en verwerken we de verbeterpunten.

Naast de geplande activiteiten willen we het jaar 2023 gebruiken om te onderzoeken of mensen en middelen in balans zijn met het beschikbare budget. Er is een aantal ontwikkelingen te verwachten, zo wordt de (uitgestelde) interregionale multidisciplinaire SCOR-oefening uitgevoerd (op bestuurlijk en tactisch niveau), krijgt AGV een nieuwe Dijkgraaf en een nieuw bestuur. Hiervoor moet extra ruimte worden opgenomen in het OTO-programma³. Ook zal in 2023, conform de wettelijke kaders, met de voorbereidingen worden opgestart voor het nieuwe *beleidsplan Crisisbeheersing*. Het voorstel voor de herpositionering van het expertteam Crisisbeheersing zal verder worden uitgewerkt en geïmplementeerd. Daarnaast vragen de landelijke en regionale ontwikkelingen op het gebied van risicomangement en crisisbeheersing om een doorontwikkeling van de huidige crisisorganisatie.

De reguliere OTO-activiteiten, samen met bovengenoemde ontwikkelingen, passen niet in de bestaande capaciteit van het expertteam Crisisbeheersing. Om die reden zal voor OTO-activiteiten meer externe ondersteuning worden ingehuurd. De verwachting is dat dit binnen het huidige budget zal passen.

3.3.3 INDICATOREN

De indicatoren zijn beschreven in het *Waterbeheerprogramma 2022-2027 (WBP)*. In deze begroting zijn de indicatoren uit het WBP vertaald naar richtwaarden 2023 en aangevuld met de huidige waarden voor het jaar 2022.

WATERVEILIGHEID		Indicator	Huidige waarde 2021	Huidige waarde 2022	Richtwaarde 2023	Richtwaarde 2027
Resultaat						
R1	We voorkomen overstromingen	A. Regionale keringen die voldoen aan de dan geldende norm [Percentage van de km]	83%	89%	92%	100% (toetsronde 2012)
		B. Primaire keringen die voldoen aan de dan geldende norm [Percentage van de km]	80%	100%	100%	100%
		C. Keringen waarvoor het minimum veiligheidsniveau op orde is* [Percentage van de km]	95%	97%	97%	100%
R2	De gevolgen bij overstrooming zijn beperkt	Gemeenten met risico op overstromingen die in hun beleid aandacht besteden aan de gevolgbeperving rondom overstromingen [Percentage van de inliggende gemeenten]	%	20%	40%	100%

*Keringen die direct water keren moeten stabiel zijn, en moeten altijd hoger of gelijk zijn aan maatgevend boezempeil (regionale keringen) of vigerend peilbesluit (overige keringen). Wanneer op tijd een beheersmaatregel wordt genomen bij keringen onder het minimum niveau, gelden zij als 'op orde'.

³ Opleiden, Trainen en Oefenen

3.3.4 INVESTERINGEN

Voor 2023 en de volgende jaren zijn op basis van bestaand beleid de volgende investeringen voorzien.

WATERVEILIGHEID	Begroting	Meerjareninvesteringsprogramma (MIP)				
		2023	2024	2025	2026	2027
Investeringen (x € 1.000)						
- Dijkverbeteringsprogramma	14.000	14.000	12.500	12.500	12.500	
- De Rondehoep	4.500	4.000	1.800	1.000	2.000	
- Bijdrage in HWBP (investeringsdeel)	1.829	1.610	1.630	-	-	
- Toetsing regionale keringen	4.000	2.000	-	-	-	
- Opgave uit toetsing 2024	-	-	15.000	15.000	15.000	
Totaal	24.329	21.610	30.930	28.500	29.500	

Toelichting

Dijkverbeteringsprogramma 2015-2024

In 2016 heeft het bestuur ervoor gekozen om dijkverbeteringen gebiedsgericht en in afstemming met de omgeving uit te voeren. Om de aanpak van het Uitvoeringsprogramma regionale waterkeringen 2015-2024 voort te kunnen zetten in 2021 heeft het Algemeen bestuur een krediet beschikbaar gesteld van € 29 miljoen. Ook is de gebiedsgerichte benadering herbevestigd en blijft er een restopgave over van circa 40 km na 2024. Om de restopgave af te kunnen ronden is instemming gekregen van de drie provincies op het verlengingsverzoek van het bestuur om de maatregelen voor de regionale waterkeringen af te ronden voor eind 2027. In 2023 is de verwachting dat € 14 miljoen wordt gefinancierd uit het toegekende krediet voor de dijkverbeteringen.

Projecten waarvan verwacht wordt in uitvoering te zijn in 2023:

- Stammerdijk
- Baambrugge
- Nieuwe Wetering oost
- Winkeldijk Zuid
- Zuidpolderweg
- Dorpskern Ouderkerk a/d Amstel
- Amsteldijk West
- De Aa
- Ronde Hoep oost fase 2
- Kudelstaartseweg
- De Waver

Ook worden er nog projecten opgestart voor de jaren 2024 - 2027. Naar verwachting wordt er in totaal in 2023 circa 15 km dijktraject fysiek verbeterd.

De Rondehoep

Op 7 juli 2021 heeft het Algemeen bestuur het uitvoeringskrediet voor de realisatie van de noodoverloop de Rondehoep ter beschikking gesteld. De aanbesteding is voorzien in 2023. De start van de uitvoering is voorzien in 2024. Van 2023 tot 2025 zullen beschermende maatregelen worden getroffen die moeten voorkomen dat er schade ontstaat aan objecten in het noodoverloopgebied. De betrokkenen in het gebied kunnen planschade claimen bij de gemeente. Volgens de bestuurlijke afspraak uit 2011 financiert AGV de helft van de toegekende planschade.

Hoogwaterbeschermingsprogramma (investeringsdeel)

Het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) is een alliantie tussen het Rijk en de waterschappen (opgave: circa 2000 km dijken en 500 kunstwerken verbeteren). De jaarlijkse begroting bedraagt circa € 360 miljoen. De gezamenlijke waterschappen nemen hiervan de helft voor hun rekening. De totale bijdrage van AGV in 2023 bedraagt € 17,1 miljoen.

In 2023 wordt 10% van de solidariteitsbijdrage geactiveerd; het restant komt ten laste van de exploitatie. De kredietaanvraag zal inclusief raming indexatie voor 2023 worden opgesteld. Naar verwachting zal daar in de loop van 2023 nog een naheffing over 2022 bijkomen. Daarvoor is in de begroting € 1 miljoen gereserveerd. Dit is het resultaat van een verwachte (landelijke) onderproductie ten opzichte van de programmering. Dit is het gevolg van het door het Rijk gehanteerde kasstelsel in relatie tot het niet (volledig) realiseren van de overeengekomen 10% projectgebonden bijdrage van de waterschappen aan het HWBP.

Toetsing regionale keringen

Volgens het uitvoeringsbesluit moeten de regionale keringen in 2024 volledig zijn getoetst, inclusief de kunstwerken en niet-waterkerende objecten. Op 7 juli 2022 is door het bestuur een krediet van € 8 miljoen beschikbaar gesteld. Het nieuwe krediet wordt ingezet voor de 'handmatige' uitvoering van de toets regionale keringen 2024. In 2023 zal het reguliere budget van € 1 miljoen worden aangewend voor de toetsing. De overige kosten van circa € 4 miljoen worden gefinancierd uit het toegekende toetsingskrediet.

Opgave uit toetsing 2024

In 2023 zal het reguliere budget worden aangewend voor de toetsing. De overige kosten worden gefinancierd uit het toegekende toetsingskrediet. De maatregelen/opgave zijn/is onderdeel van de rapportage van de toetsing 2024 richting Gedeputeerde Staten die in 2024 wordt opgeleverd. Bij het veiligheidsoordeel zal een rapportage worden geleverd met de maatregelen om de regionale keringen weer op orde te brengen. Zodra de opgave inzichtelijk is wordt het benodigde budget hiervoor aangevraagd.

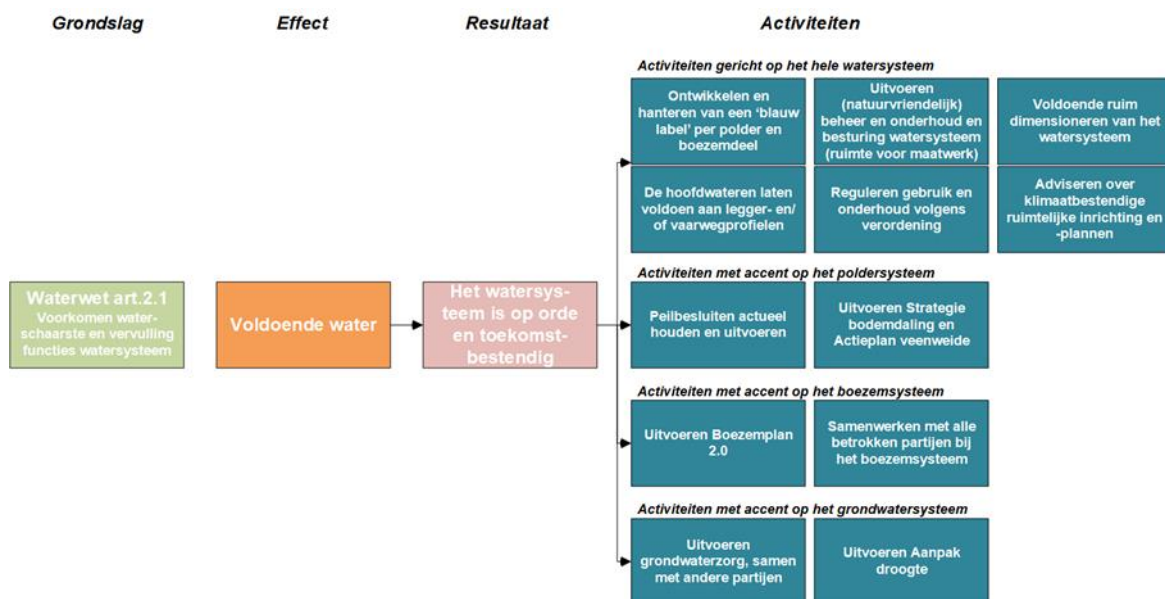
3.4 BEOOGD EFFECT

De inrichting van de ruimte en het watersysteem is zodanig, dat we met waterpieken en -dalen kunnen meebewegen en inwoners en ecosysteem zo weinig mogelijk last hebben van de gevolgen van klimaatverandering. Een robuust watersysteem dus, dat voldoet aan de provinciale normen voor wateroverlast, ook goed functioneert in periodes van droogte, veerkrachtig en onderhoudsvriendelijk is.

Bij droogte zijn we in staat om – samen met andere waterbeheerders - via een gebiedsgerichte aanpak het goede water slim te verdelen en op de juiste plek te brengen, waarbij er een evenwicht is tussen vraag en aanbod van zoet water. Bij veel neerslag in korte tijd zijn we – samen met gemeenten en bewoners - in staat het water tijdelijk op te slaan en waar dat niet mogelijk is af te voeren via een goed functionerend boezemsysteem. Het vasthouden en benutten van dit kostbare water is onderdeel van de bedrijfsvoering zowel in de stad (Wadi's, groen-blauwe daken, inrichting openbare ruimte en dergelijke) als in de polders, zodat er in drogere tijden meer buffers zijn. Ook is er sprake van een duurzaam, evenwichtig en billijk gebruik en beheer van grondwater.

Niet alleen het watersysteem is robuust en toekomstbestendig, dat geldt ook voor de ruimtelijke inrichting, zowel bovengronds als ondergronds. De ruimtelijke inrichting past bij het watersysteem – het watersysteem, inclusief grondwateraspecten, is de 'onderlegger' voor de ruimtelijke inrichting. Het oppervlaktewaterpeil, waterhoeveelheid en -kwaliteit en het grondgebruik van het gebied passen bij elkaar. De peilen zijn actueel en handhaafbaar.

In veengebieden is de bodemdaling geremd, zijn de broeikasgasemissies lager en zijn we samen met de stakeholders op zoek gegaan naar het optimale peilbeheer dat daarvoor nodig is. Het peilbeheer voor de landbouw is geen belemmering voor natuurontwikkeling in de polders. In natuurgebieden aan de voet van de Heuvelrug is de kwelstroom hersteld. Terreinen rondom gemalen en zuiveringen van AGV kennen een hoge biodiversiteit. De baggeraanwas in de wateren is veel kleiner geworden door een betere waterkwaliteit, betere oevervegetatie en natuurlijke oeverbescherming.

3.4.1 Overzicht van de belangrijkste beleids-/en wettelijke kaders Voldoende water

Waterwet. In artikel 2.1 van de Waterwet is het doel van de wet verankerd: voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met bescherming en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.

Deltaprogramma. Het doel is Nederland nu en in de toekomst beschermen tegen overstromingen, zorgen voor voldoende zoetwater en de inrichting van het land klimaatbestendig maken.

Keur. In de Keur staan regels van Waterschap Amstel, Gooi en Vecht over het gebruik en onderhoud van water, oevers en dijken. Met de Keur wil het waterschap de volgende doelen bereiken: schoon en genoeg water in onze sloten, grachten en meren, sterke dijken tegen overstromingen en gezonde waterplanten en vissen. Met de beoogde ingang van de *Omgevingswet* per 1 juli 2023 wordt de Keur juridisch omgezet in de Waterschapverordening.

3.4.2 EXPLOITATIE BEGROTING VOLDOENDE WATER

Totaal kostenoverzicht Voldoende water

In onderstaande tabel is het totaalbudget voor Voldoende water opgenomen. Verderop in dit hoofdstuk volgt het een overzicht van de budgetten per resultaat.

Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
- taakkosten	22.823	30.075	32.163
- taakopbrengsten	-	-335	-335
- uitvoeringsprogramma	-	1.653	1.450
- kapitaallasten	9.692	10.858	11.374
Totaal Voldoende water	32.514	42.251	44.651

VOLDOENDE WATER			
Resultaat 1			
R1: Het watersysteem is op orde en toekomstbestendig.			
Activiteit (4-6 jaar)	Mijlpalen 2023		
A1: Ontwikkelen en hanteren van een 'blauw label' om inzicht te geven in de toestand van de gebieden en voor de prioritering van het oplossen van knelpunten in het watersysteem.			
A2: Uitvoeren (natuurvriendelijk) beheer en onderhoud en besturing van het watersysteem en bijbehorende kunstwerken, met ruimte voor maatwerk (het juiste water op de juiste plek op het juiste moment).	<ul style="list-style-type: none"> - Masterplan Technische Assets; voorleggen keuze varianten - Agrarisch waterbeheer; voortzetten uitvoeringsbasis - Onderhoudsbaggeren; 86 km 		
A3: Voldoende ruim dimensioneren van het watersysteem.	<ul style="list-style-type: none"> - Opstellen Plan van aanpak 'poldersysteem is klimaatadaptief en veerkrachtig' 		
A4: De hoofdwaters laten voldoen aan het afgesproken legger- en/of vaarwegprofiel.			
A5: Reguleren van het gebruik en onderhoud van wateren door eigenaren en gebruikers, zoals beschreven in de verordening (vergunningverlening, toezicht, handhaving).			
A6: Adviseren over klimaatbestendige inrichting en ruimtelijke plannen.	<ul style="list-style-type: none"> - Klimaatadaptatie; uitwerken van instrumentarium 		
A7: Peilbesluiten actueel houden en uitvoeren.			
A8: Uitvoeren Strategie bodemdaling en Actieprogramma veenweide.	<ul style="list-style-type: none"> - Bodemdaling; afronding van de gebiedsafspraken 		
A9: Uitvoeren Boezemplan 2.0			
A10: Gebiedsoverstijgend samenwerken met alle betrokken partijen bij het boezemsysteem.	<ul style="list-style-type: none"> - Intensiveren samenwerking en co-creatie 		
A11: Uitvoeren grondwaterzorg, samen met andere partijen.	<ul style="list-style-type: none"> - Doorvertaling grondwatervisie van de Unie naar een notitie grondwater van AGV 		
A12: Uitvoeren Aanpak droogte.	<ul style="list-style-type: none"> - De lopende sporen uit 2022 op dit thema worden in 2023 voortgezet 		
Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
- taakkosten	22.823	30.075	32.163
- taakopbrengsten	-	-335	-335
- uitvoeringsprogramma	-	1.653	1.450
- kapitaallasten	9.692	10.858	11.374
Totaal Voldoende water	32.514	42.251	44.651

NETTO KOSTEN

Toelichting:

Taakkosten

Mutaties die nog niet in een (meerjaren)begroting waren opgenomen:

- De nominale loon- en prijsstijging voor 2023 is verwerkt;

Taakopbrengsten

De opbrengsten bestaan uit: huren, pachten, erfpacht, jacht- en visrecht (€ 175.000), (50% ten gunste van Waterveiligheid en 50% Voldoende water). Daarnaast huuropbrengst dienstwoningen (€ 160.000).

Uitvoeringsprogramma bestuursakkoord

Uitvoeringsprogramma	Inspanningen 2023	Bedragen in €
2.1b Klimaatadaptatie	Netwerkplatform en DOE-loket	150.000
2.1b Klimaatadaptatie	Stimuleringsbijdrage klimaatadaptatie	200.000
2.2 en 3.1b Agrarisch Waterbeheer	Agrarisch Waterbeheer	200.000
2.2 en 3.1b Agrarisch Waterbeheer	Aanpak Bodemdaling; actieprogramma remmen bodemdaling AGV; Inrichten beheerregister bodemdalingsmaatregelen	900.000
Totaal		1.450.000

Kapitaallasten

De kapitaallasten zijn de lasten van de in exploitatie genomen investeringen. Enerzijds nemen die jaarlijks af, vanwege afschrijving op de boekwaarden, anderzijds nemen ze toe vanwege de in 2022 uitgevoerde investeringswerken.

Mijlpalen 2023 (Resultaat 1)

A2: Masterplan Technische Assets

Het *Masterplan Technische Asset* is in 2022 gereed. Daarbij is vastgesteld wat voor de komende jaren de vervangings- en onderhoudsopgaven zijn en welke besluiten daarover nog gewenst zijn.

In 2023 zal het nieuw bestuur keuzes maken over de aanpak en het tempo van deze assetopgaven in relatie tot de andere bestuurlijke ambities en de beschikbare middelen. Op basis van die keuzes zullen de assetopgaven en de daarvoor benodigde besluiten worden uitgewerkt.

Extra aandacht zal hierbij uitgaan naar het borgen van Klimaatadaptatie in het denken en doen (realisatie) in de organisatie.

A2: Agrarisch waterbeheer (2.2 en 3.1b uitvoeringsprogramma)

In 2023 wordt de uitvoeringsbasis voor agrarisch waterbeheer voortgezet. Deze basis omvat de bijdrage van AGV aan het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb), de subsidieregelingen *Bodem & Water* en de kennisregeling *Bodem & water* via het Landbouwportaal. De uitvoering van effectieve maatregelen door agrariërs wordt zoveel mogelijk gefaciliteerd met zowel budget als met inhoudelijke ondersteuning.

Om de KRW-doelstellingen van 2027 te kunnen halen blijft voor 2023 de focus op het uitwerken van enerzijds maatwerk en anderzijds een goede invulling van het wettelijk kader.

Bewustwordingsprojecten zoals *'Sken je sloot'*, studiegroepen en slootplannen focussen op handelingsperspectief en uitvoering. De samenwerking met de gebiedspartners zoals de agrarische collectieven en het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer wordt bestendig.

In 2023 start een nieuwe periode voor het ANLb met de mogelijkheid om uitvoering van ecologisch beheer en onderhoud van sloten en slootkanten door agrariërs verder uit te breiden. Gesprekken met provincies Utrecht en Noord-Holland over inzet AGV aan ANLb zijn gaande.

A2: Meerjarenplan onderhoudsbaggeren

In het *Baggerplan*, dat eind 2021 is aangeboden aan het dagelijks bestuur, zijn voorstellen gedaan voor een nieuwe KPI en een financiële onderbouwing daarvan. Deze nota is niet aangenomen. Om 86 kilometer in 2023 (huidige KPI) te kunnen baggeren is ongeveer € 2,5 miljoen geraamd. Dit is gebaseerd op de uitkomsten van een uitgebreid onderzoeks- en monitoringsplan (2016-2021). Vanwege bezuinigingen is voor 2023 € 2,2 miljoen aan budget toegekend, wat invloed zal hebben op het aantal mogelijk te baggeren kilometers.

In de voorjaarsnota 2023-2027 is vastgesteld dat de voorgestelde financiën getemporeerd worden naar de meerjarenbegroting van 2024. Vanaf 2024 is € 2,7 miljoen beschikbaar.

A2: Baggeren en verbetering ecologisch beheer

Natuurvriendelijk onderhoud (NVO), baggeren en maai- en slootwerk: Om extra slagen te maken in NVO is ook voor 2023 extra opzichterscapaciteit ingehuurd. Hierdoor ontstaat ruimte om een kwaliteitsslag te maken in de uitvoering. Daarnaast zijn er extra uren van de ecooloog om te adviseren en mee te denken in NVO-maatregelen.

A2: Onderhoud Bruggen en Sluizen

Het regulier onderhoud aan bruggen en sluizen wordt uitgevoerd conform het onderhoudsprogramma.

A3: Opstellen van een Plan van aanpak Toekomstbestendig Poldersysteem

Onderdeel van het Boezemplan is om bij de aan-en afvoer vanuit de polders op het boezemsysteem rekening te houden met de klimaatverandering. Het uitvoeren van stresstesten helpt hierbij om knelpunten en risico's ten aanzien van Voldoende Water in beeld te brengen. Omdat de huidige stresstesten niet voldoende informatie verschaffen werken we in 2023 aan een Plan van aanpak om te komen tot een 'tweede generatie' stresstesten die ons gaat helpen om ook het poldersysteem klimaatbestendig te maken. Het samenwerken met onze gebiedspartners speelt hierbij een belangrijke rol.

A6: Klimaatadaptatie (2.1b uitvoeringsprogramma)

Nu de bewustwording op het gebied van Klimaatadaptatie sterk is toegenomen en er steeds beter duidelijk wordt wat er kan en moet als het gaat om het aanpassen aan de klimaatverandering, neemt de vraag naar handzaam instrumentarium toe.

In 2023 zetten we de eerste stappen in of het uitwerken van instrumentarium op het gebied van Klimaatadaptatie, of het aanpassen van bestaande instrumenten, zowel kaderstellend als op regelniveau. Ook is de stimuleringsbijdrage "Geef groen en blauw de ruimte" open voor aanvragen van inwoners en samenwerkingsinitiatieven.

A6/A9: Invullen term Water & Bodem sturend in inhoudelijke opgaven/gebiedsprocessen op bovenregionale niveau

Het begrip Water & Bodem sturend is het adagium. Maar vanuit verschillende doelen en abstractieniveaus kan het anders worden uitgelegd. Voor het maatschappelijke effecten Voldoende Water inclusief gevolgbepanking overstroming geven we in 2023 handen en voeten aan de terminologie, vanuit het perspectief 'het watersysteem is klimaatbestendig en waterrobuust'. Om te beginnen AGV-breed, om dan te verfijnen naar bovenregionale gebiedsopgaven, bovenlokale opgaven en uiteindelijk lokaal uitvoeringsniveau.

A8: Bodemdaling 2023 (2.2 en 3.1b uitvoeringsprogramma)

Het *Nationaal Programma Landelijke Gebied* (NPLG), en daarmee de discussie rondom reductie van stikstof door de agrariërs, beïnvloed de snelheid van uitvoering van het *Actieprogramma Aanpak Veenweiden*.

In dit laatste jaar zetten we in op afronding van de gebiedsafspraken in een deel van de gebieden waar eerder gestarte gebiedsprocessen tijdelijk stil zijn gevallen door de landelijke stikstofdiscussie.

Samen met de opgave van het thema voldoende water starten we nog enkele gebiedsprocessen op in urgente veenpolders. Er wordt ruim € 0,4 miljoen uitgegeven aan uren van het kernteam Bodemdaling Veenweide.

De overige € 0,5 miljoen wordt gebruikt voor onderzoeken naar effecten van bodemdaling op waterkwaliteit, waterkwantiteit, waterberging en inrichting watersysteem via modellering, uitvoeren van pilotprojecten en opgedane kennis uit het basismetnet grondwater. Omdat we afhankelijk zijn van samenwerking in het gebied zijn de locaties, pilots en te besteden gelden het gehele jaar door onderhevig aan veranderingen.

A9: Boezemplan 2.0 (2.1a uitvoeringsprogramma)

Het boezemsysteem van AGV en het hele ARK-NZK⁴ watersysteem staat nu al onder druk en met klimaatverandering neemt deze druk steeds verder toe. Het is van belang om het functioneren van het boezemsysteem van AGV in samenhang met het hoofdwatersysteem ARK-NZK en het IJsselmeergebied toekomstbestendig te maken voor wat betreft waterafvoer, zoet water beschikbaarheid en beperken van verzilting. Het is de basis voor een goed functionerend waterbeheer voor het gehele AGV-gebied. Het waterschap participeert in diverse regionale en landelijke trajecten, zoals Toekomstbestendig Watersysteem ARK-NZK gebied, Slim Watermanagement, Deltaprogramma IJsselmeergebied, Deltaprogramma Zoet Water en Kennisprogramma Zeespiegelstijging. Het waterschap draagt ook financieel bij aan een aantal van deze trajecten, zodat de benodigde gezamenlijke studies en onderzoeken verricht kunnen worden en resultaten binnen AGV voor het (operationeel) waterbeheer worden meegenomen. Het waterschap huurt voor de eigen onderzoeken onder andere specifieke kennis van Deltares in voor de modellering van het boezemsysteem. Dit boezemmodel is een belangrijk middel om meer inzicht te krijgen in de huidige situatie en de invloed van mogelijke toekomstige scenario's op de boezem.

A10: Intensiveren samenwerking en co-creatie in (boven)regionale opgave en netwerken

Vanwege de omvang en complexiteit van de opgaven vergroot het Rijk de regie, al dan niet door het toe te delen aan de provincies, op het landelijk gebied via het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) en de verstedelijkingsopgave via de NOVEX-gebieden⁵. Integraliteit op gebiedsniveau staat centraal. Daarmee wordt de rol van het Waterschap bij de integrale opgaven in het werkgebied groter. Ook het aantal gebiedsgerichte opgaven neemt toe, namelijk de NOVEX-gebieden, MRA, NZKG, Groene Hart, MRU-A, ABA. De impact van de opgaven is groot in relatie tot de kerntaken van het Waterschap.

In 2023 intensiveren we de samenwerking op dit niveau, zowel vanuit het *programma Klimaatadaptatie* als vanuit de beleidsteams Watersysteem.

Participatie in de Stichting Kennis Gebiedsontwikkeling (SKG), het bijbehorende netwerk en gelieerde onderzoeksprogramma's (onder andere RED&BLUE) op de raakvlakken klimaatadaptatie ruimtelijke ontwikkeling, financiering en governance agenderen ons belang en versterken onze positie in de ruimtelijke dialoog.

A11: Positionering Grondwater AGV

Het grondwaterbeheer is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van Rijk, provincies, gemeenten, waterschappen en particulieren. Het waterschap draagt bij aan dit resultaat als watersysteembeheerder door verlenen van vergunningen voor diverse grondwateronttrekkingen, het beoordelen van grondwaterkwaliteit bij wateractiviteiten en het signaleren van knelpunten bij grondwaterverontreinigingen.

In het *Waterbeheerprogramma* wordt voorgesteld meer samenwerking te zoeken in de grondwaterzorg.

We richten ons in de planperiode op het verhelderen van de rollen en verantwoordelijkheden, op het delen van kennis en uitwisselen van gegevens en op adviseren: een gezond grondwatersysteem is een belangrijke randvoorwaarde voor een robuust oppervlaktewatersysteem, een bebouwde omgeving en infrastructurele werken zonder grondwaterproblemen en voor grondwaterafhankelijke natuur. We sluiten hierbij aan op het door het Unie gestarte visietraject.

In 2023 maken we een doorvertaling van de grondwatervisie van de Unie naar een notitie grondwater van AGV zelf. Met deze notitie willen we duidelijk(er) maken welke rol en taak AGV voor zichzelf ziet, welke doelen we beogen voor een gezond grondwatersysteem en hoe we samen met onze omgevingspartners grondwater verbinden met andere thema's als droogte, biodiversiteit, ruimtelijke ordening en klimaatadaptatie. Deze notitie

---

⁴ Amsterdam-Rijnkanaal/Noordzeekanaalgebied.

⁵ Het betreft gebiedsontwikkelingen waar nationale opgaven in het fysieke domein dusdanig stapelen dat een gebiedsgerichte ordening en prioritering van verschillende nationale opgaven noodzakelijk is om te kunnen komen tot de gewenste herbestemming en/of ingrijpende herinrichting met behoud of versterking van de ruimtelijke kwaliteit.

grondwater voorziet in de wens van het bestuur om een duidelijker kader en richting te hebben voor grondwater.

A12: Droogte en waterbeschikbaarheid (Niet in uitvoeringsprogramma)

De zomer van 2022 heeft opnieuw weer de urgentie laten zien van het thema droogte en waterbeschikbaarheid. We zien dat de droge periodes en lage Rijnaanvoer steeds vaker voorkomen en dat we als waterschap vaker (nood)maatregelen moeten nemen (in 2022 weer noodpompen in Muiden moeten plaatsen). De gevolgen van klimaatverandering zijn nu al zichtbaar. Daarom is het belangrijk om wendbaar te zijn en de aanpak droogte continu bij te sturen.

De lopende sporen uit 2022 op dit thema worden in 2023 voortgezet en samen met diverse overheden en partners wordt de komende jaren ook verder aan het lange termijn perspectief gewerkt. In de tussenperiode gaan we naast de lopende sporen nog meer in detail inventariseren waar we nog op water kunnen besparen, zowel bij onze gebruikers als binnen ons eigen beheer. We intensiveren onder andere de gesprekken met watergebruikers die water onttrekken en bekijken ook waar met maatwerk besparingen op watergebruik mogelijk zijn. Daarnaast zal de extra watervraag voor bodemdalingremmende maatregelen en ook andere "nieuwe watervragers" (datacenters, stedelijk gebied) verder worden uitgewerkt. AGV is in 2022 met sturing op de aanpak droogte gestart met een beeldvormende sessie. Hierin worden de uitkomsten van bovenstaande zaken meegenomen en wordt het bestuur in staat gesteld om te sturen op welke aanvullende mogelijkheden AGV kan inzetten om de gevolgen van droogte verder aan te pakken.

3.4.3 INDICATOREN

De indicatoren zijn beschreven in het *Waterbeheerprogramma 2022-2027 (WBP)*. In deze begroting zijn de indicatoren uit het WBP vertaald naar richtwaarden 2023 en aangevuld met de huidige waarden voor het jaar 2022.

VOLDOENDE WATER		Indicator	Huidige waarde 2021	Huidige waarde 2022	Richtwaarde 2023	Richtwaarde 2027
Resultaat						
R1	Het watersysteem is op orde en toekomstbestendig.	A. Watergangen waarvan de waterpeilen zich bevinden binnen de marges van het vigerend peilbesluit [Percentage van het aantal watergangen]	90%	94%	95%	95%
		B. Wanneer een blauw label is ontwikkeld, komt hier een indicator gebaseerd op het blauwe label. Totdat een blauw label is ontwikkeld, een kwalitatieve beschrijving in de bestuursrapportage van de bijzonderheden.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.

3.4.4 INVESTERINGEN

Voor 2023 en de volgende jaren zijn op basis van bestaand beleid de volgende investeringen voorzien.

VOLDOENDE WATER Investerings (x € 1.000)	Begroting	Meerjareninvesteringsprogramma (MIP)			
	2023	2024	2025	2026	2027
- Waterinrichtingsplannen/NBW/Watergebiedsplannen	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
- Programma Technische Assets (incl. upgrade modems)	20.389	32.763	42.760	33.080	20.950
- Implementatie Omgevingswet	200	-	-	-	-
- Fysieke beveiliging	1.000	1.000	1.100	-	-
- Dual datacenter	150	-	-	-	-
Totaal	24.739	36.763	46.860	36.080	23.950

Toelichting

Waterinrichtingsplannen/NWB/Watergebiedsplannen

In 2023 doorlopen de watergebiedsplannen Baambrugge Oostzijds, Horn- en Kuijerpolder, Nijenrode, Noordse Buurt/Westveen het bestuurlijk traject. De doorlooptijd duurt door extra omgevingsaspecten en gesprekken met omwonenden langer dan verwacht. De watergebiedsplannen Diempolder en Noorder IJpolder worden begin 2023 vastgesteld.

Ook blijven we alert op meekoppelkansen in andere polders door risicodialogen en agrarische collectieven.

In 2023 gaan we met de resultaten van de gebiedsbrede wateroverlastanalyses en stresstesten verder.

We gaan bekijken hoe we de informatie visualiseren en ontsluiten.

Ook zal in 2023 worden gestart met de realisatie van de maatregelen uit watergebiedsplan Naardermeer, Noordelijke Vechtstreek en gemaal de Krijgsman. Voor Groot Wilnis Vinkeveen zullen de laatste maatregelen uitgevoerd worden, tevens zal het grootste deel van de maatregelen uit watergebiedsplan Holland Sticht Voorburg Oost gerealiseerd worden. Door onze afhankelijkheid van samenwerking in het gebied zijn de te besteden gelden het gehele jaar door onderhevig aan veranderingen.

Voor de pilot Temmen van brakke kwel zullen in de loop van 2023 de onderzoeken met betrekking tot de invloed op het (grond)watersysteem en de productie van drinkwater afgerond worden en zal er in de tweede helft van 2023 een advies worden opgesteld over de (on)mogelijkheden van opschaling.

Programma Technische Assets (inclusief upgrade modems Legacy)

Het *Masterplan Technische Assets* in het Watersysteem geeft inzicht in de huidige conditie van de technische assets en op welk moment investeringen noodzakelijk en/of gewenst zullen zijn vanuit de beschouwing op risico's, prestaties en kosten.

Daarnaast gaat het werk gewoon door en werken we vanuit het programma Technische Assets aan de voorbereiding en uitvoering van groot onderhoud aan sluizen, gemalen, noodkeringen en bruggen.

De lopende projecten worden voortgezet. Daarnaast worden in 2023 nieuwe projecten opgestart in situaties waarin de huidige conditie dit vereist in relatie tot de betrouwbaarheid van functioneren (risicogestuurd werken).

In 2023 wordt een aanvang gemaakt met nieuwe projecten voor de volgende assets:

- Noodkering Steenenbeer en Opvoergemaal Steenenbeer
- Proosdijersluis
- Sluis Demmerik
- Oudhuizenluis
- Zuidersluis en poldergemaal zuidersluis
- Vechtfrent: keersluis Muidertrekvaart, Noodkering Kerkvaart Breukelen Oostzijde, Scholbalksluis Nieuwe Wetering Oost
- Ophaalbrug en draaibrug Uitermeer
- Poldergemaal Bijlmer-Zandpad

- Poldergemaal Eemmeer
- Poldergemaal Kromme Mijdrecht
- Poldergemaal Ronde Hoep
- Poldergemaal Baambrugge Oostzijde

In 2023 worden tevens voorbereidingskredieten fase 1 aangevraagd voor objecten waarvoor in 2023 of 2024 een project opgestart moet worden. Met de voorjaarsnota zal het programma worden geactualiseerd en worden de laatste inzichten verwerkt. Afhankelijk van de financiële ruimte en capaciteit om achterstallig onderhoud weg te werken kan het aantal objecten nog toenemen. Het betreft waarschijnlijk de volgende objecten:

- Kleine sluis Nigtevecht
- Poldergemaal Zuid Bijlmer
- Poldergemaal von Liebigweg
- Noordersluis

Implementatie Omgevingswet

De inwerkingtreding van de *Omgevingswet* is gepland 1 juli 2023. Eventueel verder uitstel vanuit het Rijk heeft geen invloed op interne, aan de *Omgevingswet* verbonden, processen.

Onze *Waterschapsverordening* treedt gelijk met de *Omgevingswet*, nu dus op 1 juli 2023, in werking.

Het accent van de werkzaamheden lag in 2022 op het opleiden en trainen van medewerkers, de aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet en het oefenen daarmee, en de overdracht naar de lijnorganisatie.

Voor 2023 is voor de eerste helft van het jaar een nazorgfase gepland. De uitgaven bedragen in 2023 € 0,2 miljoen als onderdeel van het in 2018 verstrekte krediet Omgevingswet (totaal € 5,8 miljoen).

Fysieke beveiliging

De fysieke beveiliging voldoet niet volledig aan alle eisen van de *Baseline Informatiebeveiliging Overheden*.

Fysieke beveiliging is de basis voor de informatiebeveiliging. De installaties zijn beoordeeld en ingedeeld in beveiligingsclassificaties, waarna de uitvoeringswerkzaamheden zijn gestart. Voor het project voor de uitrol van maatregelen over de periode van 2021-2025 is destijds krediet aangevraagd en toegekend. De uitgaven voor het project zijn in 2023 geraamd op € 1 miljoen.

Dual datacenter

Voor het verbeteren van het Dual datacenter (verhogen veiligheidsnorm en server vervangen) en het WAN/LAN-netwerk (zero-trustbeleid implementeren) is totaal € 0,68 miljoen nodig. De investering zal na rato verdeeld worden over de waardeketens (aandeel Voldoende water bedraagt € 0,15 miljoen).

De huidige opzet voldoet niet aan de vereiste beschikbaarheidseisen en de investering is noodzakelijk om aan de *Baseline Informatiebeveiliging Overheden* te voldoen.

3.5 BEOOGD EFFECT

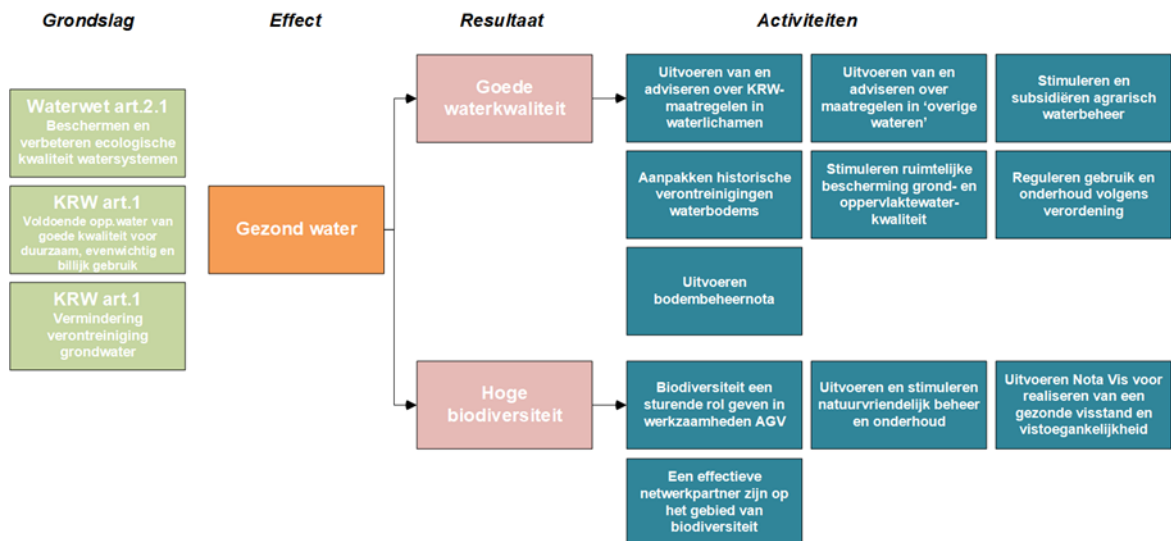
De waterkwaliteit in het beheergebied is goed, zowel van het grond- als van het oppervlaktewater. Het water is geschikt om te gebruiken voor verschillende functies: als leefgebied voor een soortenrijke omgeving voor plant, dier en mens, het verbouwen van gewassen, proceswater, grondstof voor de drinkwaterbereiding, natuur, verschillende vormen van (water)recreatie, sport- en beroepsvisserij.

De goede waterkwaliteit is onder andere een gevolg van een gezamenlijke aanpak van de verontreinigingsbronnen, zoals overmatige voedingsstoffen. De verduurzaming van de agrarische sector is de waterkwaliteit ten goede gekomen. Door bedrijfsontwikkeling en innovatie in de landbouw zijn nutriëntenkringlopen grotendeels gesloten, is de bodemkwaliteit gezond, het oever- en slootbeheer ecologisch en de goede landbouwpraktijk algemeen verspreid, waardoor de belasting van natuur en milieu sterk is afgenomen.

De watersystemen zijn ecologisch gezond en robuust, dat wil zeggen: bestand tegen extreem weer (klimaatverandering) en zo natuurlijk mogelijk functionerend. Er zijn volop mogelijkheden voor planten en dieren die in het water en langs de oevers thuishoren, om zich daar te ontwikkelen, te schuilen, paaien, paren, broeden en van leefgebied naar leefgebied te trekken. De biodiversiteit in en langs het water is groot als gevolg van een goede waterkwaliteit en inrichting. Exoten en andere soorten van verstoorde systemen domineren niet. Watergangen vormen verbindingzones en leefgebied voor water- en moerassoorten en geen barrières voor landgebonden soorten. Er is sprake van veerkrachtige natuur- en landbouwgebieden die elkaar versterken: een vlechtwerk van licht- en donkergroen met 'zachte' grenzen tussen landbouw en natuur en meer mengvormen van natuur en landbouw (zoals groenblauwe dooradering). Ook in het stedelijk gebied zijn 'zachte' overgangen tussen water en bebouwing, die natuurvriendelijk worden onderhouden. Onze dijken, bermen en watergangen zijn geschikt als leefgebied en als ecologische verbindingzones.

In stedelijk gebied is de riolering op orde (geen foutaansluitingen en weinig overstorten). Afstromend hemelwater leidt niet tot meer ongewenste stoffen in het watersysteem. Ook is er een gezamenlijke aanpak geweest van verontreinigde waterbodems, plastics in het water, gewasbeschermingsmiddelen, medicijnresten, opkomende stoffen en microverontreinigingen.

Door bescherming van het grondwater zijn kwelgebieden zowel in kwaliteit als in omvang verbeterd. Inwoners en bezoekers ervaren water in het gebied als een verrijking van de omgeving.

3.5.1 Overzicht van de belangrijkste beleids-/en wettelijke kaders Gezond water

Waterwet. In artikel 2.1 van de Waterwet is het doel van de wet verankerd: voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met bescherming en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.

Europese Kaderrichtlijnwater (KRW). De doelstelling van de KRW is dat uiterlijk in 2027 in heel Europa de kwaliteit van alle wateren zowel chemisch (schoon) als ecologisch (gezond) op orde moet zijn.

KRW-programma AGV. Het doel van de KRW is dat uiterlijk in 2027 al het water in Europa schoon en gezond is. Dat is niet vrijblijvend: de KRW is Europese regelgeving die door alle lidstaten wettelijk is verankerd. De KRW is aangenomen in 2000 en kent drie uitvoeringsperiodes: 2009-2015; 2016-2021 en 2022-2027.

Stroomgebiedbeheerplan (SGBPIII). De doelstelling van het SGBPIII is een gezond ecosysteem en goede waterkwaliteit voor alle wateren in Europa. Begin 2022 stelt het Rijk het SGBPIII vast. De regionale overheden leggen de doelen en de bijbehorende maatregelen vast in hun eigen programma's.

Wet natuurbescherming. De wet beschermt Nederlandse natuurgebieden en planten- en diersoorten. De wet moet ervoor zorgen dat de verschillende planten- en diersoorten in de natuur blijven bestaan. Ook kwetsbare soorten mogen niet verdwijnen.

Nota Visbeleid. De nota Vis heeft tot doel de omstandigheden voor een gezonde visstand in het beheergebied van AGV te verbeteren. In de Nota is aandacht voor een gezond en geschikt leefgebied voor vis, veilige verbindingen (het oplossen vismigratieknelpunten) en visserij.

3.5.2 EXPLOITATIE BEGROTING GEZOND WATER

Totaal kostenoverzicht Gezond water

In onderstaande tabel is het totaalbudget voor Gezond water opgenomen. Verderop in dit hoofdstuk volgt het een overzicht van de budgetten per resultaat.

Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
- taakkosten	16.467	13.978	19.140
- taakopbrengsten	-	-	-
- uitvoeringsprogramma	-	2.200	2.200
- kapitaallasten	3.123	3.251	3.199
Totaal Gezond water	19.591	19.429	24.539

GEZOND WATER			
Resultaat 1			
R1: De waterkwaliteit is goed en het watersysteem is gezond en robuust.			
Activiteit (4-6 jaar)	Mijlpalen 2023		
A1: Uitvoeren maatregelpakket voor de Europese Kaderrichtlijnwater (KRW) en er over adviseren.	<ul style="list-style-type: none"> - Opendata: beschikbaar maken van waterkwaliteitsinformatie/ontwikkelen dashboard - KRW 		
A2: Uitvoeren maatregelpakket 'overige wateren' en er over adviseren.	<ul style="list-style-type: none"> - Deze activiteiten zijn ondergebracht in de Watergebiedsplannen zoals in het WGP Naardermeer die in uitvoering is 		
A3: Voortzetten stimulerings- en subsidieregelingen agrarisch waterbeheer.	<ul style="list-style-type: none"> - De regeling Blauwe Diensten provincie Utrecht is onderdeel van deze activiteit 		
A4: Aanpakken van historische verontreinigingen in de waterbodembodem.	<ul style="list-style-type: none"> - De Gooiergracht en Amsterdamse locaties worden voorbereid (investering) 		
A5: Stimuleren van een goede ruimtelijke bescherming van grond- en oppervlaktewater.	<ul style="list-style-type: none"> - Microverontreiniging: maatregelen voor 'bewustwording en samenwerking' uit de Strategie Microverontreinigingen worden voorgelegd aan het bestuur - Uitvoeren van de maatregelen uit het Actieprogramma Plastics 		
A6: Reguleren van het gebruik en onderhoud van wateren door eigenaren en gebruikers, zoals beschreven in de verordening (vergunningverlening, toezicht, handhaving).			
A7: Uitvoeren Bodembeheernota.			
Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
- taakkosten	16.467	11.828	16.731
- taakopbrengsten	-	-	-
- uitvoeringsprogramma	-	1.710	1.710
- kapitaallasten	3.123	3.206	3.163
Totaal resultaat 1	19.591	16.744	21.604

NETTO KOSTEN

Taakkosten

Mutaties die nog niet in een (meerjaren)begroting waren opgenomen:

- De nominale loon- en prijsstijging voor 2023 is verwerkt.

Taakopbrengsten

n.v.t.

Uitvoeringsprogramma bestuursakkoord

Uitvoeringsprogramma	Inspanningen 2023	Bedragen in €
3.1a Waterkwaliteit	Aanpak microverontreinigingen	70.000
3.1a Waterkwaliteit	Aanpak lekke polders/Polders op diepte	50.000
3.1a Waterkwaliteit	Kapitaallasten Polders op diepte	40.000
3.1a Waterkwaliteit	KRW intensivering gebiedsprocessen en monitoren waterkwaliteit	650.000
3.1a Waterkwaliteit	Open Data (Extra monitoren en ontsluiten van monitoringsdata)	900.000
Totaal		1.710.000

Kapitaallasten

Kapitaallasten zijn de in exploitatie genomen investeringen. Enerzijds nemen deze jaarlijks af, vanwege afschrijving op de boekwaarden, anderzijds nemen ze toe, vanwege de in 2022 uitgevoerde investeringswerken.

Mijlpalen 2023 (Resultaat 1)

A1: Kaderrichtlijn Water (KRW)

AGV werkt samen met gemeenten, provincies, terreinbeheerders en andere gebiedspartners aan het robuuster maken van het aquatisch ecosysteem.

In 2022 is het implementatieplan/plan van aanpak voor de KRW aan het bestuur voorgelegd. Dit plan bevat de inhoudelijke uitwerking van alle maatregelen, een kostenindicatie en bestuurlijke dilemma's met betrekking tot prioritering, financiering en samenwerking met partners en de impact op de interne organisatie.

Bij zes waterlichamen zijn de projectplannen Waterwet gereed waarvan bij drie waterlichamen werkzaamheden zijn gestart.

Afhankelijk van welke keuzes het bestuur maakt, heeft dit verregaande financiële consequenties voor de vast te stellen Begroting 2023. Een programma krediet wordt in de tweede helft van 2023 aangevraagd.

A1: KRW-intensivering gebiedsprocessen en monitoren waterkwaliteit (3.1a uitvoeringsprogramma)

Onlangs de stikstofcrisis, blijven we in gesprek met agrariërs over waterkwaliteit en verbetering van de ecologie en biodiversiteit. Tevens wordt nadrukkelijk de koppeling gelegd met de doelstellingen van de KRW.

A1: Open Data (3.1a uitvoeringsprogramma)

Met dit extra budget gaan we de afspraken uit het bestuursakkoord voor meer inzicht in de waterkwaliteit en het delen van deze kennis mogelijk maken.

In 2023 gaan we verder met het openbaar beschikbaar maken van waterkwaliteitsinformatie door het dashboard verder te ontwikkelen en technieken om sneller betere waterkwaliteitsinformatie te verkrijgen in te zetten. Het waterkwaliteitsdashboard wordt stapsgewijs verder ontwikkeld en uiteindelijk openbaar gemaakt. De informatie in het dashboard wordt zo veel mogelijk geautomatiseerd actueel gehouden.

Alle basisproducten, zoals bijvoorbeeld gevalideerde meetgegevens van hydrologie, waterkwaliteit en ecologie en relevante kaarten, zoals watersysteemkaarten, praktijkpeilenkaarten en kaarten met vigerende peilen komen (ook stapsgewijs) online beschikbaar voor iedereen.

Daarnaast zetten we in op technieken om sneller en beter waterkwaliteitsinformatie te verkrijgen, zoals eDNA, debietproportionele metingen of meten met sensoren.

A5: Actieprogramma Plastic (3.1a uitvoeringsprogramma)

In 2023 gaat het waterschap door met het uitvoeren van de maatregelen uit het *Actieprogramma Plastics*, onder andere in samenwerking met het programma *Amsterdam Plastic Smart City*. De pilot periode van de Bubble Barrier loopt in 2023 af. Aan het bestuur wordt in 2023 de keuze voorgelegd over het voortzetten van de Bubble Barrier op de huidige locatie (Westerdok, Amsterdam) en eventueel uitbreiden naar andere locaties.

A5: Microverontreinigingen (3.1a uitvoeringsprogramma)

Begin 2023 worden maatregelen voor 'bewustwording bij bewoners en samenwerking met ketenpartners en gebiedspartners' uit de *Strategie Micro-verontreinigingen* voorgelegd aan het bestuur, welke vervolgens worden uitgewerkt. In het bestuursakkoord is de ambitie opgenomen om uiterlijk 2027 de meeste zuiveringen te voorzien van een extra zuiveringsstap.

De pilotinstallatie (BBV19.0424) op RWZI Horstermeer is in bedrijf van 2020-2022.

In 2022 is een voorstel in het bestuur behandeld voor een uitvoeringskrediet voor de fullscale installatie op RWZI Horstermeer. Deze installatie wordt naar verwachting in 2023 gerealiseerd en in bedrijf genomen (eind 2023).

Voor het uitbreiden van RWZI Amstelveen is een voorbereidingskrediet verleend. In 2022-2023 wordt de installatie ontworpen en daaropvolgend een uitvoeringskrediet aangevraagd. Voor de overige zuiveringen is een Plan van Aanpak opgesteld, welke is opgenomen in de update van het *Masterplan zuiveren*.

A6: Toezicht lozingen

Om te zorgen dat de waterkwaliteit ten minste op hetzelfde niveau blijft houden we het actief toezicht op agrarische- en glastuinbouw bedrijven, onder meer in relatie tot het vrijkomen en/of gebruik van nutriënten en bestrijdingsmiddelen. Ook wordt toezicht gehouden bij bedrijven waar Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) in het afvalwater aanwezig kunnen zijn.

Om het (water)milieu, de gezondheid en veiligheid van werknemers en de bevolking te beschermen voeren we samen met handhavingpartners stringent toezicht uit bij de zogeheten BRZO-bedrijven⁶ waar grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen aanwezig zijn.

GEZOND WATER			
Resultaat 2			
R2: De omstandigheden voor een hoge biodiversiteit zijn sterk verbeterd.			
Activiteit (4-6 jaar)	Mijlpalen 2023		
A8: Biodiversiteit een sturende rol geven in alle werkzaamheden van AGV.	<ul style="list-style-type: none"> - Biodiversiteit wordt opgenomen in werkprocessen/update van het Biodiversiteitsherstelplan - Natuurherstel Molenpolder 		
A9: Een effectieve netwerkpartner zijn op het gebied van biodiversiteit.			
A10: Uitvoeren natuurvriendelijk beheer en onderhoud.	<ul style="list-style-type: none"> - Verder inzetten natuurvriendelijk uitvoeren van onderhoud 		
A11: Uitvoeren Nota Vis voor het realiseren van een gezonde visstand en vistoegankelijkheid	<ul style="list-style-type: none"> - Uitvoeren Biodiversiteit/Nota Vis - Beheersing uitheemse rivierkreeften 		
Resultaat 2: Biodiversiteit			
Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
- taakkosten	-	2.150	2.409
- taakopbrengsten	-	-	-
- uitvoeringsprogramma	-	490	490
- kapitaallasten	-	45	36
Totaal resultaat 2		2.684	2.935

NETTO KOSTEN

Taakkosten

Mutaties die nog niet in een (meerjaren)begroting waren opgenomen:

De nominale loon- en prijsstijging voor 2023 is verwerkt.

Taakopbrengsten

n.v.t.

⁶ Besluit Risico's Zware Ongevallen

Uitvoeringsprogramma bestuursakkoord

Uitvoeringsprogramma	Inspanningen 2023	Bedragen in €
3.2 Biodiversiteit	Maatregelen biodiversiteitsherstel- en monitoringsplan	220.000
3.2 Biodiversiteit	Aanvullende maatregelen natuurvriendelijk onderhoud	270.000
Totaal		490.000

Kapitaallasten

Kapitaallasten zijn de in exploitatie genomen investeringen. Enerzijds nemen deze jaarlijks af, vanwege afschrijving op de boekwaarden, anderzijds nemen ze toe, vanwege de in 2022 uitgevoerde investeringswerken.

Mijlpalen 2023 (Resultaat 2)

A8: Maatregelen biodiversiteitsherstel- en monitoringsplan (3.2 uitvoeringsprogramma)

Biodiversiteit wordt in 2023 integraal opgenomen in onze werkprocessen. Daarbij wordt een update van het *Biodiversiteitsherstelplan* gepresenteerd in het tweede kwartaal en via diverse communicatiekanalen blijven we aandacht vragen voor dit belangrijke thema.

A8: Natuurherstel Molenpolder

In 2023 wordt verder gegaan met het gehele natuurgebied Molenpolder fase 2 en 3. Dit betekent meerdere jaren reductie van kreeft en vis en enten van waterplanten in de gehele Molenpolder.

Aanvullend ontwikkelt AGV een systeemgerichte aanpak beheersing rivierkreeft om het ecosysteem robuuster en weerbaarder te maken tegen hervestiging van rivierkreeft. Het is gelukt om dit 100% te financieren door middel van subsidies. De subsidies zijn afkomstig van Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (versnelde natuurherstel regeling) € 501.452 en de provincie Utrecht (Programma Natuur) € 632.500.

A10: Aanvullende maatregelen natuurvriendelijk onderhoud (3.2 uitvoeringsprogramma)

In 2023 zetten we verder in op de doelstelling dat al ons onderhoud natuurvriendelijk wordt uitgevoerd.

De coach en inhuuropzichers gaan verder met ondersteuning van directievoerders en opzichers. Ook wordt meer onderhoud van natuurvriendelijk ingerichte terreinen uitbesteed aan terrein behorende organisaties. Over de voortgang van deze maatregelen wordt aan het Algemeen bestuur gerapporteerd als onderdeel van de rapportage van het *Biodiversiteitsherstelplan*. De vorm en frequentie van die rapportage is nog in ontwikkeling. Dit is tevens een maatregel in het *Biodiversiteitsherstelplan*. Hieraan wordt in 2023 nader invulling gegeven.

A11: Biodiversiteit/Nota Vis

In 2022 is gestart met de uitvoering van deze nota. Vismigratie is onderdeel van het afwegingskader bij onderhoud en renovatie van kunstwerken in het *Masterplan Technische Assets*. Daarnaast zijn de volgende activiteiten gepland voor 2023:

- Vismigratie: verdiepend onderzoek naar haalbaarheid, effectiviteit en kosten van het oplossen van vismigratieknelpunten;
- Onderzoek naar de mogelijkheden van het realiseren van een aalreservaat in de Sloterpolder;
- Loodvrij vissen: het waterschap en de Hengelsportverenigingen blijven inzetten op het stimuleren van loodvrij vissen in het beheergebied;
- Bij het verlenging van huurovereenkomsten voor visrecht in wateren van AGV worden aanvullende voorwaarden opgenomen in de huurovereenkomsten met betrekking tot loodvrij vissen, vissen nabij vispassages en uitzetten van vis.

A11: Beheersing uitheemse Rivierkreeften

Gezien de inzet van extra middelen op grote programma's als KRW, Technische Assets en andere verplichtingen, is voor dit jaar nog niet expliciet de keuze gemaakt of extra geld voor bestrijding van de rivierkreeft beschikbaar komt. Wel is er reeds subsidie aangevraagd om het project doorgang te laten vinden.

3.5.3 INDICATOREN

De indicatoren zijn beschreven in het *Waterbeheerprogramma 2022-2027* (WBP). In deze begroting zijn de indicatoren uit het WBP vertaald naar richtwaarden 2023 en aangevuld met de huidige waarden voor het jaar 2022.

GEZOND WATER		Indicator	Huidige waarde 2021	Huidige waarde 2022	Richtwaarde 2023	Richtwaarde 2027
Resultaat						
R1	De waterkwaliteit is goed en het watersysteem is gezond en robuust.	A. KRW-lichamen die voldoen aan de KRW doelstelling [Percentage van de KRW-lichamen]	%	50%	55%	95%
		B. Verwijzing naar de waterkwaliteitsbeeld-rapportage	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
R2	Omstandigheden voor een hoge biodiversiteit zijn sterk verbeterd.	<i>Totdat een monitoring biodiversiteit is ontwikkeld:</i> Kwalitatieve beschrijving in bestuursrapportage over bijzonderheden in de toestand van de biodiversiteit	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.

* (berekend voor de ecologische analysegebieden (EAG's): zowel de KRW-waterlichamen als de overige wateren)

3.5.4 INVESTERINGEN

Voor 2023 en de volgende jaren zijn op basis van bestaand beleid de volgende investeringen voorzien.

GEZOND WATER	Begroting	Meerjareninvesteringsprogramma (MIP)				
		2023	2024	2025	2026	2027
Investeringen (x € 1.000)						
- Programma KRW/SGBP3	3.000	3.800	21.900	31.900	19.800	
- Saneren waterbodems	650	850	1.150	9.200	14.800	
- Horstermeer, baggeren	500	500	-	-	-	
- Polders op diepte	1.300	1.500	100	100	-	
Totaal	5.450	6.650	23.150	41.200	34.600	

Toelichting

Programma Kaderrichtlijn water (KRW)/KRW SGBP3

De bijna 300 uit te voeren KRW-maatregelen van het derde *Stroom Gebiedsprogramma* zijn in 2022 vastgesteld, met het vaststellen van het Waterbeheerprogramma 2022-2027. Tegelijkertijd zijn de maatregelen verder uitgewerkt en geraamd. In 2022 neemt het bestuur een aantal besluiten over de aanpak voor de implementatie van de maatregelen. Voor 2023 betekent dit dat volop wordt ingezet op de voorbereiding van de maatregelen, zodat uitvoering van de maatregelen voor eind 2027 haalbaar blijft, naast de uitvoering van een aantal maatregelen die reeds zijn voorbereid. De in de begroting van 2023 aanwezige middelen worden hiervoor ingezet. Daarnaast is in beeld gebracht hoeveel middelen nodig zijn voor de uitvoering van de maatregelen vanaf 2024. Op basis daarvan kan het bestuur aan het begin van de volgende bestuursperiode een afweging maken over de in te zetten middelen. Naast AGV staan ook andere partijen aan de lat voor de uitvoering van KRW maatregelen. AGV zet in op actieve communicatie en samenwerking om deze partijen te stimuleren de maatregelen te nemen waar ze verantwoordelijk voor zijn.

In de VJN 2023-2027 was € 2,4 miljoen opgenomen. Vanwege doorgeschoven uitgaven uit 2022 is dit verhoogd naar € 3 miljoen.

Sanering waterbodems

Er wordt gewerkt aan de voorbereiding van drie saneringslocaties. Cluster 1 rondom Prinseneiland (Amsterdam) is het verst gevorderd en zal naar verwachting in 2025 in uitvoering komen nadat een uitvoeringskrediet beschikbaar is gesteld.

De Gooijergracht (Eemnes/Blaricum) is ook in onderzoek. Voor de derde locatie, Cluster 2 rondom Wittenburgervaart (Amsterdam), zijn de voorbereidende werkzaamheden gestart.

Baggeren Horstermeer

Voor onderhoud van de Horstermeerpolder is voor 2023 en 2024 € 0,5 miljoen in het MIP opgenomen. In de bodem van de Horstermeer zitten hoge concentraties natuurlijk Arseen. Dit Arseen komt met het grondwater mee omhoog en zorgt in de bagger voor hoge concentraties.

Polders op diepte (3.1a uitvoeringsprogramma)

Lekke polders:

In de eerste fase van het project 'Lekke Polders' dat in 2022 is gestart is een krediet beschikbaar gesteld om de eigen assets te automatiseren. Hierdoor wordt het gebiedsvreemd water in de polders aanzienlijk verminderd. Deze uitvoering loopt door in 2023. Daarnaast wordt in 2023 een voorstel voor het toekennen van een krediet van € 2,4 miljoen voor de 2e fase aan het Dagelijks bestuur voorgelegd. Dit zal gaan over de gebiedsgerichte aanpak die nodig is om ook particulieren te bewegen inlaten afsluitbaar te maken of met gebiedseigen water het peil op hoogte te houden. En het voorstel gaat in op wat er nodig is om bewustwording te vergroten en handhaving mogelijk te maken (fase 3).

Waterdiepte op maat:

Het Dagelijks bestuur heeft in 2022 besloten krediet te verlenen om in vier/vijf pilotgebieden te starten met de formulering van gebiedsgerichte normen voor de minimale waterdiepte in alle secundaire sloten te die tot voldoende waterdiepte leidt voor een goed ecologisch functionerend slootsysteem en niet tot schade leidt aan slootprofiel, flora en fauna. Dit in nauwe samenwerking met de betrokkenen uit het gebied.

In 2023 wordt hier ook nog aan gewerkt en worden de eerste resultaten van de pilots verwacht. Op basis daarvan wordt het Dagelijks bestuur gevraagd een krediet te verlenen om de pilots voort te zetten.

Op 5 juli 2022 is voor waterdiepte op maat € 0,5 miljoen krediet verleend. Vanwege doorgeschoven kosten uit 2022 is het krediet verhoogd van € 1 miljoen naar € 1,3 miljoen.

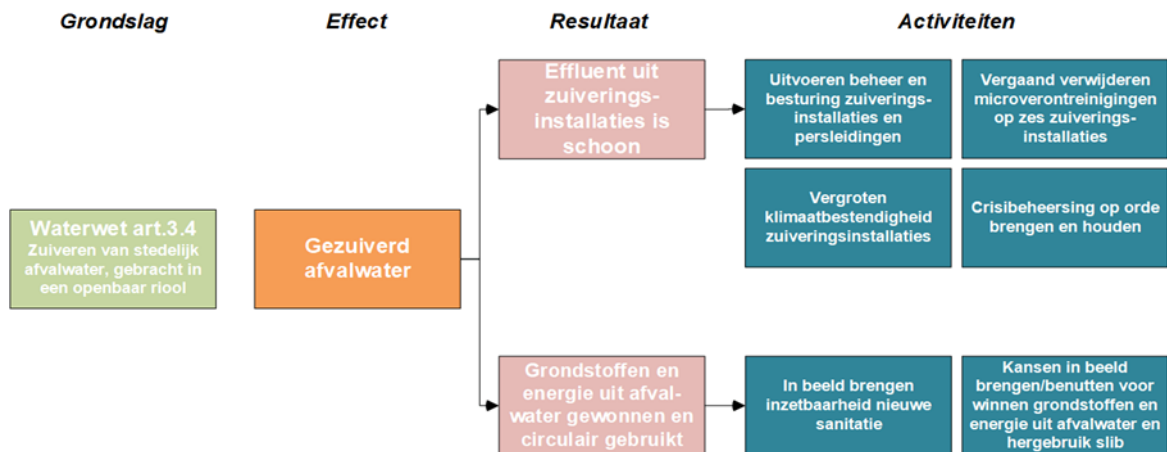
GEZUIVERD AFVALWATER

3.6 BEOOGD EFFECT

Een robuust en flexibel systeem zorgt voor het transporteren en zuiveren van afvalwater, met aandacht voor duurzaamheid, doelmatigheid en de kringloopgedachte. Het verzamelen, transporteren en zuiveren van afvalwater (de waterketen) is een gedeelde verantwoordelijkheid, waar het waterschap samen met (private en publieke) partijen een rol in speelt. Samenwerking tussen AGV, gemeenten, drinkwaterbedrijven en marktpartijen leidt tot kostenbesparingen en tot een gezond watersysteem tegen aanvaardbare maatschappelijke kosten. Probleemstoffen zoals medicijnresten en hormoonverstorende stoffen komen veel minder terecht in het oppervlaktewater door aanpak bij de bron en door effectieve verwijdering op de centrale rioolwaterzuiveringsinstallaties.

Afvalwater kan een bron zijn voor grondstoffen, energie en bruikbaar water. In het transportsysteem en/of op de (centrale) zuivering is de terugwinning van grondstoffen, energie en water uit afvalwater en slib geïntegreerd in de bedrijfsvoering. Waar mogelijk gebeurt dit zowel op de centrale zuiveringen, als bij lokale zuiveringen, waar afvalwater wordt gescheiden aan de bron (nieuwe sanitatie). Dankzij terugwinning tegen zo laag mogelijke kosten, levert de waterketen een belangrijke bijdrage aan een meer duurzame samenleving. De capaciteit van het systeem is groot genoeg om de toegenomen hoeveelheid afvalwater te kunnen verwerken. De rioolwaterzuiveringsinstallaties zijn zo ontworpen en ingericht dat deze blijven functioneren bij extreme weersomstandigheden als gevolg van klimaatverandering. Nieuw ingerichte woon- en werkgebieden sluiten goed aan op de afvalwaterketen – er zijn geen foutaansluitingen en ongezuiverde lozingen. Afstromend hemelwater wordt – waar dat nuttig is - gebruikt en/of lokaal verwerkt, als het daar schoon genoeg voor is. Afstromend hemelwater wordt – waar dat nuttig is - gebruikt en/of lokaal opgeslagen of verwerkt, als het daar schoon genoeg voor is.

3.6.1 Overzicht van de belangrijkste beleids-/wettelijke kaders Gezuiverd afvalwater

Waterwet (art 3.4). Artikel 3.4 uit de Waterwet beschrijft de plicht van een waterschap om stedelijk afvalwater, dat via een rioolstelsel wordt aangeleverd, te zuiveren zodat het geloosd kan worden op oppervlaktewater. Voor dit doel heeft AGV 11 rioolwaterzuiveringen in bedrijf. Op basis van dit artikel zijn in de jaren 80 en 90 alle gemeentelijke rioolwaterzuiveringen overgegaan naar de waterschappen.

EU Richtlijn Stedelijk Afvalwater. Deze richtlijn betreft het opvangen, de behandeling en de lozing van stedelijk afvalwater alsmede de behandeling en de lozing van afvalwater van bepaalde bedrijfstakken. Deze richtlijn heeft ten doel het milieu te beschermen tegen de nadelige gevolgen van lozingen van bovengenoemde soorten afvalwater.

Masterplan Zuiveringsbeheer. Het Masterplan geeft een compleet beeld en richting aan ten aanzien van de zuiveringskringen voor de langere termijn tot 2050. Hierin staan onze doelen voor het zuiveren van vuil water.

Strategie Microverontreinigingen. In 2018 stelde het Algemeen bestuur de Strategie Microverontreinigingen vast. In het bestuursakkoord heeft AGV de ambities uit de strategie microverontreinigingen aangescherpt. De RWZI Horstermeer wordt daarom van een aanvullende zuiveringsstap voorzien. Het plan van aanpak om de overige RWZI's voor 2035 te voorzien van een aanvullende zuiveringsstap wordt eind 2021 vastgesteld.

3.6.2 EXPLOITATIE BEGROTING GEZUIVERD AFVALWATER

Totaal kostenoverzicht Gezuiverd afvalwater

In onderstaande tabel is het totaalbudget voor Gezuiverd afvalwater opgenomen. Verderop in dit hoofdstuk volgt het een overzicht van de budgetten per resultaat.

Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
- taakkosten	50.649	50.755	62.227
- taakopbrengsten	-7.538	-6.941	-6.941
- uitvoeringsprogramma	-	300	474
- kapitaallasten	34.755	34.912	34.967
Totaal Gezuiverd afvalwater	77.866	79.026	90.727

GEZUIVERD AFVALWATER			
Resultaat 1			
R1: Effluent uit zuiveringsinstallaties is schoon.			
Activiteit (4-6 jaar)	Mijlpalen 2023		
A1: Uitvoeren beheer en besturing zuiveringsinstallaties en persleidingen.	- Updaten Masterplan Zuiveren		
A2: Vergroten van de klimaatbestendigheid van zuiveringsinstallaties.			
A3: Vergaand verwijderen van microverontreinigingen op zes zuiveringsinstallaties die lozen op kwetsbaar water.	- Voorbereiden extra zuiveringsstap rwzi's Horstermeer en Amstelveen (investeringen)		
A4: Op orde brengen en houden van de crisisbeheersing.			
Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
- taakkosten	50.649	50.846	61.994
- taakopbrengsten	-7.538	-6.941	-6.941
- uitvoeringsprogramma	-	-	174
- kapitaallasten	34.755	33.560	33.664
Totaal resultaat 1	77.866	77.466	88.891

NETTO KOSTEN

Taakkosten

Mutaties die nog niet in een (meerjaren)begroting waren opgenomen:

- De nominale loon- en prijsstijging voor 2023 is verwerkt;
- Extra kosten door toename slibproductie € 42.000;
- Hogere productiekosten (o.a. roostergoed, warmte) € 280.000;
- Extra kosten door toename chemicaliën gebruik € 366.000;
- Temporisering inspectie slibtanks van 2023 naar 2024 € 1,3 miljoen.

Taakopbrengsten

Het betreft de opbrengsten van het zuiveren van afvalwater voor derden (Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Vallei en Veluwe en Rijnland).

Uitvoeringsprogramma bestuursakkoord

Uitvoeringsprogramma	Inspanningen 2023	Bedragen in €
5.1 Zuiveringen	Voorziene veranderingen onder andere: optimalisaties, uitbreiding Amsterdam-West	50.000
5.1 Zuiveringen	Kapitaallasten bestuursakkoord (diverse kredieten)	124.000
Totaal		174.000

Kapitaallasten

Kapitaallasten zijn de in exploitatie genomen investeringen. Enerzijds nemen deze jaarlijks af, vanwege afschrijving op de boekwaarden, anderzijds nemen ze toe, vanwege de in 2022 uitgevoerde investeringswerken.

Mijlpalen 2023 (Resultaat 1)

A1: Masterplan Zuiveren

Het *Masterplan Zuiveren* wordt in 2022 geüpdatet en voor het einde van 2022 bestuurlijk voorgelegd ter besluitvorming. Op basis van de voorbereidende werkzaamheden hoe klimaatadaptatie een plek kan krijgen in het *Masterplan Zuiveren*, werken we in 2023 toe naar kaderstelling Klimaatadaptatie voor het programma Zuiveren. Daarnaast voeren we onderzoek uit naar de klimaateffecten op zuiveringsprestatie en waterkwaliteit, teneinde zicht te krijgen of er eventuele noodzaak is om aanvullende maatregelen te treffen.

A3 Heroverwegen van tempo aanleg vierde trappen

Het bestuur heeft besloten om het tempo van de aanleg van de vierde trappen aan te passen (zonder de inhoudelijke ambitie los te laten) en de voorbereidingskredieten voor de RWZI De Ronde Venen (oorspronkelijk gepland in het derde kwartaal 2022) en RWZI Uithoorn (oorspronkelijke gepland in het eerste kwartaal 2023) met een jaar te temporiseren.

Dit is ook verwerkt in de actualisatie van het Masterplan Zuiveren (zie ook eerste alinea op pagina 48).

In het Masterplan Zuiveren wordt de aanleg van extra zuiveringsstappen heroverwogen. De verwachting is dat in 2024 gestart kan worden met de werkzaamheden voor de aanvullende zuiveringsstap op De Ronde Venen en Uithoorn en dat de uitvoering in 2026 en 2027 kan plaatsvinden, zodat de installaties in 2027 draaien en in aanmerking komen voor de financiële bijdrage vanuit het ministerie van Infrastructuur en waterstaat.

De aanvullende zuiveringsstap voor RWZI Hilversum schuift naar achteren in de planning (gereed in 2028), zodat er niet 3 projecten op verschillende zuiveringen gelijktijdig worden gerealiseerd.

GEZUIVERD AFVALWATER			
Resultaat 2			
R2: Grondstoffen en energie uit afvalwater worden gewonnen en ingezet voor circulair gebruik.			
Activiteit (4-6 jaar)	Mijlpalen 2023		
A5: In beeld brengen van de kansen voor de inzetbaarheid van nieuwe riolerings- en zuiveringstechnieken (nieuwe sanitatie) en de maatschappelijke rol van AGV hierbij.	- Energietransitie en kringloop economie; doorontwikkelingen duurzame en integrale inkoop- en aanbestedingsstrategie		
A6: In beeld brengen en benutten van de kansen voor winnen van grondstoffen en energie uit afvalwater en hergebruiken van zuiveringsslib.			
Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
- taakkosten	-	-91	233
- taakopbrengsten	-	-	-
- uitvoeringsprogramma	-	300	300
- kapitaallasten	-	1.352	1.303
Totaal resultaat 2	0	1.560	1.836

NETTO KOSTEN

Taakkosten

Mutaties die nog niet in een (meerjaren)begroting waren opgenomen:

De nominale loon- en prijsstijging voor 2023 is verwerkt.

Taakopbrengsten

n.v.t.

Uitvoeringsprogramma bestuursakkoord

Uitvoeringsprogramma	Inspanningen 2023	Bedragen in €
4.0 Energietransitie en kringloop economie	Ontwikkelbudget Aquathermie	200.000
	Kapitaallasten bestuursakkoord	100.000
Totaal		300.000

Kapitaallasten

Kapitaallasten zijn de in exploitatie genomen investeringen. Enerzijds nemen die jaarlijks af, vanwege afschrijving op de boekwaarden, anderzijds nemen ze toe, vanwege de in 2022 uitgevoerde investeringswerken.

Mijlpalen 2023 (Resultaat 2)

A5: Energietransitie en kringloopeconomie (4.0 uitvoeringsprogramma)

In afstemming met de Unie-strategie Duurzaam Opdrachtgeverschap wordt de duurzame en integrale inkoop- en aanbesteding verder vormgegeven binnen de organisatie.

Voor het programma Circulaire Economie wordt geprioriteerd vanuit impact. Dit betekent dat er op basis van milieu impact en haalbaarheid wordt geprioriteerd. In 2021 is over 2020 de integrale milieu impact voor alle in- en uitgaande stromen en emissies bepaald. Het jaar 2020 geldt dus als nulmeting. De voortgang naar een circulair waterschap (dat is een Waterschap zonder milieu impact) in 2050 zal elke twee jaar gemonitord worden.

De middelen die noodzakelijk zijn om met het tempo dat gewenst is vanuit de Unie van Waterschappen de strategie *Duurzaam Opdrachtgeverschap* te implementeren zijn wegbezuinigd in de VJN. Het tempo van het door ontwikkelen van deze strategie zal daardoor lager komen te liggen.

3.6.3 INDICATOREN

De indicatoren zijn beschreven in het *Waterbeheerprogramma 2022-2027* (WBP). In deze begroting zijn de indicatoren uit het WBP vertaald naar richtwaarden 2023 en aangevuld met de huidige waarden voor het jaar 2022.

GEZUIVERD AFVALWATER		Indicator	Huidige waarde 2021	Huidige waarde 2022	Richtwaarde 2023	Richtwaarde 2027
Resultaat						
R1	Effluent uit zuiveringsinstallaties is schoon.	A. Nalevingspercentage van het effluent dat voldoet aan zowel Europese regelgeving als de Omgevingswet [Percentage]	99,9%	99,5%	99,5%	99,5%
		B. Zuiveringsprestatie: percentage van jaarlijkse verwijdering van CZV, stikstof en fosfaat [Percentage]	90%	88%	88%	89%
R2	Grondstoffen en energie uit afvalwater worden gewonnen en ingezet voor circulair gebruik	A. Terugwinning van fosfaat in de vorm van struviet, uit het rioolwater [Jaarlijks gewicht]	%	200 ton	200 ton	550 ton
			%	90%	90%	95%

		B. Nuttig ingezet biogas [Jaarlijks percentage van het gewonnen gas]	0%	0%	0%	150.000 GJ
		C. Opgewekte warmte energie uit effluent [Jaarlijkse schatting GJ]*				

*We winnen nog geen warmte terug uit effluent. Er zijn verschillende initiatieven in ontwikkelingen maar deze hebben nog niet tot projectrealisatie geleid. Als bronhouder en mogelijk warmte producten uit effluent heeft AGV altijd een afnemer nodig om tot een succesvol project te komen. De voortgang van de warmte-initiatieven is daarmee sterk afhankelijk van andere partijen zoals woningcorporaties, gemeenten en energiecorporaties.

4.6.4 INVESTERINGEN

Voor 2023 en de volgende jaren zijn op basis van bestaand beleid de volgende investeringen voorzien.

GEZUIVERD AFVALWATER	Begroting	Meerjareninvesteringsprogramma (MIP)				
		2023	2024	2025	2026	2027
Investerings (x € 1.000)						
- In stand houden assets	19.266	19.840	20.500	18.500	500	
- Herstelmaatregel	2.275	1.810	9.100	110	-	
- Nieuwbouw, uitbreiding of optimalisatie	10.260	6.425	6.600	12.000	15.000	
- Nieuwe ontwikkelingen	13.250	13.400	16.030	17.430	8.130	
Totaal	45.051	41.475	52.230	48.040	23.630	

Toelichting

In standhouden assets (zuiveringen, gemalen en leidingen)

[Rwzi Amstelveen; verbouw \(BBV15.0410, 16.0131 en 19.440\)](#)

Na de hernieuwde aanbesteding en gunning in 2021 - 2022 is de uitvoering in mei 2022 gestart.

Voor de uitvoering is een extra krediet beschikbaar gesteld. De afronding van de renovatie is gepland van 2022 t/m 2023. Door de latere uitvoeringsstart en langere levertijden van essentiële onderdelen verschuiven de kosten over de jaren 2022- 2023. De begrootte kosten in 2023 zijn € 6,5 miljoen, inclusief € 0,96 miljoen aan optimalisaties.

[Vervanging procesautomatisering \(PA\) 1e en 2e deel \(BBV15.0652, 17.0640 en 21.036\)](#)

Door de huidige krapte op de in- en externe arbeidsmarkt en lange levertijden van PA-apparatuur is het een uitdaging om het werk uitgevoerd te krijgen. De uitvoering loopt door tot 2025, maar de planning staat onder druk. De PA-ervanging op RWZI Amsterdam-West loopt van 2022 tot begin 2024.

De PA-ervanging op RWZI'S Westpoort en Loenen wordt in 2023 voorbereid en deels in 2024 uitgevoerd. In 2023 wordt tevens de PA van RWZI'S Blaricum en Huizen kleinschalig geüpdatet, vanwege de samenvoeging en nieuwbouw van beide zuiveringen. De kosten in 2023 zijn begroot op € 2,5 miljoen.

[Vervangingsinvesteringen zuiveringen \(BBV19.0100, 20.0121 en 20.0263\)](#)

Voor de instandhouding van de elektromechanische installaties op de zuiveringen zijn jaarlijks cyclische vervangingen noodzakelijk. Door onder andere de PA-ervanging op RWZI Amsterdam-West zijn de overige vervanging naar achteren verschoven. Hierdoor zijn de geplande uitgaven verschoven naar 2023 en later. De kosten in 2023 zijn begroot op circa € 10,2 miljoen.

Verleggen persleidingen (BBV18.0483)

Het krediet wordt in 2023 afgesloten.

Gemalen in standhouden tot 2026 (BBV18.0500)

Voor het in standhouden van de gemalen en leidingen houden we rekening met € 1,0 miljoen per jaar aan cyclische vervangingskosten. De kosten in 2023 zijn begroot op circa € 0,9 miljoen.

In 2023 wordt een nieuw uitvoeringskrediet 'in standhouden gemalen & leidingen' aangevraagd voor vervangingsinvesteringen 2023 - 2027.

Herstelmaatregelen (zuiveringen, gemalen en leidingen)

Planning Persleiding Jan de Jonghstraat/Krijn Breurstraat fase 2 en 3 (BBV21.0181)

De voorbereiding start eind 2022 en loopt door in 2023. De verwachte kosten in 2023 zijn begroot op € 0,23 miljoen. De uitvoering kan na een aanbesteding en gunning eind 2023/begin 2024 starten.

RWZI Amsterdam-West; herstel effluentleidingen (BBV20.0262)

Dit is een categorie 3 project (groot project). De effluentleidingen van de RWZI Amsterdam-West zijn van slechte kwaliteit en er zijn regelmatig lekkages. De voorbereiding is complex en wordt deels in samenwerking met een specialistische aannemer van Pro-rail voorbereid. De voorbereiding loopt daardoor langer dan oorspronkelijk gepland door tot halverwege 2023. Na een Europese aanbesteding wordt in 2024 een uitvoeringskrediet aangevraagd. De kosten in 2023 worden begroot op circa € 0,45 miljoen. De realisatie is gepland in 2024-2025.

Civiele herstelmaatregelen (planning)

In de afgelopen jaren zijn diverse inspecties uitgevoerd. Uit de bijbehorende inspectierapporten blijkt dat diverse civiele bezittingen hersteld moeten worden. Deze herstelmaatregelen worden in een programma voorbereid ter ondersteuning van het aan te vragen krediet. De kosten in 2023 zijn begroot op € 1,5 miljoen.

Nieuwbouwen, uitbreiden of optimaliseren assets (zuiveringen, gemalen en leidingen)

De pilotinstallatie (BBV19.0424) op RWZI Horstermeer voor verwijderen medicijnresten

De pilot O3-STEP op RWZI Horstermeer wordt eind 2022 afgerond. De resultaten worden gerapporteerd. Er zijn in 2023 geen kosten meer.

De fullscale extra zuiveringsstap op RWZI Horstermeer (BBV21.00047) voor verwijderen medicijnresten

Categorie 3 project. Over de voortgang wordt ook apart gerapporteerd.

De ozoninstallatie op RWZI Horstermeer is inmiddels ontworpen. De aanbesteding is gestart en het uitvoeringskrediet (B-krediet) wordt eind 2022 aangevraagd. Het uitvoeringskrediet van € 10.000.000,- is nodig voor de uitvoering van de realisatie van de nieuw te bouwen ozoninstallatie. De hoogte van het benodigd krediet is bepaald aan de hand van een SSK-raming (Standaardsystematiek voor Kostenramingen) en inclusief een risicoreservering van 20%.

Het benodigd krediet wijkt af van de begroting 2022, omdat het ontwerp van de ozoninstallatie op dat moment nog niet gemaakt was. Op basis van het ontwerp is een nauwkeurigere raming opgesteld voor de uitvoering. Daarnaast is rekening gehouden met prijsstijgingen.

Omdat de ozoninstallatie in 2023 operationeel dient te zijn om kans te maken op de financiële bijdrage van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat wordt het grootste deel aan budget in 2023 opgenomen. In 2024 volgt de nazorgfase en dus de afronding van het project. De kosten in 2023 zijn begroot op € 7,7 miljoen.

Extra zuiveringsstap op RWZI Amstelveen (BBV21.0467) voor verwijderen medicijnresten

Categorie 3 project. Over de voortgang wordt apart gerapporteerd. Op RWZI Amstelveen lopen de voorbereidingen voor de aanvullende zuiveringsstap. Omdat er nog weinig uitgangspunten (bevolkingsgroei van Amstelveen) en eisen vanuit de waterkwaliteit van de Amstel bekend waren, hebben we hier wat vertraging opgelopen. Deze verwachten we in de ontwerpfase weer in te halen.

De meeste voorbereidingskosten zitten in de uren voor ontwerp en bestek, wat in 2023 plaatsvindt. Eind 2023 wordt dan het uitvoeringskrediet aangevraagd, zodat in 2024 en 2025 gebouwd kan worden. In 2026 is dan de nazorgfase. De kosten in 2023 zijn begroot op € 2,25 miljoen.

Extra zuiveringsstap op RWZI De Ronde Venen en extra zuiveringsstap op RWZI Uithoorn (gepland)

De voorbereidingskredieten voor de RWZI'S De Ronde Venen (oorspronkelijk gepland in het derde kwartaal 2022) en RWZI Uithoorn (oorspronkelijk gepland in het eerste kwartaal 2023) zijn uitgesteld, omdat er twijfel is over de beschikbaarheid van de ambtelijke capaciteit en capaciteit in de markt (menskracht en materialen) om het oorspronkelijke tempo te realiseren.

Tegelijkertijd is er nog onzekerheid over de beste technieken, zeker in combinatie met de recent door het ministerie van Infrastructuur & Waterstaat vastgestelde norm voor Bromaat (een Zeer Zorgwekkende Stof, die in sommige gevallen bij zuivering met ozon vrijkomt).

In het *Masterplan Zuiveren* wordt de aanleg van extra zuiveringsstappen heroverwogen (zonder de inhoudelijke ambitie los te laten). De verwachting is dat in 2024 gestart kan worden met de werkzaamheden voor de aanvullende zuiveringsstap De Ronde Venen en dat de uitvoering in 2026 en 2027 is, zodat de installatie in 2027 draait en we in aanmerking komen voor de financiële bijdrage vanuit het ministerie van Infrastructuur & Waterstaat.

RWZI Amsterdam-West en Westpoort; uitbreiding

De regio Amsterdam groeit de komende jaren door de vele woningbouwplannen. Daarmee neemt ook de hoeveelheid afvalwater en zuiveringsslib toe. Door de toename van de hoeveelheid afvalwater zullen op enig moment de RWZI'S Amsterdam-West en Westpoort uitgebreid moeten worden om de effluentkwaliteit en -kwantiteit te garanderen. In 2021 - 2022 is een onderzoek uitgevoerd naar het tijdstip waarop en de mate waarin de RWZI'S uitgebreid moeten worden en bij voorkeur met welke technologie.

Het resultaat wordt opgenomen in het *Masterplan Zuiveren*. Eind 2022/begin 2023 zal voor de uitbreiding een voorbereidingskrediet worden aangevraagd. De kosten in 2023 zijn begroot op € 0,5 miljoen.

RWZI Amsterdam-West Onderzoekstraat (BBV19.0026)

In 2022 wordt het restant van de subsidie verstrekt. Het krediet wordt 2022 afgesloten. De kosten blijven binnen kredietbedrag.

Fysieke beveiliging assets (BBV19.0182 en 20.0420)

De fysieke beveiliging voldoet niet volledig aan alle BIWA-eisen (Baseline Informatiebeveiliging Waterschappen). De uitvoeringswerkzaamheden lopen door t/m 2024. De kosten in 2023 zijn begroot op € 1 miljoen.

RWZI Weesp; nieuwbouw (BBV16.0147 en 17.0510)

Het project wordt in 2022 afgerond. De kosten blijven binnen kredietbedrag.

Nieuwbouw RWZI's Huizen (BBV21.0410)

Categorie 3 project. Over de voortgang wordt apart gerapporteerd. In het 4e kwartaal 2022 is op basis van een nota van uitgangspunten een voorbereidingskrediet fase 2 van € 8,0 miljoen aangevraagd. De verwachting is dat de voorbereiding als geheel een doorlooptijd heeft van circa 30 tot 36 maanden. De nieuwe RWZI, het gemaal en de persleiding worden gebouwd in de periode 2025-2030. De kosten in 2023 worden begroot op € 2,4 miljoen.

RWZI Amsterdam-West; verbeteren gasveiligheid en diverse optimalisaties (BBV19.0228)

Binnen het krediet worden diverse optimalisaties gerealiseerd, zoals: gasveiligheid verbeteren, drijfslag afvoervoorzieningen aanpassen en de goten van de nabezinktanks afdekken. De maatregelen worden merendeels in 2023 afgerond. De kosten in 2023 worden begroot op € 0,65 miljoen.

RWZI Amsterdam-West; aanpassen fakkel en skimmers fase 2 (BBV20.0387)

Het project wordt, na aanpassing van de laatste skimmers, in 2023 afgerond. In 2023 wordt de oude fakkel hergebruikt, vanwege de gewenste redundatie in de gaslijn. De kosten in 2023 worden begroot op € 0,3 miljoen. De totale kosten blijven binnen budget.

Energie Efficiency Programma (EEP) 2017-2020 (BBV19.0183)

De maatregelen worden zo veel mogelijk binnen de lopende projecten uitgevoerd. Het laaghangende fruit is reeds gerealiseerd, waardoor er weinig projecten meer zijn uitgevoerd op dit krediet. In 2022 wordt naar alternatieven gezocht die nu kansrijker zijn door onder andere de gestegen energiekosten. Deze worden eind 2022 middels een voorstel aan het Dagelijks bestuur voorgelegd. Afhankelijk van de besluitvorming vindt de realisatie dan plaats in 2023 - 2024. De kosten in 2023 zijn begroot op € 0,5 miljoen.

Gasveiligheidsmaatregelen fase 2 en aanpassen nood- en oogdouches (gepland)

De huidige oog- en nooddouches voldoen niet aan de verscherpte wet- en regelgeving (waaronder de ARBO-regelgeving). Daarnaast zijn verbeteringen noodzakelijk in de gasveiligheid op RWZI'S Amsterdam-West en Horstermeer om aan de Europese ATEX richtlijnen (ofwel gasveiligheidsrichtlijnen) te voldoen. De investering van beide maatregelen bedraagt in totaal € 3,75 miljoen. De maatregelen worden opgestart in 2022 en lopen door tot 2024. De kosten in 2023 zijn begroot op € 2,8 miljoen.

RWZI Horstermeer; Struviet maatregelen (BBV20.0418)

Momenteel loopt er een proef om te kijken of het struviet voldoende aangroeit in de slibbuffertank en op een eenvoudige wijze afgescheiden en gewonnen kan worden. Is dit niet het geval dan zal het fosfaat bij de slibdroging van Huisvuilcentrale Alkmaar verwijderd worden. Afhankelijk van het resultaat van deze proef zal gekozen worden of de slibbuffertanks aangepast moeten worden. De kosten in 2023 zijn begroot op € 0,25 miljoen.

Optimalisaties en inspecties zuiveringen t/m 2027 (gepland)

Voor het in inspecteren en optimaliseren van de zuiveringen houden we rekening met gemiddeld € 2,0 miljoen/jaar aan kosten. Voor het programma t/m 2027 is eind 2022 een uitvoeringskrediet aangevraagd. De kosten voor 2023 worden begroot op € 1,0 miljoen.

Priva (gebouwenbeheersysteem) verbeteren (gepland)

Uitvoering is gepland in 2023 - 2024. De installatiedelen op de zuivering zijn verouderd. Vervanging is noodzakelijk om de continuïteit van de bedrijfsprocessen te garanderen. De investering is geraamd op € 0,37 miljoen. De kosten in 2023 zijn begroot op € 0,1 miljoen.

Dual datacenter en WAN/LAN verbeteren (gepland)

Uitvoering is gepland in 2023 - 2024. Voor het verbeteren van het Dual datacenter (verhogen veiligheidsnorm en server vervangen) en het WAN/LAN-netwerk (zero-trustbeleid implementeren) is totaal € 0,68 miljoen nodig. De huidige opzet voldoet niet aan de vereiste beschikbaarheidseisen en de Baseline Informatie-beveiliging Overheden. De kosten in 2023 zijn begroot op € 0,3 miljoen.

RWZI Amsterdam-West, afdekken uitgegistslibbuffer

In 2023 wordt een krediet van € 5,0 miljoen aangevraagd voor het afdekken van de uitgegiste slibbuffer op RWZI Amsterdam West. Door het afdekken wordt de methaangas emissie afgevangen, waardoor jaarlijks circa 3.420 ton CO₂-equivalenten minder wordt uitgestoten. Om het uitgegiste slibbuffer af te dekken moet onder andere ook de fundering worden gerenoveerd en de mengers worden vervangen. Het project zal worden voorbereid in 2024 en uitgevoerd in 2025.

Nieuwe ontwikkelingen

Proefinstallatie TEO Sloterplas

AGV heeft op 8 juli 2021 een krediet beschikbaar gesteld van € 650.000 (BBV21.0209) voor de realisatie van de proefopstelling TEO Sloterplas. Voornamelijk door prijs en marktontwikkelingen is het krediet ontoereikend gebleken. Voor dit verschil is dekking gevonden binnen het Programma Onderzoek en Innovatie. Begin 2023 wordt de proefinstallatie opgeleverd en per april 2023 in gebruik genomen.

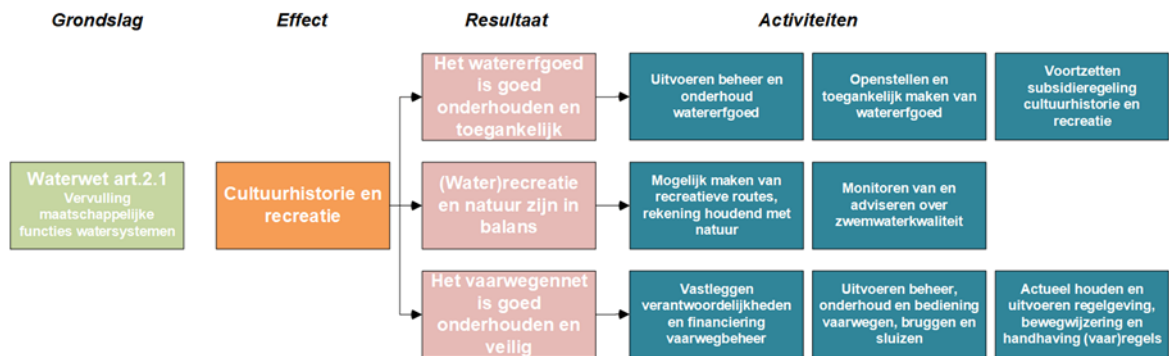
3.7 BEOOGD EFFECT

Inwoners en bezoekers van het gebied ervaren de wateren, dijken, gemalen, sluisen en bruggen als een onlosmakelijk onderdeel van het landschap en raken hiermee 'waterbetrokken'. De waterrijke landschappen rond de stedelijke gebieden zijn goed ontsloten voor langzaam verkeer en wandelaars. Dit is tot stand gekomen in goede samenwerking met de provincies, de gemeenten, het bedrijfsleven, belangenorganisaties en particulieren.

Het cultuurhistorisch erfgoed – oude dijken, molens, gemalen, sluisen en onderdelen van de verschillende waterlinies – is waar mogelijk toegankelijk en beleefbaar en maakt duidelijk dat waterbeheer niet alleen een verleden heeft maar ook actueel is.

Er wordt volop genoten en gerecreëerd op en om het water. Op veel plaatsen is het water schoon en veilig genoeg om te zwemmen en geschikt om te vissen. Buiten het deel van de wateren dat vrij moet blijven voor het scheepvaartverkeer is er ook ruimte voor andere gebruiksvormen op en langs het water, bijvoorbeeld schaatsen in de winter. Gebruikers kunnen vlot en veilig varen in ons beheergebied.

Door de groeiende bevolking is recreatie ook een uitdaging, omdat het kan botsen met natuur, leefbaarheid en veiligheid. Door recreatie op en om het water te reguleren en effectief te handhaven (bijvoorbeeld de vaarsnelheid), kunnen we zorgen dat het zo duurzaam mogelijk gebeurt en met zo min mogelijk belasting voor natuur en leefbaarheid. Er zijn voldoende oplaadmogelijkheden voor het opladen van accu's voor elektrisch vaarverkeer en er zijn plekken voor het innemen van afvalwater van boten. Aanwonenden en woonbootbewoners ondervinden minimale last van watergebruikers.

3.7.1 Overzicht van de belangrijkste beleids-/wettelijke kaders Cultuurhistorie en recreatie

Scheepvaartverkeerswet. De basis van alle verkeersregels voor de scheepvaart. Hierin staan algemene regels voor het veilige en vlotte verloop van het scheepvaartverkeer.

Binnenvaartpolitie-reglement. Verkeersregels op het water voor binnenwateren in Nederland. Deze reglementen bevatten regels over bijvoorbeeld voorrang, verlichting, geluidssignalen en betekenis van verkeersstekens.

Verkeersbesluiten (gebundeld onder Vaarreglement). Besluiten over specifiek vaarwateren in het AGV-gebied, onder andere over ligplaatsen, breedte van schepen en vaarsnelheid.

Waterwet (art. 3.2). Bij provinciale verordening worden voor de regionale wateren overheidslichamen aangewezen die geheel of gedeeltelijk zijn belast met het beheer.

Provinciale verordeningen. Via de verordeningen wordt het waterschap aangewezen als vaarwegbeheerder van specifiek aangewezen wateren.

IJsnota. Richtlijnen en draaiboek voor waterbeheer tijdens perioden van vorst.

Molennota. Nota over het inzetten van poldermolens bij regulier waterbeheer, beperken van wateroverlast, bevorderen van vismigratie en cultuurhistorisch besef.

Nota Recreatief Medegebruik, Landschap en Cultuur. Uitgangspunten en criteria voor het nemen van besluiten over maatregelen op het gebied van recreatief medegebruik, landschap en cultuurhistorie. Zoals kansen onderzoeken en benutten om, binnen de kerntaken van het waterschap, (mee) te werken aan maatregelen op het gebied van recreatief medegebruik, cultuurhistorie en landschap; meewerken en/of -betalen aan passende initiatieven van derden; meedenken in landelijke en regionale platforms; en communicatie.

Subsidieregeling Recreatief Medegebruik, Landschap en Cultuur. Ieder jaar stelt het waterschap subsidiegelden beschikbaar ter ondersteuning van initiatieven die recreatie op of aan het water faciliteren en/of bijdragen aan aandacht en bewustzijn voor (watergebonden) landschappelijke, cultuurhistorische of architectonische waarden.

3.7.2 EXPLOITATIE BEGROTING CULTUURHISTORIE EN RECREATIE

Totaal kostenoverzicht Cultuurhistorie en recreatie

In onderstaande tabel is het totaalbudget voor Cultuurhistorie en recreatie opgenomen. Verderop in dit hoofdstuk volgt het een overzicht van de budgetten per resultaat.

Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
- taakkosten	3.191	4.396	6.008
- taakopbrengsten	-1.308	-1.310	-1.580
- uitvoeringsprogramma	-	-	-
- kapitaallasten	591	606	571
Totaal Cultuurhistorie en recreatie	2.474	3.692	4.999

CULTUURHISTORIE EN RECREATIE			
Resultaat 1			
R1: Het Waterschapergoed is goed onderhouden en toegankelijk.			
Activiteit (4-6 jaar)	Mijlpalen 2023		
A1: Uitvoeren beheer en onderhoud watererfgoed, rekening houdend met biodiversiteit, recreatie en klimaatverandering.			
A2: Toegankelijk maken van Watererfgoed (op open dagen) en digitaal toegankelijk maken van informatie, ook uit het historisch archief.	- financiële bijdragen geleverd aan culturele evenementen, tentoonstellingen en buitenactiviteiten		
A3: Voortzetten van een subsidieregeling voor het stimuleren van projecten op het gebied van cultuurhistorie en recreatie.			
Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
- taakkosten	3.191	2.750	2.448
- taakopbrengsten	-	-	-
- uitvoeringsprogramma	-	-	-
- kapitaallasten	591	19	19
Totaal resultaat 1	3.782	2.769	2.467

NETTO KOSTEN

Taakkosten

Mutaties die nog niet in een (meerjaren)begroting waren opgenomen:

De nominale loon- en prijsstijging voor 2023 is verwerkt.

Taakopbrengsten

n.v.t.

Uitvoeringsprogramma bestuursakkoord

n.v.t.

Kapitaallasten

Kapitaallasten zijn de in exploitatie genomen investeringen. Enerzijds nemen deze jaarlijks af, vanwege afschrijving op de boekwaarden, anderzijds nemen ze toe, vanwege de in 2022 uitgevoerde investeringswerken.

Mijlpalen 2023 (Resultaat 1)

A2: Recreatief medegebruik en cultuurhistorie

Het programma voor recreatie, landschap en cultuurhistorie is op dit moment actief onderdeel van het AGV bestuur. Met dit programma worden financiële bijdragen geleverd aan culturele evenementen, tentoonstellingen en buitenactiviteiten. Te denken valt aan musea, particuliere initiatieven ter behoud van het watererfgoed en stimuleren van recreatie door routeboekjes en activiteiten. Het programma zet zich daarnaast in voor behoud en ontwikkeling van eigen erfgoed.

CULTUURHISTORIE EN RECREATIE			
Resultaat 2			
R2: Er is een goede balans tussen recreatie en natuur op en om het water.			
Activiteit (4-6 jaar)	Mijlpalen 2023		
A4: Mogelijk maken van wandel-, fiets- en kanoroutes, rust-, vis- en zwemplaatsen en informatieborden, rekening houdend met natuur en biodiversiteit.			
A5: Monitoren van en adviseren over zwemwaterkwaliteit.			
Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
- taakkosten	-	378	584
- taakopbrengsten	-	-	-
- uitvoeringsprogramma	-	-	-
- kapitaallasten	-	-	-
Totaal resultaat 2	0	378	584

NETTO KOSTEN

Taakkosten

Mutaties die nog niet in een (meerjaren)begroting waren opgenomen:

De nominale loon- en prijsstijging voor 2023 is verwerkt.

Taakopbrengsten

n.v.t.

Uitvoeringsprogramma bestuursakkoord

n.v.t.

Kapitaallasten

Kapitaallasten zijn de in exploitatie genomen investeringen. Enerzijds nemen deze jaarlijks af, vanwege afschrijving op de boekwaarden, anderzijds nemen ze toe, vanwege de in 2022 uitgevoerde investeringswerken.

CULTUURHISTORIE EN RECREATIE			
Resultaat 3			
R3: Ons vaarwegennet is goed onderhouden en veilig.			
Activiteit (4-6 jaar)	Mijlpalen 2023		
A6: Regelen en vastleggen van taken, verantwoordelijkheden en financiering vaarwegbeheer met andere overheden.			
A7: Uitvoeren beheer, onderhoud en bediening vaarwegen, bruggen en sluisen.	- Inhaalslag met betrekking tot nautisch onderhoud		
A8: Actueel houden en uitvoeren van regelgeving, bewegwijzering en handhaving (vaar)regels.			
Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
- taakkosten	-	1.268	2.976
- taakopbrengsten	-1.308	-1.310	-1.580
- uitvoeringsprogramma	-	-	-
- kapitaallasten	-	587	552
Totaal resultaat 3	-1.308	545	1.948

NETTO KOSTEN

Taakkosten

Mutaties die nog niet in een (meerjaren)begroting waren opgenomen:

De nominale loon- en prijsstijging voor 2023 is verwerkt.

Taakopbrengsten

De opbrengsten bestaan uit liggelden (€ 610.000) en de bijdragen vaarwegbeheer van de provincies Noord- en Zuid-Holland en Utrecht (€ 970.000).

Uitvoeringsprogramma bestuursakkoord

n.v.t.

Kapitaallasten

Kapitaallasten zijn de in exploitatie genomen investeringen. Enerzijds nemen deze jaarlijks af, vanwege afschrijving op de boekwaarden, anderzijds nemen ze toe, vanwege de in 2022 uitgevoerde investeringswerken.

Mijlpalen 2023 (Resultaat 3)

A7: Beheer en onderhoud vaarwegen

In 2023 vindt een inhaalslag plaats met betrekking tot nautisch onderhoud, zoals bordeninspectie en -onderhoud. Ook zijn onderhoudswerkzaamheden gepland aan onder andere verschillende afmeervoorzieningen in het verzorgingsgebied.

A8: Nautisch Toezicht

Het waterschap houdt op grond van de *Scheepvaartverkeerswet* en het *Binnenvaart politiereglement* (BPR) toezicht op vlot en veilig scheepvaartverkeer. Daarbij let het team vooral op het overtreden van de toegestane maximale vaarsnelheid in relatie tot hinderlijke golfslag en zwemmers.

Voor het toezicht werken we nauw samen met onder meer gemeenten, politie en het Recreatieschap Midden Nederland. Ook houden we toezicht op de bij of krachtens de *Waterwet* (waaronder de *Keur AGV*) gestelde regels en voorschriften. Ecologie en waterkwantiteit zijn daarbij belangrijke aandachtspunten.

3.7.3 INDICATOREN

De indicatoren zijn beschreven in het *Waterbeheerprogramma 2022-2027* (WBP). In deze begroting zijn de indicatoren uit het WBP vertaald naar richtwaarden 2022 en aangevuld met de huidige waarden voor het jaar 2021.

CULTUURHISTORIE EN RECREATIE		Indicator	Huidige waarde 2021	Huidige waarde 2022	Richtwaarde 2023	Richtwaarde 2027
Resultaat						
R1	Het Waterschaps-erfgoed is goed onderhouden en toegankelijk.	Kwalitatieve beschrijving in bestuursrapportage over eventuele bijzonderheden	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
R2	Er is een goede balans tussen recreatie en natuur op en om het water.	Kwalitatieve beschrijving in bestuursrapportage over eventuele bijzonderheden	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
R3	Ons vaarwegen-net is goed onderhouden en veilig.	A. Watergangen met een vaarwegprofiel dat voldoet aan de minimale diepte [Percentage van de kilometers watergang]	%	93,4%	94,4%	99%
		B. Na gereedkomen van het Masterplan Technische Systemen gebruiken we een indicator rondom de onderhoudstoestand van de kunstwerken (zie ook effect Voldoende Water). Tot het gereedkomen van het Masterplan Technische Systemen een kwalitatieve beschrijving in de bestuursrapportage van de bijzonderheden.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.

3.7.4 INVESTERINGEN

Voor 2023 en de volgende jaren zijn op basis van bestaand beleid de onderstaande investeringen voorzien.

CULTUURHISTORIE EN RECREATIE	Begroting	Meerjareninvesteringsprogramma (MIP)			
	2023	2024	2025	2026	2027
Investerings (x € 1.000)					
- Oostelijke Vechtplassen	678	279	238	199	199
- Brugbediening op afstand	400	-	-	-	-
- Boot VTH	-	450	-	-	-
Totaal	1.078	729	238	199	199

Toelichting

Aanpak Oostelijke Vechtplassen (OVP)

Voor de Oostelijke Vechtplassen spelen diverse opgaven en initiatieven om het gebied op zowel natuurwaarden (Natura 2000, KRW) als recreatiemogelijkheden (vooral vaarsport) te versterken. AGV draagt via het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen actief bij aan een integraal maatregelenpakket om knelpunten voor recreatie, natuur en water(kwaliteit) op te lossen.

Het *Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen* is een gezamenlijk programma van 21 partijen: (semi)overheden, bewoners- en natuurorganisaties en ondernemers. AGV levert de financiële bijdrage aan het gebiedsakkoord via het Groenfonds.

Op basis van de tussenevaluatie van het gebiedsakkoord (in 2021) is het gebiedsakkoord onder andere op het punt van de besluitvorming aangepast. In 2023 wordt het uitvoeringsprogramma geactualiseerd.

Projecten waar AGV bij betrokken is:

- **Baggeren:** In 2023 zal baggeren van de plassen (fase 1) voor een groot deel gerealiseerd worden. Voor baggeren van de jachthavens (fase 2) zal de provincie een subsidieverordening opstellen, zodat particulieren vanaf 2023 met een subsidie kunnen gaan baggeren. Voor het baggeren van de Stille Plas en de Vuntus (fase 3) zal in 2023 meer duidelijk worden wat technisch en financieel haalbaar is binnen de kaders van het OVP;
- **Langjarig beheer en onderhoud Loosdrechtse Plassen:** Conform het Gebiedsakkoord OVP zullen voorstellen voor langjarig beheer en onderhoud worden opgesteld en in dat kader zullen in 2023 studies en praktijkexperimenten worden uitgevoerd;
- **Waterkwaliteit/doorzicht Loosdrechtse Plassen:** in 2023 zal duidelijk worden of de voorgenomen KRW-maatregel om luwtestructuren aan te leggen voldoende effectief is en welke alternatieven of koppelkansen er zijn;
- **Vaarverbinding Loosdrechtse Plassen:** in 2023 zullen de (milieu)effecten van het realiseren van de vaarverbinding door de gemeente Wijde Meren worden onderzocht.

Brugbediening op afstand

In 2023 worden de bruggen Driemond en Nieuwersluis voorbereid om op afstand bediend te worden.

Boot (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving)

Het team Toezicht & Handhaving is doende om tot verduurzaming van het surveillancevaartuig te komen. Op dit moment is het team bezig met het opstellen van een businesscase, het uitvoeren van marktverkenning en het formuleren van de functionele eisen en wensen. Daarbij wordt gekeken naar verschillende, voor Waternet en haar medewerkers belangrijke aspecten zoals Digitale Veiligheid, Privacy, ARBO en de wijze van voortstuwing (bijvoorbeeld door toepassing van elektrisch of hybride aandrijving). Bij dit proces van voorbereiding op de aanbesteding werkt het team Toezicht & Handhaving nauw samen met Inkoop, ICT-security, OVK-ers en het team Onderhoudsmanagement. Om in de periode totdat er een nieuwe boot is het toezicht onder alle omstandigheden veilig en gezond te kunnen uitvoeren wordt een vaartuig gehuurd. De verwachting is dat in 2023 kan worden overgegaan op de aanbestedingsprocedure.

BELASTINGEN

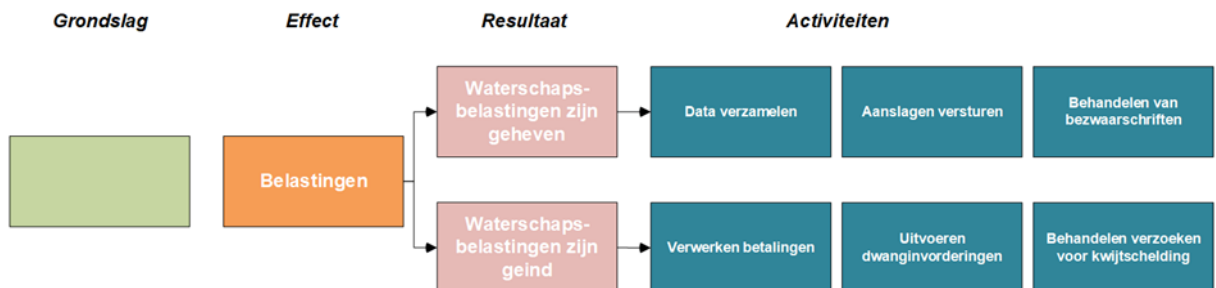

3.8 BEOOGD EFFECT

Met belastingen worden de maatschappelijke taken van AGV bekostigd. De belastingen realiseren de geraamde opbrengsten van de waterschapsbelastingen: de zuiverings-, verontreinigings- en watersysteemheffing. Dit gebeurt via de heffing en invordering.

De heffing is een juiste, volledige en tijdige aanslagoplegging, inclusief de afhandeling van verzoek-, bezwaar- en beroepschriften.

De invordering is een juiste, volledige en tijdige inning van de waterschapsbelastingen, inclusief de behandeling van verzoeken om kwijtschelding. Bij de belastingen zijn alle wet- en regelgeving, vastgestelde en actuele regels geïmplementeerd, waarbij het vooral gaat om belastingverordeningen en beleidsregels.

3.8.1 Overzicht van de belangrijkste beleids-/wettelijke kaders Belastingen

Algemene wet inzake rijksbelastingen. De Algemene wet inzake rijksbelastingen is een Nederlandse overkoepelende wet die geldt voor alle belastingen die door het Rijk worden geheven. Deze wet is grotendeels ook van toepassing op lokale belastingheffing.

Waterwet (art 7), Waterschapswet (art 16). In beide wetten staan de financiële bepalingen met betrekking tot het heffen van waterschapsbelastingen.

Verordening Verontreinigingsheffing Amstel, Gooi en Vecht. De verontreinigingsheffing is gebaseerd op de Waterwet. Deze heffing wordt opgelegd aan gebruikers van woonruimten en bedrijfsruimten die direct afvalstoffen lozen op oppervlaktewater.

Verordening Zuiveringsheffing Amstel, Gooi en Vecht. De zuiveringsheffing is gebaseerd op de Waterschapswet. De heffing wordt opgelegd aan gebruikers van woningen en bedrijven die indirect afvalstoffen lozen op oppervlaktewater via een riool of zuiveringstechnisch werk.

Verordening Watersysteemheffing Amstel, Gooi en Vecht. De watersysteemheffing wordt geheven op basis van de Waterschapswet. De heffing wordt opgelegd aan ingezetenen van het waterschap (huishoudens) en eigenaren van gebouwd, ongebouwd en natuurterreinen.

Kostentoedelingsverordening Amstel, Gooi en vecht. Op grond van de Waterschapswet en het reglement van de provincie - is voor elke categorie belastingplichtige de kostentoedeling van de watersysteemtaak in percentages opgenomen. Per 1 januari 2022 is de Kostentoedelingsverordening 2022 van kracht geworden; deze is toegepast in deze begroting.

3.8.2 EXPLOITATIE BEGROTING BELASTINGEN

Totaal kostenoverzicht Belastingen

In onderstaande tabel is het totaalbudget voor Belastingen opgenomen. Verderop in dit hoofdstuk volgt het een overzicht van de budgetten per resultaat.

Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
- taakkosten	15.609	12.379	17.227
- taakopbrengsten	-	-	-
- uitvoeringsprogramma	-	-	-
- kapitaallasten	-	-	-
Totaal Belastingen	15.609	12.379	17.227

BELASTINGEN			
Resultaat 1			
R1: Waterschapbelastingen zijn geheven.			
Activiteit (4-6 jaar)	Mijlpalen 2023		
A1: Data verzamelen en op orde brengen.			
A2: Aanslagen verzenden.			
A3: Behandelen van bezwaar- en beroepschriften.			
Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
- taakkosten	10.940	8.791	11.947
- taakopbrengsten	-	-	-
- uitvoeringsprogramma	-	-	-
- kapitaallasten	-	-	-
Totaal resultaat 1	10.940	8.791	11.947

NETTO KOSTEN

Taakkosten

De volgende mutaties waren nog niet opgenomen in een (meerjaren)begroting.

- De nominale loon- en prijsstijging voor 2023 is verwerkt.

Taakopbrengsten

n.v.t.

Uitvoeringsprogramma bestuursakkoord

n.v.t.

Kapitaallasten

n.v.t.

Mijlpalen 2023 (Resultaat 1)

A1/A2: Digitalisering en nieuw belastingsysteem

In 2021 is een nieuwe belastingapplicatie in gebruik genomen. Dit had onder meer tot gevolg dat er lange tijd geen aanslagen zijn opgelegd in 2021. Het jaar 2022 stond in het teken van de verdere ontwikkeling van het systeem en het zo mogelijk inhalen van achterstanden in zowel de aanslagoplegging als de invordering. Ook het jaar 2023 zal nog in dit teken staan. De aanslagen voor de gebruikers van woningen (ingezetenenheffing, zuiveringsheffing particulieren) zullen zowel voor een deel van het belastingjaar 2022 als het belastingjaar 2023 worden opgelegd, waarbij er rekening mee wordt gehouden dat mensen niet in dezelfde maand een termijn voor beide jaren moeten betalen. Het streven is om dit ook voor de watersysteemheffing gebouwd te realiseren. Voor de aanslagoplegging ongebouwd en natuur volgt nog een nadere planning. De aanslagoplegging voor zuiveringsheffing bedrijven zal in 2023 weer zo veel mogelijk volgens de normale planning gebeuren. De aanslagoplegging voor oudere jaren wordt uiteraard continue uitgevoerd.

BELASTINGEN			
Resultaat 2			
R2: Waterschapbelastingen zijn geïnd.			
Activiteit (4-6 jaar)	Mijlpalen 2023		
A4: Verwerken betalingen.			
A5: Innen via dwanginvordering.			
A6: Toepassen kwijtschelding en insolventie.			
Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
- taakkosten	4.669	3.588	5.280
- taakopbrengsten	-	-	-
- uitvoeringsprogramma	-	-	-
- kapitaallasten	-	-	-
Totaal resultaat 2	4.669	3.588	5.280

NETTO KOSTEN

Taakkosten

De volgende mutaties waren nog niet opgenomen in een (meerjaren)begroting.

- De nominale loon- en prijsstijging voor 2023 is verwerkt.

Taakopbrengsten

n.v.t.

Uitvoeringsprogramma bestuursakkoord

n.v.t.

Kapitaallasten

n.v.t.

3.8.3 INDICATOREN

De indicatoren zijn beschreven in het *Waterbeheerprogramma 2022-2027* (WBP). In deze begroting zijn de indicatoren uit het WBP vertaald naar richtwaarden 2023 en aangevuld met de huidige waarden voor het jaar 2022.

BELASTINGEN		Indicator	Huidige waarde 2021	Huidige waarde 2022	Richtwaarde 2023	Richtwaarde 2027
Resultaat						
R1	Waterschapsbelastingen zijn juist, volledig en tijdig geheven	Nader in te vullen	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.
R2	Waterschapsbelastingen zijn juist, volledig en tijdig geïnd	Openstaande debiteuren: Percentage van het bedrag aan opgelegde en vervallen aanslagen in het voorgaande jaar dat nog open staat [Percentage per jaarwisseling]	1,7%	2,5%	2,5%	2,5%

3.8.4 INVESTERINGEN

Geen investeringen in 2023.

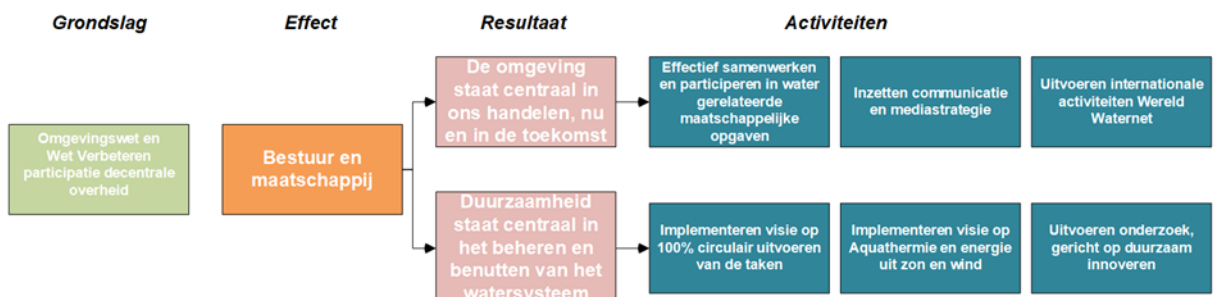
BESTUUR EN MAATSCHAPPIJ

3.9 BEOOGD EFFECT

We leven in een dicht bewoond, intensief gebruikt en mooi gebied met veel water, dat we zodanig hebben ingericht dat we er veilig kunnen leven. Het gebied ligt laag en mensen realiseren zich dat de gevolgen van een overstroming zeer groot kunnen zijn – dat er slachtoffers kunnen vallen en grote economische schade en maatschappelijke ontwrichting kan optreden bij een overstroming.

Klimaatverandering en de toenemende druk op het ruimtegebruik hebben ‘waterveiligheid’ nog nadrukkelijker op de maatschappelijke agenda gezet. Waterveiligheid is niet alleen een opdracht voor het waterschap, die zorgt voor sterke waterkeringen, maar ook voor andere overheden, inwoners, kennisinstellingen, bedrijven en agrariërs. Samen zorgen we ervoor dat de kans op een overstroming klein blijft en dat ook het effect van een overstroming zoveel als mogelijk beperkt blijft.

Overzicht van de belangrijkste beleids-/wettelijke kaders Bestuur en Maatschappij

Omgevingswet. De Omgevingswet bundelt en moderniseert de wetten voor de leefomgeving. Hierbij gaat het onder meer om wet- en regelgeving over bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur. De Omgevingswet staat voor een goed evenwicht tussen het benutten en beschermen van de leefomgeving.

Wet Verbeteren participatie decentrale overheden. De wet regelt dat het decentraal bestuur inwoners in staat stelt te participeren bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid. Het doel van de wet is de betrokkenheid van inwoners bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid van hun gemeente, provincie, waterschap en eilandraad te vergroten.

Algemene Verordening Gegevensbescherming. Deze nieuwe Europese privacywet sluit beter aan op het digitale tijdperk waarin we leven. De wet geeft de burgers meer rechten en organisaties meer verantwoordelijkheid om zorgvuldig met de (digitale) persoonsgegevens om te gaan.

Archiefwet. Het doel van de Archiefwet is om belangrijke overheidsinformatie te behouden en toegankelijk te maken. Zodat de overheid bijvoorbeeld verantwoording kan afleggen over de uitvoering van publieke taken.

Grondstoffenakkoord. Het akkoord bevat afspraken van de Rijksoverheid met andere partijen over maatregelen om de transitie naar de circulaire economie te versnellen, waarbij in 2030 50% minder primaire grondstoffen worden gebruikt en in 2050 100% circulair wordt gehandeld.

Klimaatakkoord. Het akkoord gaat over de maatregelen die we de komende jaren moeten nemen om in Nederland in 2030 bijna de helft (49%) minder broeikasgassen uit te stoten dan in 1990.

Visie AGV Circulair. Het programmaplan AGV Circulair 2050 richt zich op drie 'horizonnen': de eigen bedrijfsvoering circulair, de watercyclus circulair en de omgeving circulair. In de kern gaat het om zo min mogelijk gebruiken van primaire grondstoffen (water, (bouw)materialen, chemicaliën en hulpstoffen, biomassa en fossiele energiebronnen) en zo weinig mogelijk uitstoten van ongewenste emissies.

Visie AGV Aquathermie. In de visie Aquathermie maakt het waterschap onderscheid tussen Thermische Energie uit Afvalwater (TEA) en Thermische Energie uit Oppervlaktewater (TEO). AGV kiest met deze visie voor een actieve, initiërende rol met betrekking tot de ontwikkeling van Aquathermie in het werkgebied van het waterschap. In lijn met het bestuursakkoord Waterbetrokken geeft AGV voorrang aan TEA boven TEO.

3.9.1 EXPLOITATIE BEGROTING BESTUUR EN MAATSCHAPPIJ

Totaal kostenoverzicht Bestuur en Maatschappij

In onderstaande tabel is het totaalbudget voor Bestuur en maatschappij opgenomen. Verderop in dit hoofdstuk volgt het een overzicht van de budgetten per resultaat.

Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
- taakkosten	8.985	16.255	11.841
- taakopbrengsten	-	-	-
- uitvoeringsprogramma	-	1.400	1.450
- kapitaallasten	-	-	-
Totaal Bestuur en maatschappij	8.985	17.655	13.291

BESTUUR EN MAATSCHAPPIJ**Resultaat 1**

R1: De omgeving staat centraal in ons handelen, nu en in de toekomst.

Activiteit (4-6 jaar)	Mijlpalen 2023		
A1: Effectief samenwerken en participeren in water gerelateerde maatschappelijke opgaven.	<ul style="list-style-type: none"> - MRA - Arbeidsparticipatie; acties uitgezet om doelen te halen 		
A2: Inzetten communicatie en mediastrategie.	<ul style="list-style-type: none"> - Waterschapsverkiezingen 15 maart 2023 - Voortzetten publiekscampagne De Blauwe Golf 		
A3: Uitvoeren internationale activiteiten Wereld Waternet.	<ul style="list-style-type: none"> - Internationale samenwerking 		
Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
- taakkosten	6.833	14.086	11.290
- taakopbrengsten	-	-	-
- uitvoeringsprogramma	-	900	900
- kapitaallasten	-	-	-
Totaal resultaat 1	6.833	14.986	12.190

NETTO KOSTEN**Taakkosten***Mutaties die nog niet in een (meerjaren)begroting waren opgenomen:*

- De nominale loon- en prijsstijging voor 2023 is verwerkt;

Taakopbrengsten

n.v.t.

Uitvoeringsprogramma bestuursakkoord

Uitvoeringsprogramma	Inspanningen 2023	Bedragen in €
1.4 Internationale samenwerking	Betrokken bestuur en waterdemocratie (Wereld waternet)	100.000
2.1.a Toekomstbestendig watersysteem	Deelname Metropoolregio Amsterdam (MRA)	150.000
6 Financiën	Sturing en beheersing	200.000
6 Financiën	Recruitment	150.000
6 Financiën	Arbeidsparticipatie	300.000
Totaal		900.000

Kapitaallasten

n.v.t.

Mijlpalen 2023 (Resultaat 1)

A1 Governance

Zie hoofdstuk actuele ontwikkelingen.

A1: Bijdrage MRA en inzet MRA Klimaatbestendig (2.1.a Uitvoeringsprogramma)

De Metropoolregio Amsterdam (MRA) is één van de NOVEX-gebieden waar AGV intensief samenwerkt met haar partners. Hier verbinden we de wateropgaven van AGV aan het ruimtelijke-economische domein op interregionale schaal. Eén van de uitvoeringssporen in MRA-verband is het programma MRA klimaatbestendig, waarin AGV als trekker, samen met de MRA partners aandacht vraagt en hulpmiddelen biedt voor het klimaatbestendig maken van Vitale en Kwetsbare infrastructuur.

Ook werken we aan de vervolgstappen rondom klimaatbestendige nieuwbouw ontwikkeling die voortkomen uit de intentieovereenkomst klimaatbestendige nieuwbouw en vindt uitwisseling plaats met het programma Metropolitain Landschap. Het uitvoeringsprogramma MRA klimaatbestendig leert ons zo in de praktijk wat het betekent om water als mede-ordenend principe van het ruimtelijke domein te maken. Deze werkzaamheden die in 2022 in gang zijn gezet continueren we in 2023.

A1: Sturing en beheersing (6. Uitvoeringsprogramma)

In 2021 en begin 2022 zijn veel externe onderzoeken geweest en maatregelen genomen om de digitale veiligheid en weerbaarheid te verbeteren. Vanaf medio 2022 voert het Chief Information Security Officer (CISO)-office elke 3 maanden de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) self assessment (BIO-SA) van het Centrum Informatiebeveiliging en Privacybescherming (CIP) uit.

De BIO-SA geeft na het beantwoorden van een reeks vragen een indicatie van de BIO-volwassenheid van de organisatie. Dit is een cijfer op een schaal van 1 tot 5. Het cijfer geeft aan hoe succesvol een organisatie is in het borgen van de BIO 'controls' en overheidsmaatregelen voor informatiebeveiliging. Daarnaast wordt via het Information Security Management Systeem de kwaliteit van de informatiebeveiliging in een cyclisch proces continu verbeterd. Deze kwaliteitsverbeteringen zullen bijdragen aan verhogen van het BIO-volwassenheidsniveau van AGV.

A1: Arbeidsparticipatie (6. Uitvoeringsprogramma)

Sinds 1 januari 2015 is in Nederland de Participatiewet van kracht gegaan. Deze wet moet ervoor zorgen dat er meer mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt of met een arbeidsbeperking aan het werk komen en blijven. De Participatiewet is voortgevloeid uit het sociaal akkoord, waarin is afgesproken dat er 125.000 banen gecreëerd moeten worden voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, binnen het reguliere bedrijfsleven en bij overheidsinstellingen. De waterschappen hebben een gezamenlijke doelstelling om de instroom van medewerkers met een arbeidsbeperking te stimuleren en daardoor de Banenafpraak te behalen. Het quotum voor AGV/Waternet ligt voor eind 2023 op 67,42 participantplaatsen.

Eén participantplaats is 25,5 uur.

In 2023 richt AGV zich op de volgende acties om dit quotum te behalen:

- Meer publicatie via Intranet of andere communicatiemiddelen over wat, wie en waar participanten aan het werk zijn. Eerste publicatie is pas geweest via nieuwsbrief Sociaal Werkkoepel van Amsterdam. Dit om andere teams te stimuleren om het ook op te pakken;
- Intensievere samenwerking met uitzendbureaus. De uitzendbureaus hebben binnen de overeenkomst met een verplichting tot social return;
- De arbeidsmarkt is overspannen. Er zijn op dit moment meer werkzaamheden voor participanten op de markt dan het aantal beschikbare participanten van het niveau dat Waternet nodig heeft. We zullen andere kanalen aanboren om geschikte participanten binnen te halen;
- Doormiddel van de training Begeleiding op de werkvloer laten zien dat het hebben van een participant meerwaarde heeft in het team.

A1: Digitale veiligheid

Om veilig te kunnen wonen en werken, zorgt het waterschap voor sterke waterkeringen. Naast de fysieke veiligheid, is digitale veiligheid ook een aandachtsgebied van het waterschap. De digitale dreigingen worden wereldwijd steeds groter. Dreigingen worden veroorzaakt door menselijke fouten, en er moet ook rekening gehouden worden met verstoring van buitenaf en diefstal of inbreuk van gegevens.

Het waterschap moet zorgdragen voor de bescherming van persoonlijke gegevens van burgers en ondernemers en voldoen aan de Algemene Wet gegevensbescherming. Daarnaast is het van belang dat voor de installaties en de systemen, die gebruikt worden voor de uitvoering van de waterschapstaken, de digitale weerbaarheid voldoet aan de Nederlandse en Europese eisen.

Het vergroten van de digitale weerbaarheid is een belangrijk instrument van het waterschap om risico's te verminderen. Dit vergt meer capaciteit van de organisatie en zorgt voor hogere uitvoeringskosten. In 2021 is een verbeterprogramma gestart om de digitale weerbaarheid te vergroten. Na de start en in 2022 is vooral gewerkt aan de basismaatregelen die door het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC) zijn opgesteld. Dit programma wordt afgerond in 2023.

Met de realisatie van de maatregelen van het programma wil AGV in 2023 een volwassenheidsniveau van 3 behalen voor de Baseline Informatiebeveiliging Overheid. Digitale veiligheid en weerbaarheid zal in de toekomst continu aandacht vragen omdat telkens nieuwe dreigingen ontstaan. Naast techniek en processen, wil AGV ook continu het cyberbewustzijn van de medewerkers verhogen in een lerende organisatie en een cultuur nastreven met aanspreekbaarheid, verantwoordelijkheid, open houding, bestuurlijke sensitiviteit en transparantie binnen een veilige werkomgeving.

Behalve digitale veiligheid speelt ook digitalisering een grote rol bij het beheer van de assets, de klantprocessen en de bedrijfsvoering van het waterschap. Digitalisering zal plaatsvinden op basis van waarden die AGV belangrijk vindt: doelmatigheid, aanspreekbaarheid (voldoen aan wet- en regelgeving en afspraken binnen de overheid en watersector), duurzaamheid, samenwerking, inclusiviteit, transparantie, burgerbetrokkenheid en digitale veiligheid. De voorbereidingen van de implementatie van nieuwe wetgeving voor de digitale overheid komen goed op gang. Hiermee ontstaat verdere digitale toegankelijkheid van dienstverlening en openbaarheid van informatie voor burgers en bedrijven.

A2 Waterschapsverkiezingen

Het projectplan voor de verkiezingen van 15 maart 2023, is in 2022 goedgekeurd. In de voorjaarsnota van 2023 zijn de middelen voor het project Waterschapsverkiezingen beschikbaar gesteld. De werkzaamheden zijn in 2022 begonnen. Het proces om te komen tot de verkiezingen, het opzetten van de campagne en de wisseling van het bestuur, verloopt overeenkomstig met de verkiezingen van 2019. Daar zijn een paar kleinere wijzigingen op als gevolg van enkele aanpassingen in wet- en regelgeving.

Omdat we (AGV en onze samenwerkingspartners zoals gemeenten, de Unie van Waterschappen, provincies en omliggende waterschappen) steeds beter op elkaar ingespeeld raken, verloopt het voorspoedig. Via de begroting van 2023 wordt niet om extra middelen gevraagd.

A2: Communicatie

De afdeling Marketing en Communicatie draagt primair bij aan het vergroten van de zichtbaarheid, bekendheid en herkenbaarheid van de kerntaken, verantwoordelijkheden en politiek-bestuurlijke (en democratische) relevantie van het waterschap en werkt aan de verbetering van de dienstverlening. De besluitvorming rond de governance gaat leiden tot nieuwe afspraken over o.m. het afzenderschap in de communicatie en dienstverlening tussen waterschap en uitvoeringsorganisatie. Deze zullen in 2023 verder vorm gaan krijgen.

We geven op een aantrekkelijke en laagdrempelige manier vorm aan onze bestuurlijke communicatie en vertellen over het wat en het waarom van ons democratisch gekozen bestuur (en de besluitvorming).

We dragen bij aan het verhogen van het water(schaps)bewustzijn en de waterbetrokkenheid in ons gebied.

Om dit te bereiken is het van belang dat inwoners, bedrijven en overheidsinstanties het waterschap regelmatig op het netvlies krijgen. We laten zien wie we zijn en wat we doen.

Als waterschap zoeken we de samenwerking met andere overheden, inwoners en bedrijven.

Een goede samenwerking staat en valt met sterke communicatie in onze projecten. We doen continu onderzoek naar het belastingproces: betalen, kwijtschelden en bezwaar maken. Daarnaast voeren we specifieke klantonderzoek uit naar waterschapsgerelateerde processen (zoals de aanleg van dijken). Het Marketing Team adviseert over het verbeteren van de dienstverleningsprocessen van het waterschap en voert regie op de klachtafhandeling.

Zichtbaarheid kerntaken

We streven naar meer zichtbaarheid bij het publiek, zodat onze omgeving zich bewust is van het belang van water (waterbewustzijn) en de rol van het waterschap. Het zichtbaar maken van onze kerntaken is een van de belangrijkste doelstellingen. Dit doen we intensief via onze projectcommunicatie en online-communicatie, waarbij we zo veel mogelijk inzetten op persoonlijke en lokale content, zoals bijvoorbeeld via de bijsluiter bij de aanslag Waterschapsbelasting.

Het vergroten van kennis over water en het waterschap onder jongeren krijgt daarbij speciale aandacht. Gezien de grote diversiteit in ons gebied zetten we ook specifiek in op het bereiken van inwoners met een niet-Nederlandse culturele achtergrond. Ook de inzet (en intensivering) van een proactieve mediastrategie waarbij we inspelen op relevante maatschappelijke ontwikkelingen en (het belang van) ons werk zichtbaar maken voor een groot publiek, draagt hieraan bij.

Daarnaast geven we uitvoering aan het thema educatie. Door middel van educatie kunnen we het verhaal van het waterschap en de kerntaken op een aantrekkelijke manier vertellen richting (met name) jongeren.

Dit draagt niet alleen bij aan het waterbewustzijn onder deze doelgroep, maar ook aan de betrokkenheid van jonge mensen bij het werk (en het belang) van het waterschap.

Bestuurlijke transparantie

Een professionele inrichting van de bestuurlijke communicatie en het inzichtelijk en transparant maken van het bestuurlijke besluitvormingsproces, is voor een democratisch gekozen overheidsorgaan van wezenlijk belang. Het draagt bij aan de toegankelijkheid, herkenbaarheid en relevantie van het waterschapsbestuur en vergroot draagvlak voor het innen van de waterschapsbelasting.

We bouwen voort op de ingezette koers om op een aantrekkelijke, laagdrempelige en persoonlijke manier vorm te geven aan onze bestuurlijke communicatie en communiceren actief over het wat en het waarom van ons democratisch gekozen bestuur (en de besluitvorming). Een scherpe positionering van het waterschap als overheid en als zichtbare bestuurslaag waar politieke besluitvorming plaatsvindt krijgt door het huidige traject met betrekking tot de governance nog meer prioriteit. Een mix van communicatiemiddelen wordt ingezet in het kader van transparante bestuurlijke communicatie, met speciale aandacht voor de verdere professionalisering van de online-communicatie.

Zo zetten we nieuwe stappen in het inzichtelijk maken van de bestuurlijke besluitvorming en het voortzetten van de persoonlijke en laagdrempelige manier om het bestuur te (online) zichtbaarder te maken.

In de eerste maanden van 2023 wordt ook gewerkt aan de 'hete fase' van de campagne rond de waterschapsverkiezingen die in maart 2023 plaatsvinden, en elke vier jaar weer een uitgelezen mogelijkheid biedt om het belang van de waterdemocratie (extra) over het voetlicht te brengen. Onderdeel hiervan is ook de (bestuurlijke) communicatie rond het nieuw verkozen bestuur (en een nieuw bestuursakkoord) en het aanscherpen van de communicatiestrategie op basis van de koers van het nieuwe bestuur.

Met onze (langjarige) partnerschappen middels sponsoring, zoeken we altijd naar het gezamenlijke verhaal om onze thema's bij onze doelgroepen te brengen. Middels de partnerschappen bereiken we vaak andere doelgroepen en bovendien laat het gezamenlijke verhaal niet alleen het belang van water zien in alle facetten, maar ook van de meerwaarde van samenwerking. Er wordt ook in 2023 verder uitvoering gegeven aan de samenwerking met onze partners met het oog op 2025 (Amsterdam 750 jaar), waarbij we focussen op de waterthematiek en gezamenlijke programma's en activiteiten ontwikkelen.

A2: Waterbetrokken

Vanuit de huidige bestuurlijke ambitie om het waterbewustzijn te laten doorgroeien naar waterbetrokkenheid, wordt verder ingezet op het vergroten van de betrokkenheid van onze omgeving bij water en het werk van het waterschap. Dit werkt door op alle niveaus van communicatie: mensen betrekken, laten meedenken en -doen. Participatie krijgt extra aandacht. De inzet van de publiekscampagne (De Blauwe Golf) richt zich specifiek op de ambitie de waterbetrokkenheid van onze inwoners te vergroten. En dat geldt ook voor de gezamenlijke campagne van de waterschappen 'Waterbazen'.

In hoeverre ook in 2023 voor deze accenten in de communicatie wordt gekozen, is afhankelijk van de keuzes van het nieuwe bestuur dat na de verkiezingen op 15 maart 2023 aantreedt. De keuzes van het nieuwe bestuur zijn leidend voor de te volgen communicatiekoers.

Activiteiten in 2023

- Verder vergroten zichtbaarheid - en aanscherpen positionering - waterschap als overheid en bestuurslaag waar democratische besluitvorming plaatsvindt;
- Uitvoering geven aan (en implementatie van) keuzes in nieuwe communicatiestrategie met als uitgangspunt het verder versterken van de zichtbaarheid van het waterschap op alle niveaus: van bestuurlijke besluitvorming tot en met de uitvoering;
- Uitvoering geven aan de (laatste fase van de) campagne rond de waterschapsverkiezingen 2023;
- Aanscherpen communicatiestrategie op basis van de koers en keuzes van het nieuwe bestuur (na 15 maart 2023);
- Doorontwikkeling van de website agv.nl en de sociale media-kanalen, met name gericht op uitbreiden en aanscherpen bestuurlijke content;
- Doorontwikkeling online content richting specifieke doelgroepen (maatwerk);
- Voortzetting van de campagne/activatie gericht op dijken/waterveiligheid (het Dijkgedicht);
- Verder uitvoering geven aan (langjarige) samenwerking met onze partners waarbij we focussen op de waterthematiek en gezamenlijke programma's en activiteiten ontwikkelen met het oog op 2025 (Amsterdam 750 jaar);
- Verdere uitvoering en uitrol van de strategie op het thema educatie;
- Voortzetting van de publiekscampagne De Blauwe Golf en de onderzoeken naar waterbetrokkenheid en waterbewustzijn.

A3: Betrokken bestuur en democratie/Internationale samenwerking (1.4 uitvoeringsprogramma)

AGV maakt zich via een bijdrage aan Wereld Waternet sterk voor het realiseren van de Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties. Via Wereld Waternet levert AGV een bijdrage aan het internationale Blue Deal-programma om de nationale en internationale samenwerking tussen de waterschappen te versterken, en om de verbinding te leggen met het WaterworX-programma van de drinkwaterbedrijven.

De 2e fase Blue Deal gaat van start. Ook neemt AGV deel aan internationale conferenties, waarbij kennisdeling over klimaatadaptatie, energietransitie en circulaire economie centraal staan.

Tevens wordt er invulling gegeven aan water governance in de internationale projecten van Wereld Waternet.

BESTUUR EN MAATSCHAPPIJ			
Resultaat 2			
R2: Duurzaamheid staat centraal in het beheren en benutten van het watersysteem.			
Activiteit (4-6 jaar)	Mijlpalen 2023		
A4: Implementeren visie op 100% circulair uitvoeren van de taken.	- Voortzetten verduurzamen van het ontwerp- en inkoopproces		
A5: Implementeren visie op Aquathermie en energie uit zon en wind.	- Ontwikkelen Pilotprojecten/verdere samenwerking met gemeenten		
A6: Uitvoeren onderzoek gericht op duurzaam innoveren.	- Netwerkstrategie: voortzetten uitvoering strategie		
Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
- taakkosten	2.152	2.170	550
- taakopbrengsten	-	-	-
- uitvoeringsprogramma	-	500	550
- kapitaallasten	-	-	-
Totaal resultaat 2	2.152	2.670	1.100

NETTO KOSTEN

Taakkosten

Mutaties die nog niet in een (meerjaren)begroting waren opgenomen:

- De nominale loon- en prijsstijging voor 2023 is verwerkt.

Taakopbrengsten

n.v.t.

Uitvoeringsprogramma bestuursakkoord

Uitvoeringsprogramma	Inspanningen en resultaten 2023	Bedragen in €
5.2 Innovatie	Projecten uit strategische agenda	450.000
5.2 Innovatie	Innovatieplatform	100.000
Totaal		550.000

Kapitaallasten

n.v.t.

Mijlpalen 2023 (Resultaat 2)

A4: Implementeren visie 100% circulair

In 2021 is door het waterschapsbestuur een visie gedreven programmaplan voor de circulaire economie vastgesteld. Dit programmaplan geeft invulling aan het grondstoffenakkoord, waarbij er in 2050 100% circulair wordt gehandeld. In 2022 is de milieu-impact van alle ingaande en uitgaande stoffen en emissies vastgesteld. In 2023 zal op basis hiervan verder geprioriteerd worden. Projecten die de meest impact hebben worden als eerste gestart. Het implementeren van de nieuwe circulaire taken, in zowel denken als handelen, is een transitie waarbij in 2023 wordt verdergegaan met het verduurzamen van het ontwerp- en inkoopproces (zowel de diensten als de bouwwerken). Hiervoor wordt gebruik gemaakt van alle tools die ontwikkeld zijn binnen 'duurzaam opdrachtgeverschap'.

A5: Implementeren visie Aquathermie en energie uit zon en wind

Voor het operationaliseren van de *visie AGV Aquathermie* is budget beschikbaar gesteld. Het beschikbaar gestelde ontwikkelbudget zal worden ingezet voor het verstevigen en doorontwikkelen van de huidige rol van AGV als vergunningverlener en bronbeheerder in relatie tot Aquathermie.

Verder zal het ontwikkelbudget onder meer worden aangewend voor externe advieskosten en ontwerpwerkzaamheden ten behoeve van de ontwikkeling van pilotprojecten en de verdere ontwikkeling van visie en beleid. De *visie AGV Aquathermie* is met een eerder bestuursvoorstel vastgesteld (BBV20.0472). In 2023 ligt de focus op het ontwikkelen van de pilotprojecten en een verdere samenwerking met de gemeenten in ons verzorgingsgebied.

A6: Netwerkstrategie klimaatadaptatie AGV

Klimaatadaptatie is een grote maatschappelijke opgave. In 2021 heeft het waterschap hiervoor de *Netwerkstrategie Klimaatadaptatie AGV* vastgesteld. Hiermee richten we ons samen met gebiedspartners en in gedeeld eigenaarschap op het geven van invulling aan de maatschappelijke opgave rond klimaatadaptatie. In 2023 zetten we de uitvoering van deze strategie voort en focussen we ons vanuit de netwerkstrategie op het uitvoerende niveau, waarbij we inzet en effect goed tegen elkaar afwegen.

Zo gaan we onder andere, omdat Amsterdam Rainproof toegaat werken naar een bredere klimaatadaptieve aanpak, in 2023 op tactisch-operationeel niveau bekijken hoe synergie is te behalen in het bedienen van verschillende doelgroepen, netwerkpartners en uitvoeringsprojecten in het Amsterdamse en de andere AGV-gemeenten. Stimuleringsbudget in deze fase blijft nodig om het netwerk aan de gang te krijgen.

A6: Innovatie (5.2 uitvoeringsprogramma)

Het waterschap Amstel, Gooi en Vecht heeft samen met de Gemeente Amsterdam een integraal programma onderzoek en innovatie. In de vorige bestuursperiode is gekort op het budget van Onderzoek & Innovatie (O&I). Met het herstel van budget O&I kan uitvoering gegeven worden aan de innovatieambities van AGV en wordt de balans in de bijdrage van de gemeente Amsterdam en het waterschap AGV in het O&I-budget hersteld (onderdeel bestuursakkoord/ uitvoeringsprogramma).

Het O&I-programma richt zich op de thema's Waterkwaliteit en -technologie, Bodemdaling, Klimaatadaptatie, Circulaire Economie, Energietransitie en Data & Sensoren. De thema's zijn ontleend aan het Bestuursakkoord AGV 2019-2023 en het Coalitieakkoord Gemeente Amsterdam 2022-2026 en geven daarmee invulling aan de strategische agenda van AGV.

Vanwege de bezuinigingsopgave van AGV zal het O&I budget in 2023 in plaats van met € 150.000 met € 50.000 toenemen.

A6: Innovatieplatform (5.2 uitvoeringsprogramma)

Het digitale innovatieplatform Winnovatie wordt verder geïmplementeerd en uitgebreid, en biedt uitstekende mogelijkheden voor het ophalen van ideeën (crowdsourcing), heeft een belangrijke rol als innovatieplatform (de etalage, tonen van projecten binnen en buiten Waternet) en biedt goede mogelijkheden voor samenwerking met waterpartners. In 2023 wordt dit gecontinueerd.

3.9.2 INDICATOREN

De indicatoren zijn beschreven in het *Waterbeheerprogramma 2022-2027* (WBP). In deze begroting zijn de indicatoren uit het WBP vertaald naar richtwaarden 2022 en aangevuld met de huidige waarden voor het jaar 2021.

BESTUUR EN MAATSCHAPPIJ		Indicator	Huidige waarde 2021	Huidige waarde 2022	Richtwaarde 2023	Richtwaarde 2027
Resultaat						
R1	De omgeving staat centraal in ons handelen, nu en in de toekomst	Kwalitatieve beschrijving in bestuursrapportage over eventuele bijzonderheden	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
R2	Duurzaamheid staat centraal in het beheren en benutten van het watersysteem	<p>A. CO2 reductie bij AGV t.o.v. 2020 [CO₂-eq]</p> <p>B. Reductie verbruik primaire grondstoffen* t.o.v. 2020 [percentage]</p> <p>C. Aandeel opgewekte energie van de gebruikte energie** [percentage]</p>	<p>A: 0</p> <p>B: 0%</p> <p>C: 59 % [MJA methode oud]</p> <p>C: 84% [UvW methode nieuw]</p>	<p>A: 0</p> <p>B: 5%</p> <p>C: 66%</p> <p>C: 94%</p>	<p>B: 5.000 ton CO₂-eq</p> <p>B: 7%</p> <p>C: 70%</p> <p>C: 100%</p>	<p>B: 50.000 ton CO₂-eq</p> <p>B: 50% reductie</p> <p>C: 100% in 2023</p> <p>C: 100%</p>

* grondstoffen zijn alle ingekochte materialen. Door inkoop van circulair geproduceerde materialen reduceert het verbruik van primaire grondstoffen.

** volgens definitie Unie van waterschappen

3 Begroting 2023

Wettelijk moet de begroting naar verschillende inzichten worden opgemaakt. Hieronder volgt de Begroting 2023 naar effecten, kostendragers, kosten- en opbrengstsoorten. Een overzicht van de Begroting 2023 naar en beleids- en beheerproducten staat in bijlage 2.7.

3.1 Begroting naar effecten

De Begroting 2023 naar effecten is in voorgaande hoofdstukken toegelicht. Het verloop van de meerjaren-cijfers komt op hoofdlijnen overeen met VJN 2023-2027 en bevatten onder andere: invulling van het bestuursakkoord, uitwerking van de bestuurlijke ambities en actualiteiten.

Exploitatiekosten per programma (x €1.000)	Begroting	
	2022	2023
Waterveiligheid	46.213	45.317
Voldoende water	42.251	44.651
Gezond water	19.429	24.539
Gezuiverd afvalwater	79.026	90.727
Cultuurhistorie en recreatie	3.692	4.999
Belastingen	12.379	17.227
Bestuur en maatschappij	17.655	13.291
Totaal	220.646	240.752

TOTAAL Exploitatiebegroting (x €1.000)	Begroting	
	2022	2023
<u>Bestaand beleid</u>		
- kapitaallasten activa in gebruik	66.975	65.964
- taakkosten	157.896	180.332
- taakopbrengsten	-8.761	-9.731
<u>Nieuw beleid</u>		
- kapitaallasten MIP	0	0
- nieuw beleid bestuursakkoord (taakkosten)	5.610	5.470
- nieuw beleid bestuursakkoord (kapitaallasten)	0	161
- Nieuw voor Oud (taakkosten)	-990	-990
- Nieuw voor Oud (kapitaallasten)	-85	-454
Totaal	220.646	240.752

De kapitaallasten onder bestaand beleid zijn de in exploitatie genomen investeringen. Enerzijds nemen die jaarlijks af, vanwege afschrijving op de boekwaarden. Anderzijds nemen ze toe, vanwege de in 2022 tot uitvoering komende investeringswerken.

De kapitaallasten van de nog uit te voeren investeringen gedurende de jaren 2023 en volgend, komen voor het eerst vanaf 2024 ten laste van de exploitatie.

3.2 Begroting naar kostendragers

Taken en financieringsbronnen

In onderstaande tabel zijn de netto-kosten voor 2023 verdeeld over de kostendragers zuiveringsbeheer en watersysteembeheer met behulp van de matrix, die in bijlage 1.4 is toegelicht.

De netto-kosten per kostendrager moeten samen met de geschatte inkomstenderving wegens kwijtschelding en oninbaar worden goedge maakt door de opbrengsten uit de op te leggen waterschapsbelastingen.

De opbrengst van de verontreinigingsheffing komt ten gunste van het watersysteembeheer.

In bijlage 1.4 komen per kostendrager aspecten van de waterschapsbelastingen aan de orde, zoals het kwijtscheldingsbeleid, de tarieven, de inzet van de tariefegalisatiereserves en de lastendruk.

Kosten per kostendrager en dekking (bedragen x €1.000)	Begroting 2023		
	Zuiveringsbeheer	Watersysteembeheer	Totaal
Planvorming	0	13.522	13.522
Aanleg en onderhoud waterkeringen	0	38.081	38.081
Inrichting en onderhoud watersystemen	0	55.160	55.160
Bouw en exploitatie zuiveringstechnische werken	90.514	0	90.514
Inrichting en onderhoud vaarwegen en havens	0	2.199	2.199
Vergunningverlening en handhaving keur	0	4.148	4.148
Beheersing van lozingen	0	5.787	5.787
Grondwaterbeheer	0	0	0
Heffing en invordering	7.752	9.475	17.227
Bestuur en externe communicatie	7.058	7.058	14.116
Totaal netto kosten	105.323	135.429	240.753
Onvoorzien	0	0	0
Kwijtschelding	7.707	8.315	16.022
Oninbaar	1.279	1.522	2.801
Niet te versturen kleine aanslagen		168	168
Opbrengst Verontreinigingsheffing ten gunste van watersysteembeheer		-748	-748
Bruto kosten te dekken door belastingopbreng:	114.309	144.686	258.995
Dekkingsmiddelen:			
Bruto op te leggen Zuiveringsheffing	111.220		111.220
Bruto op te leggen Watersysteemheffing		141.306	141.306
Onttrekking uit tariefegalisatiereserves	3.090	3.379	6.468
Totaal dekkingsmiddelen	114.309	144.685	258.994

Onvoorzien

Volgens de *Waterschapswet* dient de begroting een bedrag voor onvoorzien te bevatten. Conform de *Nota Financieel Beleid AGV 2016* is hiervoor echter geen bedrag in de AGV-begroting opgenomen. Het beleid is er namelijk op gericht dat eventuele risico's en calamiteiten - op de momenten dat deze zich voordoen - zo veel mogelijk binnen de begroting worden opgelost.

Tot op heden was het AGV-beleid het aantal reserves beperkt te houden. Uitgangspunt is dat kosten in principe gedragen worden op het moment dat deze zich daadwerkelijk voordoen. In ruime mate vooraf reserveren voor mogelijke onvoorzien gebeurtenissen in de toekomst, kan namelijk leiden tot (in omvang oplopende) ongebruikte spaarpotten, die wel opgebracht moeten worden door de belastingbetaler.

Dividend en algemene opbrengsten

Opbrengstrekening	Programma	Geraamde opbrengsten in €	Ten gunste van kostendrager	
			ZB	WSB
Dividend NWB	Bestuur en bedrijfsvoering	nihil	50%	50%
Huren en (erf)pachten	Waterveiligheid	175.000		100%
Huren en (erf)pachten	Voldoende water	175.000		100%
Huur dienstwoningen	Voldoende water	160.000		100%
Legesverordening AGV*	Waterveiligheid	700.000		100%
Liggelden	Cultuurhistorie	610.000		100%
Vergoeding vaarwegbeheer	Cultuurhistorie	970.000		100%
Zuiveren afvalwater voor derden	Gezuiverd afvalwater	6.940.560	100%	

*) De Legesverordening AGV vormt de basis voor de heffingsgrondslag bij het verlenen van vergunningen in het kader van de Waterwet. Het gaat dan om vergunningen waarbij de Keur de kaders stelt. De planning is dat op 1 juli 2023 de *Omgevingswet* van kracht wordt. Dan zal de Keur worden vervangen door een Waterschapsverordening. Hiermee wordt in de *Legesverordening 2023* zoveel mogelijk tekstueel rekening gehouden, maar voor de begroting is dit nog niet mogelijk. De gevolgen zullen naar verwachting overigens beperkt zijn.

3.3 Begroting naar kosten- en opbrengstesoorten

De begroting naar kostensoorten is te splitsen in lasten en opbrengsten. Met inzet van de tarief-egalisereserves zijn de lasten en baten in evenwicht, waarmee een kostendeekkende begroting ontstaat. De lasten minus de baten, exclusief de opbrengst waterschapsbelastingen én de mutaties in de tariefegalisereserves, geven de netto-lasten die door de belastingopbrengsten moeten worden gedekt. Deze netto-lasten stemmen overeen met de netto-kosten per programma.

De lasten van AGV bestaan ten eerste uit de directe lasten en baten van AGV zelf. Dit betreft onder andere kapitaallasten van de AGV-activa en kosten van bestuur. Ook zijn de uitvoeringskosten van Waternet opgenomen. De uitgangspunten en normen die bij het opstellen van de begroting zijn gehanteerd, zijn in bijlage 1.2 beschreven.

Overzicht van de lasten

Lasten (€)	Rekening	Totaal begroting	Totaal begroting
	2021	2022	2023
1.1 Externe rentelasten	18.849.022	18.322.950	17.725.750
1.2 Interne rentelasten	-	-	-
1.3 Afschrijvingen van activa	47.934.077	48.567.010	47.944.930
Totaal kapitaallasten	66.783.098	66.889.960	65.670.680
2.1/2.2 Salarissen huidig personeel en bestuurders (incl premies)	785.331	983.030	1.022.650
2.4 Overige personeelslasten	308.284	187.120	194.660
2.5 Personeel van derden	-	-	-
2.6 Uitkeringen voormalig personeel en bestuurders	182.488	346.150	360.100
3.2 Overige gebruiks-en verbruiksgoederen	-	6.574.160	7.063.762
3.3 Energie	-	5.449.210	7.489.879
3.4 Huren en rechten	-	281.880	362.181
3.7 Verzekeringen	-	167.680	174.088
3.8 Belastingen	-	2.945.900	2.990.689
3.9 Onderhoud door derden	-	11.348.270	15.422.667
3.10 Overige diensten door derden	127.823.507	42.495.576	47.200.727
- toegerekende kosten Waternet	-	67.436.095	77.998.274
4.2 Bijdrage aan het Rijk	13.863.664	16.600.000	17.542.300
4.2 Bijdragen aan overigen	577.361	759.380	849.220
5.1 Toevoeging aan voorzieningen	-	-	-
5.1 Te verrekenen kosten met fonds 'Nazorg Saneren De Vecht'	43.932	-	-
Totaal exploitatie	210.367.666	222.464.411	244.341.878
<u>Sluitregel: voordelig exploitatiesaldo te muteren in:</u>			
Tariefegalisereserve watersysteemheffing	-	-	-
Tariefegalisereserve zuiveringsheffing	-	109.650	-
Totaal lasten	210.367.666	222.574.061	244.341.878

Overzicht van de opbrengsten

Opbrengsten (€)	Rekening 2021	Totaal begroting 2022	Totaal begroting 2023
1.2 Interne rentebaten	315.161	-	
1.3 Dividenden en bonusuitkeringen	260.461	-	
3.1 Verkoop van grond	533.356	-	
3.2 Verkoop van duurzame goederen	893.068	-	
3.4 Opbrengst uit grond en water	1.603.447	1.660.000	3.430.000
3.5 Huuropbrengst uit overige eigendommen	175.416	160.000	160.000
4.5 Bijdragen van overigen	0		
5.1 Opbrengsten Watersysteemheffing, gebouwd	39.593.451	44.043.880	50.799.660
5.2 Opbrengsten Watersysteemheffing, ingezetenen	66.096.143	68.365.170	76.487.980
5.3 Opbrengsten Watersysteemheffing, ongebouwd	4.373.873	4.285.090	3.968.690
5.4 Opbrengsten Watersysteemheffing, natuur	30.780	28.280	44.820
5.5 Opbrengst Verontreinigingsheffing	335.545	865.950	748.440
5.6 Opbrengst Zuiveringsheffing, bedrijven	21.436.885	23.553.839	25.446.960
5.7 Opbrengst Zuiveringsheffing, huishoudens	66.736.363	70.301.112	76.786.958
6.1 Onttrekkingen aan voorzieningen	0	-	-
6.2 Geactiveerde lasten	14.549	-	-
Totaal	202.398.498	213.263.321	237.873.508
<u>Sluitregel: nadelig exploitatiesaldo te muteren in:</u>			
Tariefegalisatiereserve watersysteemheffing	2.580.442	9.310.740	3.378.870
Tariefegalisatiereserve zuiveringsheffing			3.089.500
TOTAAL OPBRENGSTEN	204.978.941	222.574.061	244.341.878
Resultaat	-5.388.726	-	-

Het totaal van netto-kosten van de taken zuiveringsbeheer en watersysteembeheer moet worden gedekt door de opbrengsten uit de financieringsbronnen zuiveringsheffing, respectievelijk watersysteemheffing en verontreinigingsheffing. Hierbij worden ook de gevormde (tarief)egalisereserves ingezet (onttrekking of toevoeging).

In bijlage 1.6 wordt uitgebreid ingegaan op de te dekken kosten per kostendrager voor 2023, de meerjaren tarief- en reserveprognose en de uiteindelijk vast te stellen tarieven 2023 voor de zuiveringsheffing en de heffingen per categorie binnen de watersysteemheffing.

In onderstaande tabel wordt daarvan een beknopt overzicht gegeven. In de regel 'onttrekking uit tarief-egalisereserves' is per financieringsbron het resultaat tussen lasten en opbrengsten vermeld. Een tekort of een overschot in een financieringsbron wordt geëgaliseerd door een mutatie in de betreffende tariefegalisatiereserve.

Begroting 2023 per kostendrager en dekking (bedragen x €1.000)	Zuiverings- beheer	Water- systeem- beheer	Totaal
Netto kosten van de programma's	105.323	135.429	240.753
Kwijtschelding	7.707	8.315	16.022
Oninbaar	1.279	1.522	2.801
Niet te versturen kleine aanslagen		168	168
Opbrengst Verontreinigingsheffing ten gunste van watersysteembeheer		-748	-748
Bruto kosten te dekken door belastingopbrengsten	114.309	144.686	258.995
<u>Dekkingsmiddelen:</u>			
Bruto op te leggen Zuiveringsheffing	111.220		111.220
Bruto op te leggen Watersysteemheffing		141.306	141.306
Onttrekking uit tariefegalisatiereserves	3.090	3.379	6.468
Totaal dekkingsmiddelen	114.309	144.685	258.994

3.4 Beknopte Meerjarenraming

Onderstaand overzicht is de samenvatting van de meerjarencijfers per effect. De Begroting 2023 is in voorgaande hoofdstukken toegelicht. De meerjarencijfers voor 2024 tot en met 2027 zijn indicatief en worden niet vastgesteld met de begroting. De cijfers dienen als basis voor de tariefprognoses in meerjarig perspectief. Het verloop van de meerjarencijfers komt op hoofdlijnen overeen met VJN 2023-2027. De mutaties hierop zijn afzonderlijk toegelicht in bijlage 1.1 van de verplichte paragrafen.

3.4.1 Meerjarenraming per effect

Onderstaand overzicht is de samenvatting van de meerjarencijfers per effect/resultaat. De Begroting 2023 is in voorgaande hoofdstukken toegelicht. De meerjarencijfers voor 2024 tot en met 2027 zijn indicatief en worden niet vastgesteld met de begroting. De cijfers dienen als basis voor de tariefprognoses in meerjarig perspectief.

MEERJARENRAMING PER EFFECT (x €1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Meerjarenraming			
			2024	2025	2026	2027
Waterveiligheid	46.213	45.317	44.908	46.566	48.997	50.008
Voldoende water	42.251	44.651	48.581	49.489	51.439	52.461
Gezond water	19.429	24.539	24.862	24.987	25.845	27.417
Gezuiverd afvalwater	79.026	90.727	93.650	96.351	98.754	99.835
Cultuurhistorie en recreatie	3.692	4.999	4.853	4.783	4.690	4.599
Belastingen	12.379	17.227	17.118	17.118	17.118	17.118
Bestuur en maatschappij	17.655	13.291	13.443	13.291	13.291	12.541
Totaal	220.646	240.752	247.415	252.584	260.134	263.980

MEERJARENRAMING (x €1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Meerjarenraming			
			2024	2025	2026	2027
Kapitaallasten bestaande investeringen	66.975	65.964	63.047	61.645	58.430	55.578
Kapitaallasten nieuwe investeringen	0	0	3.801	7.879	14.746	21.154
Taakkosten; bestaand beleid en onvermijdelijk	157.896	180.332	185.183	186.793	189.913	188.067
Taakopbrengsten	-8.761	-9.731	-9.731	-9.731	-9.731	-9.731
Nieuw beleid bestuursakkoord (taakkosten)	5.610	5.470	5.720	5.720	5.720	5.720
Nieuw beleid bestuursakkoord (kapitaallasten)	0	161	1.031	1.931	2.726	4.181
Nieuw voor Oud (taakkosten)	-990	-990	-990	-990	-990	-990
Nieuw voor Oud (kapitaallasten)	-85	-454	-646	-664	-682	0
Totaal	220.646	240.752	247.415	252.584	260.134	263.980

De laatste tabel toont de ontwikkeling van een aantal belangrijke kostencomponenten, die voor 2024 tot en met 2027 ten opzichte van 2023 onderstaand op hoofdlijnen worden toegelicht.

Kapitaallasten bestaande investeringen

De tabel toont de daling van kapitaallasten van alle investeringen die in exploitatie zijn. Door afschrijving daalt de boekwaarde, waardoor de factor rente jaarlijks afneemt. Daarnaast vallen kapitaallasten vrij als activa volledig zijn afgeschreven.

Kapitaallasten nieuwe investeringen

Bijlage 2.6 van de begroting bevat een totaaloverzicht van de binnen bestaand beleid geplande investeringen tot en met 2027. In het hoofdstuk van de effecten is hierop een toelichting gegeven. Van deze nieuwe investeringen komen de kapitaallasten in principe het jaar volgend op de aankoop of bouw/aanleg ten laste van de exploitatie. Het verloop van deze kapitaallasten is meegenomen in de ramingen van de meerjarenraming 2024-2027.

Taakkosten bestaand beleid

Mutaties die nog niet in de meerjarenbegroting 2023-2027 waren opgenomen:

Per taak staan hieronder de belangrijkste onderdelen.

Zuiveringsbeheer

- Extra kosten slibverwerking door hogere tarieven € 42.000;
- Hogere productiekosten (o.a. roostergoed, warmte) € 280.000;
- Extra kosten door stijgende prijzen chemicaliën € 366.000.

Watersysteembeheer

Overig

- De resultaten uit de Jaarrekening 2021 zijn verwerkt;
- Toename aantal klanten.

Mutaties die nog niet in de (meerjarenraming van de) vorige begroting waren opgenomen:

- De nominale loon- en prijsstijging 2022/2023.

3.4.2 Meerjarenraming per resultaat

Onderstaand overzicht is de samenvatting van de meerjarencijfers per effect/resultaat. De Begroting 2023 is in voorgaande hoofdstukken toegelicht. De meerjarencijfers voor 2024 tot en met 2027 zijn indicatief en worden niet vastgesteld met de begroting. De cijfers dienen als basis voor de tariefprognoses in meerjarig perspectief.

WATERVEILIGHEID	Jaar-rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Exploitatie (x 1.000)			
Resultaat 1: Voorkomen overstromingen			
Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
- taakkosten	28.400	28.983	30.282
- taakopbrengsten	-	-175	-875
- uitvoeringsprogramma	-	-	-
- kapitaallasten	18.313	17.349	15.853
Totaal resultaat 1	46.713	46.156	45.260
Resultaat 2: Beperken gevolgschade overstromingen			
Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
- taakkosten	-	-	-
- taakopbrengsten	-	-	-
- uitvoeringsprogramma	240	57	57
- kapitaallasten	-	-	-
Totaal resultaat 2	240	57	57

VOLDOENDE WATER	Jaar-rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Exploitatie (x 1.000)			
Resultaat 1: Het watersysteem is toekomstbestendig			
Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
- taakkosten	22.823	30.075	32.163
- taakopbrengsten	-	-335	-335
- uitvoeringsprogramma	-	1.653	1.450
- kapitaallasten	9.692	10.858	11.374
Totaal resultaat 1	32.514	42.251	44.651

GEZOND WATER	Jaar-rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Exploitatie (x 1.000)			
Resultaat 1: Goede ecologische waterkwaliteit			
Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
- taakkosten	16.467	11.828	16.731
- taakopbrengsten	-	-	-
- uitvoeringsprogramma	-	1.710	1.710
- kapitaallasten	3.123	3.206	3.163
Totaal resultaat 1	19.591	16.744	21.604
Resultaat 2: Biodiversiteit			
Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
- taakkosten	-	2.150	2.409
- taakopbrengsten	-	-	-
- uitvoeringsprogramma	-	490	490
- kapitaallasten	-	45	36
Totaal resultaat 2		2.684	2.935

GEZUIVERD AFVALWATER	Jaar- rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Exploitatie (x 1.000)			
Resultaat 1: Schoon effluent			
Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
- taakkosten	50.649	50.846	61.994
- taakopbrengsten	-7.538	-6.941	-6.941
- uitvoeringsprogramma	-	-	174
- kapitaallasten	34.755	33.560	33.664
Totaal resultaat 1	77.866	77.466	88.891
Resultaat 2: Reststoffen worden grondstoffen			
Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
- taakkosten	-	-91	233
- taakopbrengsten	-	-	-
- uitvoeringsprogramma	-	300	300
- kapitaallasten	-	1.352	1.303
Totaal resultaat 2	0	1.560	1.836

CULTUURHISTORIE EN RECREATIE	Jaar- rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Exploitatie (x 1.000)			
Resultaat 1: Waterschaperfgoed			
Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
- taakkosten	3.191	2.750	2.448
- taakopbrengsten	-	-	-
- uitvoeringsprogramma	-	-	-
- kapitaallasten	591	19	19
Totaal resultaat 1	3.782	2.769	2.467
Resultaat 2: Balans recreatie en natuur			
Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
- taakkosten	-	378	584
- taakopbrengsten	-	-	-
- uitvoeringsprogramma	-	-	-
- kapitaallasten	-	-	-
Totaal resultaat 2	0	378	584
Resultaat 3: Varen			
Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
- taakkosten	-	1.268	2.976
- taakopbrengsten	-1.308	-1.310	-1.580
- uitvoeringsprogramma	-	-	-
- kapitaallasten	-	587	552
Totaal resultaat 3	-1.308	545	1.948

BELASTINGEN	Jaar- rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Exploitatie (x 1.000)			
Resultaat 1: Belastingen zijn geheven			
Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
- taakkosten	10.940	8.791	11.947
- taakopbrengsten	-	-	-
- uitvoeringsprogramma	-	-	-
- kapitaallasten	-	-	-
Totaal resultaat 1	10.940	8.791	11.947
Resultaat 2: Belastingen zijn geïnd			
Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
- taakkosten	4.669	3.588	5.280
- taakopbrengsten	-	-	-
- uitvoeringsprogramma	-	-	-
- kapitaallasten	-	-	-
Totaal resultaat 2	4.669	3.588	5.280

BESTUUR EN MAATSCHAPPIJ	Jaar- rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Exploitatie (x 1.000)			
Resultaat 1: Omgevings- en toekomstgericht			
Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
- taakkosten	6.833	14.086	11.290
- taakopbrengsten	-	-	-
- uitvoeringsprogramma	-	900	900
- kapitaallasten	-	-	-
Totaal resultaat 1	6.833	14.986	12.190
Resultaat 2: Duurzaam			
Netto kosten (x € 1.000)	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
- taakkosten	2.152	2.170	550
- taakopbrengsten	-	-	-
- uitvoeringsprogramma	-	500	550
- kapitaallasten	-	-	-
Totaal resultaat 2	2.152	2.670	1.100

3.5 Kernegegevens

1. Oppervlakte beheergebied (in ha.):	ca. 70.000
- waarvan open water	ca. 9.500
2. Aantal gemeenten in beheergebied	18
- aantal inwoners	ca. 1,3 miljoen
3. Kernegegevens zuiveringsbeheer:	
- Areaal transportleidingen binnen Amsterdam (in km)	54
- Areaal transportleidingen buiten Amsterdam (in km)	106
- Aantal rioolwaterzuiveringsinstallaties	11
- Totale capaciteit rioolwaterzuiveringsinstallaties (ontwerp 150(ie))	2.019.500
- Slibontwateringsinstallaties (op 3 locaties) en 1 centrale slibontvangstinstallatie	3
- Productie mechanisch ontwaterd slib	ca 105.000
- Aantal op te leggen vervuilingseenheden, bruto	1.779.827
- Te verlenen kwijtschelding en oninbaar, in vervuilingseenheden	140.675
- Per saldo aantal netto op te leggen vervuilingseenheden	1.639.152
- Investerings (x € 1 miljoen)	45,1
- Bruto-exploitatielasten (x € 1 miljoen)	105,4
- Bruto-opbrengst zuiveringsheffing (x € 1 miljoen)	111,2
- Exploitatieverschil onttrekken aan tariefegalisatiereserve (x € 1 miljoen)	3,1
4. Kernegegevens watersysteembeheer:	
- Aantal poldergemalen in beheer	229
- Boezemgemaal in beheer	1
- Aantal waterkeringen/sluizen	66
- Aantal sluisen	11
- Aantal beweegbare bruggen	8
- Areaal primaire waterkeringen (in km)	38
- Areaal regionale waterkeringen (in km):	591
- Areaal niet-regionale/tertiaire waterkeringen (in km):	467
- Bijdrage Hoogwaterbeschermingsprogramma (x € 1 miljoen)	17,1
- Opbrengst verontreinigingsheffing (x € 1 miljoen)	0,7
- Investerings (x € 1 miljoen)	55,5
- Bruto exploitatielasten (x € 1 miljoen)	135,4
- Idem, na aftrek opbrengst verontreinigingsheffing (x € 1 miljoen)	136,0
- Bruto opbrengst watersysteemheffing (x € 1 miljoen)	141,3
- Exploitatieverschil onttrekken aan tariefegalisatiereserve (x € 1 miljoen)	3,4
5. Bestuurssamenstelling:	
AGV	
- Dijkgraaf,	
- Secretaris-directeur	
- Algemeen Bestuur, 30 leden	
- categorie ingezetenen	23
(VVD 5, PvdA 4, PvdD 4, WN 3, CDA 2, De Groenen 2, 50+ 1, CU 1, Groepering Quené 1)	
- categorie ongebouwd (geborgde zetels LTO)	3
- categorie natuurterreinen (geborgde zetel VBNE)	1
- categorie bedrijven (geborgde zetels KvK)	3
- Dagelijks Bestuur; 5 leden (inclusief dijkgraaf)	

Bijlage 1: Verplichte paragrafen

1.1 Ontwikkelingen sinds vorig begrotingsjaar

De Begroting 2023 is de financiële vertaling van de uitvoering van het bestaande beleid, inclusief eventuele mutaties daarop, zoals onvermijdelijke ontwikkelingen en besparingen. Daarnaast zijn de maatregelen uit het uitvoeringsprogramma verwerkt en is nieuw beleid opgenomen.

In- en externe ontwikkelingen

- De omslagrente is gelijk gehouden aan die van 2022, namelijk 2,1%.
- Nominale loon- en prijsstijging. Voor loonstijging is voor 2023 3% aangehouden. Voor de vaststelling van de prijsstijging 2023 is gebruik gemaakt van de cijfers uit de circulaire van het Centraal Planbureau (augustusraming 2022). Er is gebruik gemaakt van het percentage voor 'IMOC'; voor 2022 5,8%.
- De voorlopige resultaten uit de 9-maandsbestuursrapportage zijn in de begroting verwerkt.

Mutaties in de Begroting 2023, aanvullend op de VJN 2023-2027

De Begroting 2023 is in principe een uitwerking van de eerste jaarkolom van de VJN 2023-2027. In de Begroting 2023 is aanvullend hierop een aantal aspecten verwerkt. Dit betreft hoofdzakelijk de onderstaande punten.

Aanpassing kapitaallasten

De kapitaallasten zijn aangepast aan de actuele schatting van de investeringsuitgaven over 2022.

Verder:

- omslagrentepercentage van 2,1% (gelijk aan 2022)
- Nominale loon- en prijsstijging (zie hierboven)

Uitkomst (financieel)

Bovenstaande punten zijn verwerkt in de Begroting voor 2023, waarvan de netto-lasten per saldo € 16,1 miljoen hoger zijn dan de jaarkolom 2023 in de VJN 2023-2027. Op hoofdlijnen is dit het saldo van de posten:

- Toename exploitatiekosten € 3,5 miljoen (een toelichting wordt bij de effecten gegeven);
- Inflatie (loon- en prijsstijging) € 13,6 miljoen. Voor loon- en premiestijging is voor 2023 met 3% gerekend. Voor de vaststelling van de prijsstijging 2023 is gebruik gemaakt van de cijfers uit de circulaire van het Centraal Planbureau (augustus 2022), voor 2023 is de verwachte inflatie 5,7%.
- Lagere kapitaallasten (rente en afschrijving) € 1,4 miljoen (actualisatie van het investeringsprogramma)
- Dividend uitkering AGV Groengas BV € 1,5 miljoen;
- Temporisering inspectie slib tanks van 2023 naar 2024 € 1,3 miljoen.

Kwijtschelding

Het begrote bedrag voor kwijtschelding is met € 475.000 verhoogd. Dit is het gevolg van de verruiming van vermogensnorm bij kwijtschelding. Het begrote bedrag voor kwijtschelding in 2023 komt uit op ruim € 16 miljoen.

1.2 Uitgangspunten en normen

Nominale loon- en prijsmutaties

Het Centraal Planbureau (CPB) heeft de inflatie voor 2023 geraamd op 5,8% en voor 2022 op 7,8% (per augustus 2022). Bij het opstellen van de AGV-begroting 2022 werd het door het CPB verwachte inflatiepercentage van 2,1% gehanteerd; een bijstelling van het jaar 2022 is hierdoor nodig. De materiële kosten worden daarom voor de Begroting 2023 met 5,7% (7,8% -/ - 2,1%) verhoogd ten opzichte van de Begroting 2022. In de Begroting 2023 is rekening gehouden bij een inflatie van 5,8%. De inflatie in de Begroting 2023 komt inclusief correctie 2022 uit op 11,5%.

Voor de lonen in 2023 is de verwachte mutatie 3%. De uitkomst van de nieuwe cao voor 2022 is een loonstijging van 2% per 1 januari en 1,75% per juli 2022. Naast de nieuwe cao zijn de (pensioen-)premies ook anders dan waarmee is gerekend in de Begroting 2022. Per saldo komt de loon- en premiestijging in 2022 uit op 3% (1% meer dan waarmee is gerekend in de Begroting 2022).

Hierdoor komt de loonstijging in 2023 uit op 4%. De verwachte stijging voor 2023 (3%) en een bijstelling over 2022 (1%).

De budgetten in de (meerjaren)begroting zijn gebaseerd op het verwachte prijspeil in 2022, dus nog zonder verwachte stijgingen in de toekomst.

Afschrijvingsbeleid

Het bestuur evalueerde in 2020 de *Nota Financieel Beleid AGV 2016* en oordeelde dat deze voldoet en dat er geen reden is om het beleid aan te passen. In de nota is onder andere het afschrijvingsbeleid beschreven. In principe wordt op alle investeringen lineair afgeschreven, met uitzondering van de rwzi West te Amsterdam. Om budgettaire redenen wordt deze rwzi vanaf 2006 afgeschreven op basis van annuïteiten.

Vanaf 2002 zijn geldleningen afgesloten voor financiering van de bouw, tegen toen gemiddeld 6,26% rente. De financiering moet worden aangevuld, omdat de aflossing van de destijds gesloten geldleningen in een sneller tempo gaat dan de afschrijving (op basis van annuïteit) op de boekwaarde. Voordeel is wel dat herfinanciering momenteel flink voordeliger kan plaatsvinden, waardoor de aan dit project toe te rekenen (uitzonderings)rente inmiddels is teruggelopen naar 3,4%.

Kapitaallasten

De financiering van investeringen geschiedt met externe geldleningen. Tijdelijk (tot de grens van de kasgeldlimiet) vindt financiering met (goedkoper) kort geld plaats. Op basis van de huidige renteniveaus is de gemiddelde financieringsrente (met uitzondering van de rwzi Amsterdam-West) gehouden op 2,1%.

In de meerjarenraming van de begroting zijn de kapitaallasten (rente en afschrijving) opgenomen van gerealiseerde investeringen én een deel (60%) van de kapitaallasten van de geplande nog uit te voeren investeringen, zoals die in het MIP zijn vermeld.

Ervaringscijfers leren dat door diverse oorzaken niet altijd projecten binnen de oorspronkelijke planning van geld en tijd tot uitvoering komen. Om de belastingtarieven voor de burgers en bedrijven niet te belasten met kosten, die volgens de ervaringscijfers niet worden gemaakt, worden de kapitaallasten van nieuwe investeringen niet volledig begroot.

1.3 Incidentele baten en lasten

De paragraaf over de incidentele baten en lasten bevat een overzicht van de baten en lasten die als eenmalig ten opzichte van voorgaande en komende begrotingsjaren moeten worden beschouwd. In 2023 zijn er geen incidentele posten die vervallen.

1.4 Kostentoeerkening

De systematiek van kostenverbijzondering kent het gebruik van kostensoorten, producten en kostendragers. De geraamde kostensoorten (behandeld in hoofdstuk 3) bestaan ten eerste uit de directe kosten en opbrengsten van AGV zelf. Dit betreft onder andere de apparaatskosten van het bestuur (zoals personeelskosten, vergaderkosten, kantoorkosten, representatie en lidmaatschap UvW), die ten laste van het product Bestuur komen. Daarnaast zijn er een aantal specifieke kosten en opbrengsten van eigendommen van AGV, zoals opbrengst van huren en pachten en liggelden. Deze posten zijn rechtstreeks gekoppeld aan een product. Dit laatste is ook het geval bij de belangrijke kostencomponent kapitaallasten, die voor 2023 bestaat uit rente en afschrijving van gereedgekomen investeringen tot en met 2022.

Daarnaast zijn er de uitvoeringskosten die Waternet in rekening brengt. Deze bestaan uit zogeheten apparaatskosten. De apparaatskosten betreffen alle personeelsgebonden kosten en kosten van centrale ondersteuning van Waternet. Met uitzondering van een beperkt deel van de centrale ondersteuning, dat rechtstreeks ten laste van producten en programma's wordt gebracht, worden de apparaatskosten van Waternet op basis van direct productieve uren doorbelast naar de producten en programma's. De taakkosten, de directe kosten, zoals aannemerskosten en kosten van chemicaliën worden rechtstreek in de administratie van AGV verantwoord.

Overeenkomstig bovenstaande beschrijving worden alle kosten doorbelast naar de beleidsproducten van de BBP-systematiek. Gelijkijdig worden ze ook doorbelast naar de effecten die het Algemeen bestuur heeft vastgesteld (Waterveiligheid, Voldoende water, etc.). De kosten per beleidsproduct zijn gekoppeld aan de reglementaire taken zuiveringsbeheer en watersysteembeheer, de zogeheten kostendragers. Deze worden gefinancierd uit de opbrengst uit de zuiveringsheffing, de watersysteemheffing en de verontreinigingsheffing. De begroting naar kostendragers is in hoofdstuk 3.2 opgenomen.

Kostenmatrix AGV

AGV hanteert de voorgeschreven BBP-systematiek van beleids- en beheerproducten. Op basis van de matrix op de volgende pagina zijn de kosten per beleidsproduct gekoppeld aan de kostendragers zuiveringsbeheer en watersysteembeheer.

MATRIX AGV-TAKEN	Zuiverings- beheer	Watersysteem- beheer
Verdeling beleidsproducten naar kostendrager		
1. Eigen plannen		100,00%
2. Plannen van derden		100,00%
3. Beheersinstrument waterkeringen		100,00%
4. Aanleg en onderhoud waterkeringen		100,00%
5. Dijkbewaking en calamiteitenbestrijding		100,00%
6. Beheersinstrumenten watersystemen		100,00%
7. Aanleg, verbetering en onderhoud watersystemen		100,00%
8. Baggeren van waterlopen en saneren van watersystemen		100,00%
9. Beheer hoeveelheid water		100,00%
10. Calamiteitenbestrijding watersystemen		100,00%
11. Monitoring watersystemen		100,00%
12. Getransporteerd afvalwater	100,00%	
13. Gezuiverd afvalwater	100,00%	
14. Verwerkt slib	100,00%	
15. Afvalwaterbehandeling door derden	100,00%	
19. Beheersinstrumenten vaarwegen en havens		100,00%
20. Aanleg en onderhoud vaarwegen en havens		100,00%
21. Verkeersregeling en verkeersveiligheid vaarwegen en havens		100,00%
22. Beheer Keurkwartet en VTH-Beleid		
23. Vergunningen en meldingen		100,00%
24. Adviezen vergunningen		100,00%
25. Toezicht		100,00%
26. Handhaving		100,00%
27. Regulering lozingen		100,00%
31. Belastingheffing	45,00%	55,00%
32. Invordering	45,00%	55,00%
33. Bestuur	50,00%	50,00%
34. Externe communicatie	50,00%	50,00%

Onderbouwing verdeelsleutels

De aan de waterschappen opgedragen taken bevatten de zorg voor het watersysteem en de zorg voor het zuiveren van afvalwater. De kosten ten laste van de kostendrager zuiveringsbeheer zijn expliciet beschreven in de wet en omvatten de kosten van het transport en de zuivering van afvalwater, de lozing van het effluent, de verwerking van slib dat tijdens het zuiveringsproces tot stand komt en de door derden voor het waterschap uitgevoerde zuivering (producten 12 tot en met 15).

De kostendrager watersysteembeheer omvat alle overige kosten, zoals de zorg voor waterkering, waterkwantiteit én overige activiteiten (producten 1 tot en met 11 en 19 tot en met 27).

De kosten van de producten 25 tot en met 27 komen volledig ten laste van het watersysteembeheer.

Deze taken hebben als primair doel het watersysteem zo min mogelijk te belasten, door regulerend op te treden bij de bron: de zogeheten directe en indirecte lozingen.

De producten 31 Belastingheffing en 32 Invordering zijn op basis van de te verrichten activiteiten en het bijbehorende capaciteitsbeslag voor 45% toe te rekenen aan zuiveringsbeheer en voor 55% aan watersysteembeheer. De producten 33 Bestuur en 34 Communicatie worden vanwege de integrale verantwoordelijkheid van het Bestuur voor zowel het zuiverings- als watersysteembeheer voor een gelijk deel aan beide taken toegerekend.

1.5 Onttrekkingen aan overige bestemmingsreserves en voorzieningen

Het Bestemmingsfonds Saneren Vecht nu, bestemd voor de nazorg, bevat begin 2022 € 0,9 miljoen. Na de geplande onttrekking van € 0,1 miljoen in 2023 resteert een bedrag van € 0,8 miljoen per ultimo 2023.

1.6 Waterschapsbelasting

Hoofdpijnen diverse belastingen

De belastingheffing heeft betrekking op de verontreinigingsheffing, de zuiveringsheffing en de watersysteemheffing.

De verontreinigingsheffing is gebaseerd op de *Waterschapswet* en de *Verordening Verontreinigingsheffing Amstel, Gooi en Vecht*. De heffing wordt opgelegd aan gebruikers van woningen en bedrijven die direct afvalstoffen lozen op oppervlaktewater.

De zuiveringsheffing is gebaseerd op de *Waterschapswet* en de *Verordening Zuiveringsheffing Amstel, Gooi en Vecht*. De heffing wordt opgelegd aan gebruikers van woningen en bedrijven die indirect afvalstoffen lozen op oppervlaktewater door het afvoeren via een riool of zuiveringstechnisch werk.

De watersysteemheffing wordt geheven op basis van de *Waterschapswet* en de *Verordening Watersysteemheffing Amstel, Gooi en Vecht*. Deze heffing wordt opgelegd aan eigenaren (of andere zakelijk gerechtigden) van een onroerende zaak. Hierbij wordt onderscheid gemaakt naar gebouwd, natuurterreinen en ongebouwd eigendom. Daarnaast wordt aan alle huishoudens die op 1 januari een woonruimte in gebruik hebben een aanslag watersysteemheffing voor ingezetenen opgelegd.

Kwijtscheldingsbeleid

Het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht hanteert het ruimste kwijtscheldingsbeleid dat binnen de huidige regelgeving mogelijk is. AGV hanteert de 100%-norm (om voor kwijtschelding in aanmerking te komen moet men op of onder bijstandsniveau zitten). Voor AOW-gerechtigden wordt uitgegaan van 100% van de netto AOW-bedragen. Ook kleine zelfstandigen komen in aanmerking voor kwijtschelding (voor privéschulden). Tot slot wordt bij het bepalen van de betalingscapaciteit rekening gehouden met de bijdragen voor kinderopvang.

Men krijgt automatisch kwijtschelding als blijkt dat men daar meerdere jaren achtereen voor in aanmerking kwam en nog steeds voldoet aan de voorwaarden op basis van gegevens van de Belastingdienst en andere instanties. Men ontvangt daarvan bericht en er wordt in die gevallen geen aanslagbiljet verstuurd.

Voor de eigenarenheffingen wordt geen kwijtschelding verleend

Voor de uitvoering van het kwijtscheldingsbeleid werkt AGV zoveel mogelijk samen met gemeenten in het beheergebied: momenteel Amsterdam, Hilversum (inclusief Wijdmeren), Gooise Meren, Amstelland (Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel, De Ronde Venen en Uithoorn) en BGHU (Stichtse Vecht, Utrecht, De Bilt). Met kwijtschelding is een bedrag gemoeid van € 16 miljoen.

Kwijtschelding				
	aantal	tarief	raming 2022	raming 2023
zuiveringsheffing	120.175	57,73	6.937.700	
	123.575	62,37		7.707.370
watersysteemheffing, Ingezetenen	10,00%		7.154.850	
	10,33%			8.314.830
Totaal			14.092.550	16.022.200
toename, absoluut				1.929.650
toename, relatief				13,7%

Tariefbepaling

De tarieven worden jaarlijks vastgesteld. Ze worden bepaald aan de hand van de meerjarige tariefprognose voor zowel de zuiveringsheffing als de watersysteemheffing. Het tarief van de verontreinigingsheffing is gelijk aan het tarief van de zuiveringsheffing.

Het begrotingsvolume 2023 en het verwachte meerjarenverloop van de kosten tot en met 2027 vormen de basis voor de tariefbepaling. Deze kosten worden afgezet tegen de draagvlakken, waarvoor ook de meerjarenontwikkeling is ingeschat. Bij de meerjarige tariefprognose worden de beschikbare tariefegalisatie-reserves betrokken. In principe worden deze reserves voortschrijdend voor een termijn van vijf jaar volledig ingezet. Binnen die periode moet er een volledige kostendekking zijn.

Het is toegestaan⁷ dat de stand van de tariefegalisatiereserve binnen de planperiode in een jaar tijdelijk negatief uitvalt. Dat zou nodig kunnen zijn om gedurende de planperiode een gewenst tariefverloop te kunnen realiseren. De randvoorwaarde is dat de negatieve stand binnen een jaar moet zijn ingelopen.

In uitzonderingsgevallen is het toegestaan dat de negatieve stand gedurende een langere periode wordt ingelopen. Voorwaarde is dat het totale eigen vermogen niet negatief is. Dit betekent dat er voor een eventuele negatieve stand in de tariefegalisatiereserve compensatie beschikbaar moet, zijn via een positieve stand in de algemene reserve. Dit laatste is een aanvulling op de algemene voorwaarde dat de meerjarenraming (over 5 jaren) aan het eind van de prognoseperiode volledig kostendekkend is.

Hieronder wordt per heffing een prognose van het tarief- en reserveverloop gepresenteerd, waarvan de ramingen voor de jaren ná 2023 indicatief zijn. De nettolasten zijn geraamd op het prijspeil van 2023 en vanaf 2024 dus nog exclusief inflatie.

⁷ Addendum Nota Financieel beleid, opnieuw vastgesteld door het AB in 2020

ZUIVERINGSHEFFING

Het tarief wordt uitgedrukt als een bedrag per vervuilingseenheid (ve). Het totale aantal afgeronde ve voor 2023 is geraamd op netto 1.639.152. Dit is te splitsen in 12.000 ve voor directe lozingen en 1.627.152 ve voor indirecte lozingen. Ten opzichte van de Begroting 2022 is dat een toename van ca 13.395 ve, circa 1%, voor de indirecte lozingen; het aantal ve voor de directe lozingen blijft gelijk.

PROGNOSE TARIEF- EN RESERVEVERLOOP ZUIVERINGSHEFFING

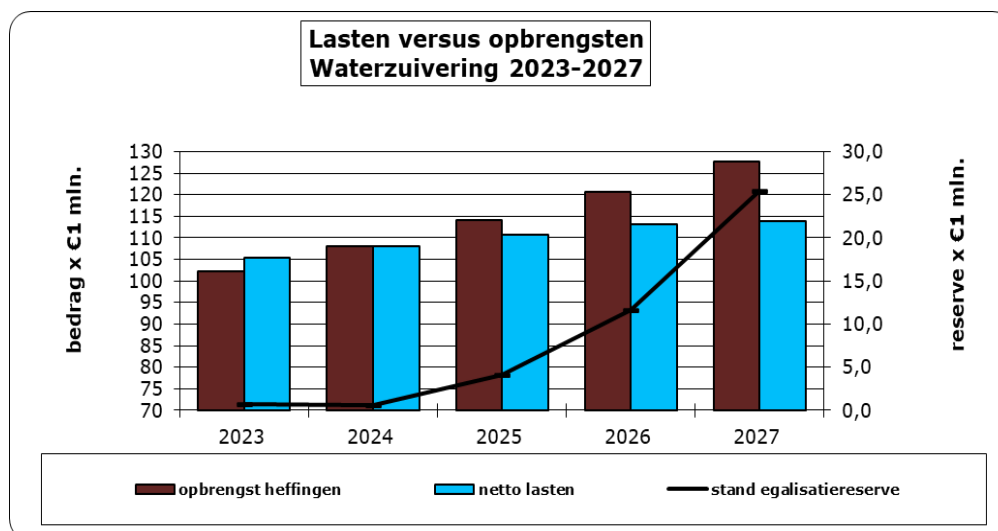
Op basis van het vorenstaande is het volgende overzicht samengesteld.

jaar	exploitatie- lasten (x €1.000) -A-	rekenkundig tarief B=A/C	aantal v.e. -C-	tarief -D-	tarief stijging in % -E-	egalisatie- reserve 1/1 (x €1.000) -F-	mutatie in reserve (x €1.000) G=CxD-A	rente mutatie (x €1.000) -H-	egalisatie- reserve 31/12 (x €1.000) I=F+G+H
2022	92.513	56,90	1.625.757	57,73	2,6%	5.475	-1.690	0	3.784
2023	105.323	64,25	1.639.152	62,37	8,0%	3.784	-3.090	0	695
2024	108.123	65,24	1.657.315	65,20	4,5%	695	-66	0	629
2025	110.778	66,11	1.675.677	68,16	4,5%	629	3.436	0	4.065
2026	113.181	66,80	1.694.242	71,26	4,5%	4.065	7.551	0	11.616
2027	113.762	66,41	1.713.011	74,50	4,5%	11.616	13.857	0	25.474

Het tarief van de zuiveringsheffing stijgt met 8% naar € 62,37 per vervuilingseenheid ten opzichte van de Begroting 2022.

De reserve wordt over een voortschrijdende periode van vijf jaar in principe volledig ingezet bij de bepaling van het tarief in meerjarig perspectief. Dit betekent dat zij na vijf jaar niet tot nul zijn gereduceerd, maar dat de inzet van de reserves voortdurend over de termijn van vijf jaar wordt bepaald.

Aan het eind van de planperiode resteert een stand van € 25,5 miljoen in de tariefegaliseringsreserve.

VERONTREINIGINGSHEFFING

Voor directe lozingen wordt een aanslag verontreinigingsheffing opgelegd. Het tarief verontreinigingsheffing is wettelijk gelijkgesteld aan het tarief zuiveringsheffing, en het stijgt eveneens naar € 61,85.

De opbrengst verontreinigingsheffing (voor 2023 begroot op ruim € 0,7 miljoen) komt volledig ten gunste van het watersysteembeheer en beperkt daarmee de tarieven van de watersysteemheffing. Er worden geen wijzigingen in het aantal v.e. voor directe lozingen verwacht.

WATERSYSTEEMHEFFING

A. Prognose in meerjarig perspectief

De netto kosten van de meerjarenbegroting uit hoofdstuk 3.1 komen met toepassing van de matrix voor de kostenverdeling naar financieringsbronnen (zie hoofdstuk 3.2) gedeeltelijk ten laste van het watersysteembeheer. De opbrengst verontreinigingsheffing komt volledig ten gunste van het watersysteembeheer. Het saldo hiervan moet worden gedekt door de opbrengst watersysteemheffing. De exploitatielasten in kolom A zijn inclusief het bedrag van kwijtschelding en oninbaar (voor 2023 geraamd op circa € 8,3 miljoen), dat tevens door de tarieven moet worden goedgeemaakt.

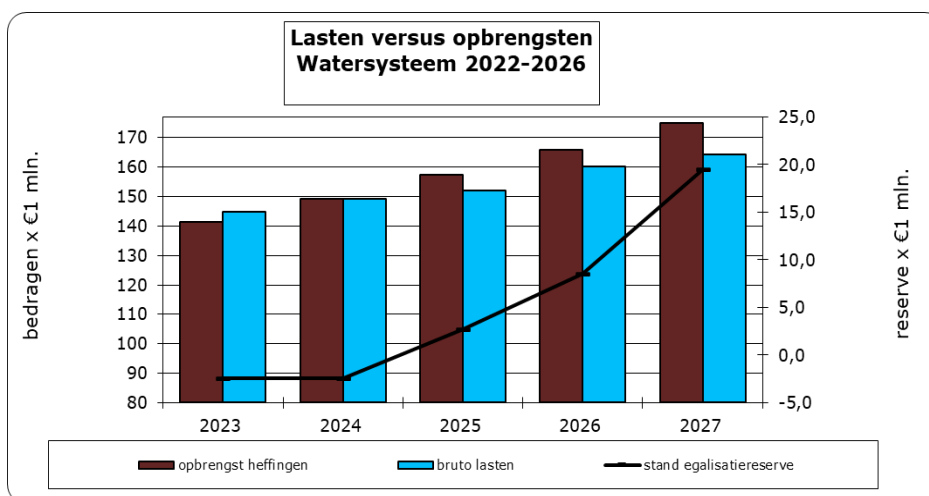
PROGNOSE TARIEF- EN RESERVEVERLOOP WATERSYSTEEMHEFFING

Op basis van het vorenstaande is het volgende overzicht samengesteld.

jaar	exploitatie- lasten (x €1.000) -A-	draagvlak (x €1.000) -B-	voorge- stelde stijging -C-	dekking incl. stijging (x €1.000) -D-	egalisatie- reserve 1/1 (x €1.000) -E-	mutatie in reserve (x €1.000) F=D-A	rente- mutatie (x €1.000) -G-	mutatie door opbrengst eigendommen -H-	egalisatie- reserve 31/12 (x €1.000) I=E+F+G+H
2022	136.320	117.772	6,6%	125.605	8.612	-7.641	0	0	971
2023	144.685	125.605	12,5%	141.306	971	-3.379	0	0	-2.408
2024	149.065	141.306	5,5%	149.078	-2.408	13	0	0	-2.395
2025	152.123	149.078	5,5%	157.277	-2.395	5.154	0	0	2.759
2026	160.105	157.277	5,5%	165.927	2.759	5.823	0	0	8.581
2027	164.101	165.927	5,5%	175.053	8.581	10.952	0	0	19.533

Met de inzet van de tariefegaliseringsreserve stijgen de tarieven binnen de watersysteemheffing voor 2023 gemiddeld met 12,5% ten opzichte van de Begroting 2022.

De egaliseringsreserve bij de watersysteemheffing laat een negatieve stand zien in 2023 en 2024 en wordt gecompenseerd met een positieve stand bij de algemene reserve watersysteemheffing (conform Nota financieel beleid). Aan het eind van de planperiode resteert een stand van € 19,5 miljoen in de tariefegaliseringsreserve.

B. Kostentoekening naar de categorieën

De taakkosten van het watersysteembeheer, voor zover gedekt uit de watersysteemheffing, worden toegedeeld naar de verschillende categorieën. Hiervoor worden de percentages van de nieuwe Kostentoeedelingsverordening AGV 2023 toegepast, die op 1 januari 2023 in werking treedt. Daarbij wordt er gedifferentieerd binnen de categorie ongebouwd: voor verharde wegen (en aanhorigheden) wordt het tarief met 100% verhoogd, ofwel er geldt een dubbel tarief.

De perceptiekosten, de kwijschelding en de post oninbaar worden direct aan de betreffende categorie toegedeeld. De inzet van de tariefegalisatiereserve in 2023, zoals die is bepaald bij de meerjarige tariefprognose, wordt in verhouding van het totaal aan taakkosten plus perceptiekosten naar de desbetreffende categorie toegerekend.

Kostentoedeling Watersysteembeheer (x €1.000)	Ingezetenen	Gebouwd	Natuur	Overig Ongeb./wgn	Totaal
Taakkosten	75.123	46.316	20,0	3.746	125.205
Perceptiekosten	3.335	5.789	25,9	325	9.475
Totaal	78.458	52.105	46,0	4.071	134.680
Kwijschelding	8.315				8.315
Oninbaar	1.206	317			1.522
Kleine aanslagen		157		10	168
Te dekken lasten	87.979	52.579	46,0	4.081	144.685
Inzet tarief egaliseringsreserve	-1.968	-1.307	-1	-102	-3.379
Te dekken door tarieven	86.011	51.271	45	3.979	141.306

C. Grondslagen/draagvlakken

Voor de prognose van de tarieven per heffing en binnen de watersysteemheffing per categorie is gebruik gemaakt van de volgende eenheden. De draagvlakken zijn ten opzichte van de Voorjaarsnota 2022-2026 aangepast op grond van actuele gegevens.

Categorie	Eenheid	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Watersysteemheffing:							
-Ingezetenen	woonruimte	623.372	630.229	637.162	644.170	651.256	658.420
-Gebouwd	WOZ-waarde (x €1.000)	356.057.526	409.466.154	434.034.124	460.076.171	487.680.741	516.941.586
-Natuurterrein	oppervlakte in ha.	12.624	12.624	12.624	12.624	12.624	12.624
-Overig ongebouwd	oppervlakte in ha.	31.716	31.637	31.558	31.479	31.400	31.322
-Wegen	oppervlakte in ha.	5.780	5.809	5.838	5.867	5.896	5.925
Zuiveringsheffing	vervuilingseenheid	1.625.757	1.639.152	1.657.315	1.675.677	1.694.242	1.713.011
Verontreinigingsheffing	vervuilingseenheid	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000

Toelichting

- Ingezetenen: Voor het aantal ingezetenen is rekening gehouden met 1,1% verwachte groei in 2023;
- Gebouwd: Er is een opgave gekregen van de ontwikkeling van de WOZ-waarden van de gemeenten in het gebied van AGV. De gemeente Amsterdam zat daar nog niet bij, maar is wel bepalend voor ca. 69% van de totale WOZ-waarde in AGV-gebied. Daarom is daar apart navraag naar gedaan. Hieruit blijkt dat de WOZ-waarden van woningen naar verwachting met 20% zullen stijgen; bij de andere gemeenten is dat 10%. Dit terwijl de verwachte waardestijging in Amsterdam vorig jaar juist lager lag dan bij de andere gemeenten. De waardestijging van niet-woningen zal overall gemiddeld 0% zijn. Rekening houdend met al deze ontwikkelingen is de gewogen gemiddelde waardestijging in het gebied van AGV 15%;
- Natuurterreinen: op grond van ervaringscijfers is aangenomen wordt dat deze oppervlakte gelijk blijft;

- Ongebouwd: ook op grond van ervaring is de aanname dat de oppervlakte ongebouwd jaarlijks met 0,25% daalt;
- Wegen: aangenomen wordt dat deze oppervlakte jaarlijks met 0,5% stijgt;
- Er wordt voor de zuiveringsheffing particulieren rekening gehouden met een stijging van het aantal vervuilingseenheden met 1,1%, gelijk aan de verwachte stijging bij watersysteemheffing ingezetenen. Voor bedrijven wordt, gezien de economische ontwikkelingen en de het beeld van de tot nu toe ingediende aangiftes voor oude jaren, het aantal vervuilingseenheden gelijk gehouden. Dat betekent een totale stijging van 0,82%;
- Verontreinigingsheffing: de verontreinigingsheffing wordt vrijwel geheel opgebracht door bedrijven. Daarom is, in overeenstemming met de aanname bij de zuiveringsheffing bedrijven, uitgegaan van een gelijkblijvend aantal vervuilingseenheden.

D. Tarieven per categorie binnen de watersysteemheffing

Op basis van het vorenstaande zijn de volgende tarieven per categorie berekend.

Tarief per eenheid /Categorie:	2022	2023	Prognose			
			2024	2025	2026	2027
Ingezetenen	€ 123,26	€ 136,48	€ 142,54	€ 148,81	€ 156,87	€ 163,78
Gebouwd	0,012483%	0,012522%	0,012444%	0,012376%	0,012122%	0,012054%
Natuurterreinen	€ 2,24	€ 3,55	€ 3,68	€ 3,85	€ 3,92	€ 4,10
Overig: ongebouwd	€ 99,23	€ 91,99	€ 97,06	€ 102,43	€ 106,50	€ 112,39
wegen	€ 198,46	€ 183,98	€ 194,12	€ 204,86	€ 213,00	€ 224,78

De tabel geeft aan dat de stijging niet voor elke categorie gelijk is. De verschillen ontstaan door een combinatie van de ontwikkeling van het draagvlak per categorie en de kostentoedelingsverordening.

E. Ontwikkeling lastendruk per profiel

Elk huishouden en bedrijf krijgt van het waterschap een aanslag met een of meerdere heffingen.

In onderstaande tabel zijn per profiel (zie onderstaande verklaring op elk van de groepen) de absolute én procentuele verschillen daartussen weergegeven.

Aanslag in € voor:	Tarieven 2023	Tarieven 2022	Verschil	
			Absoluut	Relatief
Huishouden:				
a. meerpersoons; eigenaar	€ 356	€ 328	€ 28,80	8,8%
b. meerpersoons; eigenaar	€ 389	€ 359	€ 30,46	8,5%
c. meerpersoons; gebruiker	€ 324	€ 296	€ 27,14	9,2%
d. één-persoons; eigenaar	€ 232	€ 212	€ 19,52	9,2%
e. één-persoons; eigenaar	€ 265	€ 243	€ 21,18	8,7%
f. één-persoons; gebruiker	€ 199	€ 181	€ 17,86	9,9%
g. Agrarisch bedrijf	€ 2.517	€ 2.684	€ (167)	-6,2%
g. <i>Agrarisch bedrijf</i>	€ 3.927	€ 4.202	€ (275)	-6,6%
h. Natuurterrein	€ 3.550	€ 2.240	€ 1.310	58,5%
i Groothandel	€ 924	€ 877	€ 47	5,4%
j. Middelgroot metaalbedrijf	€ 29.569	€ 27.476	€ 2.093	7,6%
Omschrijving profielen:				
a. Meerpersoonshuishouden wonend in koopwoning met WOZ-waarde van €250.000 en een vervuilingswaarde van 3 v.e.				
b. Meerpersoonshuishouden wonend in koopwoning met WOZ-waarde van €500.000 en een vervuilingswaarde van 3 v.e.				
c. Meerpersoonshuishouden wonend in huurwoning en vervuilingswaarde van 3 v.e.				
d. Éénpersoonshuishouden wonend in koopwoning met WOZ-waarde van €250.000 en een vervuilingswaarde van 1 v.e.				
e. Éénpersoonshuishouden wonend in koopwoning met WOZ-waarde van €500.000 en een vervuilingswaarde van 1 v.e.				
f. Éénpersoonshuishouden wonend in huurwoning en vervuilingswaarde van 1 v.e.				
g. Agrarisch bedrijf met opstallen met WOZ-waarde van €240.000, 25 ha ongebouwde grond en een vervuilingswaarde van 3 v.e.				
g. <i>Agrarisch bedrijf met opstallen met WOZ-waarde van €480.000, 40 ha ongebouwde grond en een vervuilingswaarde van 3 v.e.</i>				
h. Natuurterrein van 1.000 ha				
i. Groothandel met een WOZ-waarde van €2.400.000 en vervuilingswaarde van 10 v.e.				
j. Bedrijf met een WOZ-waarde van €12.000.000 en vervuilingswaarde van 450 v.e.				

1.7 Weerstandsvermogen

Algemeen

Waterschappen moeten beleid formuleren met betrekking tot het weerstandsvermogen (op grond van de verslaggevingsregels). Dit weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre een organisatie in staat is om niet-begrote tegenvallers op te vangen, zonder dat de taakuitoefening daardoor in het gedrang komt. Het weerstandsvermogen wordt bepaald door de relatie tussen de beschikbare middelen (de weerstandscapaciteit) en de risico's waarvoor geen dekking is in de begroting of die anderszins zijn gedekt, zoals door beheersmaatregelen. Waterschappen zijn vrij om te bepalen hoe zij daar inhoud aan geven. AGV heeft het beleid met betrekking tot het weerstandsvermogen vastgelegd in de *Nota Financieel Beleid AGV*.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit betreft de financiële mogelijkheden om calamiteiten en onvoorziene zaken op te vangen, zonder dat dit consequenties heeft voor de voortzetting van het bestaande beleid.

Het is AGV-beleid om risico's en calamiteiten zoveel mogelijk op de momenten waarop deze zich voordoen financieel binnen de begroting op te lossen. Indien hiervoor onvoldoende dekking wordt gevonden, kan het waterschap twee bronnen inzetten: de algemene reserves en - in het uiterste geval - de belastingheffing.

Algemene reserves

AGV heeft algemene reserves ingesteld voor het opvangen van financiële gevolgen van calamiteiten en onzekere gebeurtenissen. Jaarlijks werd, tot en met **2015**, € 1 miljoen aan de algemene reserves gedoteerd en een rentevergoeding bijgeschreven. Bij de invulling van de besparingsdoelstellingen uit het bestuursakkoord is besloten de dotatie aan de algemene reserves vanaf 2016 stop te zetten. De algemene reserve heeft sindsdien een stand van afgerond € 5 miljoen.

Binnen het eigen vermogen heeft AGV een aantal bestemmingsreserves, die vanwege de vastgestelde bestemming niet tot de weerstandscapaciteit kunnen worden gerekend.

RESERVES EN VOORZIENINGEN	bedragen x €1,000	per 1/1 2023	per 31/12 2023
Algemene reserves			
- Algemene reserve Zuiveringsbeheer		2.450	2.450
- Algemene reserve Watersysteembeheer		2.450	2.450
Totaal algemene reserves		4.900	4.900
Bestemmingsreserves (en -fonds)			
- Tariefegalisatiereserve Zuiveringsheffing		3.784	695
- Tariefegalisatiereserve Watersysteemheffing		971	-2.408
- Nazorg sanering De Vecht		926	826
Totaal bestemmingsreserves (en -fonds)		5.681	-887
TOTAAL		10.582	4.013

Onbenutte belastingcapaciteit

Anders dan gemeenten en provincies zijn waterschappen volledig autonoom waar het gaat om de vaststelling van belastingtarieven. Dat biedt waterschappen de mogelijkheid om onvoorziene financiële tegenvallers, voor zover daar geen andere dekking voor is, in het uiterste geval op te vangen door een verhoging van de (toekomstige) tarieven. Dit wordt aangeduid als 'onbenutte belastingcapaciteit'. In beginsel is de onbenutte belastingcapaciteit onbeperkt. Bij het bepalen van de belastingtarieven gaat het AGV-bestuur uit van een gelijkmatige tariefontwikkeling.

Risico's

Risicomanagement

Het herkennen en het effectief beheersen van risico's, zoals het voorkomen van overstromingen en voorkomen van vervuiling van rivieren, kanalen en plassen, is een continue proces en behoort tot de primaire taken van AGV. Zoals iedere andere organisatie heeft ook AGV rekening te houden met de kans dat er ongewenste gebeurtenissen, ofwel risico's, optreden die negatieve gevolgen kunnen hebben op de uitvoering van haar taken en de realisatie van de beoogde doelen.

Om verdere optimalisatie en standaardisatie van de risicomanagementactiviteiten te borgen heeft het Algemeen Bestuur in maart 2022 het risicomanagementbeleid met daarin de principes, de kaders en het proces voor risicomanagement van AGV vastgesteld. De implementatie van het beleid zal ertoe leiden dat risico's meer proactief en efficiënter geïdentificeerd en beheerst zullen worden waardoor de kans op het realiseren van de beoogde doelen groter is en beter voorspelbaar zal zijn. Door middel van de meer gestructureerde beoordeling, behandeling en rapportage van risico's wordt het bestuur van AGV beter in staat gesteld om risico-gebaseerde besluiten te nemen.

Op dit moment wordt het risicomanagementbeleid onder andere toegepast bij de risicoanalyses op het Waterbeheerprogramma 2022-2027. Er is een start gemaakt met het gestructureerd in kaart brengen en analyseren van de (financiële) risico's die inherent zijn aan de uitvoering van het Waterbeheerprogramma 2022-2027. Momenteel worden risicoanalyses uitgevoerd op de elementen Waterveiligheid en Gezuiverd Afvalwater. Er wordt ernaar gestreefd om deze risicoanalyses in het derde kwartaal van dit jaar af te ronden. Vervolgens zullen ook de risico's voor de andere elementen uit het Waterbeheerprogramma 2022-2027, zoals bijvoorbeeld Voldoende water en Gezond water, in kaart gebracht en geanalyseerd worden. Na afronding van iedere risicoanalyse zullen de binnen dat element van het Waterbeheerprogramma 2022-2027 geïdentificeerde risico's allemaal geclassificeerd zijn op kans en gevolgen. Daarnaast geven de risicoanalyses inzicht in de omvang van de zogenaamde financiële restrisico's waar AGV mee te maken heeft. Het bepalen van de omvang van de financiële restrisico's is belangrijk omdat het de basis vormt voor het bepalen van de gewenste minimale omvang van de weerstandscapaciteit; de minimale financiële buffer die aangehouden moet worden om te voorkomen dat een ongewenste gebeurtenis die niet anderszins financieel is afgedekt (door bijvoorbeeld verzekeringen en/of voorzieningen) de financiële huishouding van AGV ernstig verstoort. Er wordt ernaar gestreefd om uiterlijk in het eerste kwartaal van 2023 een goed onderbouwde berekening van de gewenste minimale omvang van de weerstandscapaciteit te hebben.

Restrisico's

Inflatie, Governancetraject, nieuwe systemen

In 2022 zijn er verschillende ontwikkelingen die extra (ten opzichte van voorgaande jaren) onzekerheden met zich meebrengen en een doorwerking hebben in de Begroting 2023.

In de eerste plaats is er de hoge inflatie. Vooral sterke stijgingen van de energieprijzen hebben het inflatieniveau flink omhoog gestuwd. De Europese Centrale Bank probeert dit terug te brengen door de rente te verhogen. Momenteel is niet te voorspellen hoe de ontwikkeling van de inflatie er verder uitziet.

Een andere, voor prognoses en ramingen relevante factor betreft de recente migraties naar nieuwe systemen voor de gemeentelijke drinkwaterfacturatie, de waterschapsbelastingen en de personeels- en salarisadministratie van Waternet. Functionaliteiten en informatievoorziening van de nieuwe systemen zijn nog niet goed ingericht. Tenslotte is een belangrijke onzekerheid gelegen in het governancetraject, waarin de aansturing en inrichting van Waternet tegen het licht wordt gehouden. De onzekerheid betreft niet alleen de direct aan (de voorbereiding en implementatie van) de besluitvorming verbonden kosten, maar ook het effect op de mobiliteit van de medewerkers van Waternet. De invulling van vacatures verloopt moeizaam of mondt noodgedwongen uit in een beroep op externe inzet.

De drie genoemde ontwikkelingen brengen materiële onzekerheden met zich, die leiden tot een grotere bandbreedte van afwijkingen in de realisatie ten opzichte van de ramingen of prognoses.

Koepelvrijstelling

In het voorjaar van 2020 is AGV Bouw BV opgericht voor de bouw van de groengas installatie. Volgens planning is de naam "AGV Bouw BV" in het eerste kwartaal van 2021 statutair gewijzigd in "AGV Groengas BV" en is de inschrijving bij de Kamer van Koophandel hierop aangepast. In de loop van 2021 is AGV Groengas BV groen gas gaan leveren. Daarmee wordt beter voldaan aan een van de voorwaarden die gelden bij het kunnen toepassen van de koepelvrijstelling door Waternet bij de doorbelasting van de kosten van zijn dienstverlening aan zowel AGV als Amsterdam.

Medio 2022 is door de Belastingdienst de verruiming toegestaan waarover Waternet met de Belastingdienst geruime tijd in overleg is geweest. De verruiming houdt in dat waterschap AGV het bij het zuiveringsproces vrij te komen biogas met btw kan factureren aan AGV Groengas BV zonder dat dit nadelige gevolgen heeft voor de toepassing van de koepelvrijstelling. De argumentatie hierbij is dat het vrijkomen van biogas onlosmakelijk is verbonden aan de wettelijke taak met betrekking tot het zuiveren van afvalwater. Daarbij geldt tegelijkertijd dat de kosten van de inzet van Waternet toch zouden zijn gemaakt omdat zij nodig zijn voor de uitvoering van de wettelijke taak, ongeacht of er biogas vrijkomt of niet. De Belastingdienst heeft ook aangegeven dat bij het toepassen van de koepelvrijstelling ook aan alle overige voorwaarden moet worden voldaan.

Verder is van belang dat de Belastingdienst een standpunt heeft ingenomen ten aanzien van de BTW-belaste drinkwatertaak die Waternet uitvoert voor de gemeente Amsterdam. Dit standpunt houdt in dat de huidige positionering van deze taak niet verenigbaar is met toepassing van de koepelvrijstelling en dat deze daarom "op afstand" moet worden geplaatst. De oplossing is het onderbrengen van de drinkwatertaak in een separate juridische entiteit. Inmiddels zijn de voorbereidingen gestart om de drinkwatertaak onder te brengen in een Drinkwater NV. Met de Belastingdienst is overeenstemming bereikt met betrekking tot de doorlooptijd om tot een Drinkwater NV te komen.

Verzoek schadevergoeding Noorderpark

Ter uitvoering van het watergebiedsplan Noorderpark is door AGV medio 2018 een compensatieaanbod gedaan van circa € 40.000 aan een bewoonster. Deze kon zich niet vinden in dat bod en heeft in november 2018 een verzoek om nadeelcompensatie ingediend op basis van hoofdstuk 6 van de Keur AGV 2017 (voorheen de Verordening schadevergoeding). Het waterschap heeft advies ingewonnen en de nadeelcompensatie bepaald op € 40.000, hetzelfde bedrag dat in eerste instantie als compensatieaanbod was gedaan. Verzoekster heeft bezwaar gemaakt tegen dat besluit. Op basis van het advies van de bezwaarschriftencommissie is besloten een nieuw extern deskundigenadvies nadeelcompensatie aan te vragen. Op basis van de uitgebrachte externe adviezen is een besluit op bezwaar genomen waarin de hoogte van de nadeelcompensatie niet is gewijzigd en ook is bepaald op € 40.000. Tegen dit besluit is beroep ingesteld. De hoogte van de claim op basis van het verzoek is € 2.393.970. Onder andere wordt € 2.000.000 geclaimd als gevolg van het vervallen van bouwmogelijkheden, vanwege vernatting. In het externe deskundigenadvies werd daarover geconcludeerd dat deze vermogensschade niet is aangetoond, noch het gevolg kan zijn van de uitvoering van het watergebiedsplan. Geadviseerd is om het besluit van AGV op het verzoek om nadeelcompensatie te handhaven. De kans van slagen van dit deel van de claim wordt dan ook klein geacht. In theorie bedraagt echter het maximale risico bij het nemen van de claim € 2.350.000.

PFAS, Pas en Omgevingswet

De vastgestelde kaders voor PFAS beschermen mens en milieu, maar leiden voor projecten van AGV/Waternet tot hogere kosten in de voorbereiding en soms ook in de uitvoering. In 2023 en vermoedelijk ook na 2023 zullen we rekening moeten houden met vertraging en hogere kosten van ggw-projecten (grond/weg/waterbouw). Het toepassen van de nieuwe regels zal nog steeds kostenverhogend kunnen zijn in de (voorbereiding en de) uitvoering.

Onder de Omgevingswet kunnen gemeenten lokale maximale waarden stellen aan zeer zorgwekkende stoffen (ZZS-stoffen), die lager zijn dan de genoemde waarden uit het Handelingskader. Dat leidt sneller tot afvoer van bagger naar depots en aldus hogere kosten in de uitvoering. De problematiek van de ZZS is daarom als een risico te beschouwen.

Stikstof

Onderhoudsbaggerprojecten hebben vooralsnog een vrijstelling voor vergunningverlening t.a.v. stikstofuitstoot (PAS). Terreinbeheerders van natuurgebieden willen steeds vaker de bagger niet verspreid hebben op aangrenzend perceel, maar de bagger afvoeren naar een (weiland)depot. Dit leidt tot vertraging in de voorbereiding en tot hogere kosten in de uitvoering. Onder de Omgevingswet blijft de ontvangstplicht gelijk, maar moet een eventueel weilanddepot buiten het natuurgebied liggen. Het onderhoudsbaggeren in en nabij natuurgebieden is aldus een risico in de voorbereiding en uitvoering van projecten.

Claim schade aan hoogspanningskabel Lage Klompweg

In 2016 en 2017 heeft AGV een dijkverbetering uitgevoerd aan de Lage Klompweg in Nigtevecht. Tijdens het project heeft de aannemer een houten stuw geplaatst als vervanging van een betonnen stuw. Bij de plaatsing is kennelijk een hoogspanningskabel geraakt met beschadiging van de kabel tot gevolg. Medio 2020 heeft de netbeheerder AGV hiervoor aansprakelijk gesteld. De geleden schade zou € 708.000,- bedragen. AGV heeft de claim bij zijn verzekeraar gemeld en inmiddels van de hand gewezen richting de netbeheerder.

1.8 Financiering

Algemeen

Overeenkomstig artikel 108 van de Waterschapswet heeft het Algemeen bestuur de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie AGV vastgesteld, die betrekking heeft op 'het financieel beleid, het financieel beheer en de financiële organisatie' van het waterschap. In artikel 14 van de verordening zijn de regels met betrekking tot de financieringsfunctie opgenomen. De regels bevatten de algemene doelstellingen, richtlijnen en limieten van de financieringsfunctie en inzake de administratieve organisatie van de financieringsfunctie, waaronder taken en bevoegdheden, verantwoordingsrelaties en bijbehorende informatievoorziening.

Naast de verordening is de financieringsparagraaf een belangrijk instrument voor het sturen en beheersen van, verantwoord over en toezicht houden op de *treasury*-functie. De *treasury* is er primair op gericht om betrouwbare en degelijke financiering van de AGV-activiteiten te realiseren

Bij de jaarlijkse begroting wordt de verplichte financieringsparagraaf opgenomen. Deze paragraaf bevat onder andere concrete doelstellingen en geplande transacties voor dat betreffende jaar.

Externe ontwikkelingen

De economie heeft zicht snel hersteld van de coronapandemie. Het Centraal Planbureau verwacht dat de economie in 2022 met 4,6% groeit en 2023 met ruim 1% per jaar. De groei van de economie is mede afhankelijk van de geopolitieke ontwikkelingen.

Voor het eerst sinds 2011 verhoogt de Europese Centrale Bank de officiële rentetarieven. Het verhogen van de rente is bedoeld om de torenhoge inflatie te beteugelen. Door het lenen van geld duurder te maken, zullen burgers en bedrijven minder gaan kopen, is de theorie. Als de vraag daalt, zullen de prijzen minder hard stijgen.

Financieringsbehoefte

Algemeen

De financieringsfunctie is er primair op gericht te allen tijde de financiering van de AGV-activiteiten te realiseren binnen de algemene uitgangspunten, waaronder de afspraak dat transacties alleen worden gedaan in het kader van financiering van uit te voeren activiteiten die conform de Waterschapswet tot de taak van AGV behoren, te weten het zuiveringsbeheer en het watersysteembeheer.

Er wordt gestreefd naar een financiering tegen zo laag mogelijke kosten. Dit wordt voor een deel bereikt door interne financiering met eigen middelen (zoals reserves) toe te passen. Op de reserves wordt een interne rentevergoeding ten laste van de exploitatiebegroting gebracht, die overeenkomstig de Nota Financieel Beleid AGV 2016 is bepaald.

Financieringsbehoefte

Onder financieringsbehoefte wordt verstaan het aantrekken van externe geldmiddelen in verband met de financiering van zowel exploitatie als investeringen in enig begrotingsjaar. De exploitatie-uitgaven worden in principe gefinancierd met de exploitatieopbrengsten van dat jaar. Voor de financiering van de investeringen worden langlopende geldleningen aangetrokken; de benodigde middelen hiertoe worden ook wel de kapitaalbehoefte genoemd.

Financiering exploitatie begrotingsjaar 2023

De exploitatie-uitgaven worden in principe gefinancierd met de exploitatie-opbrengsten in dat jaar. De netto lasten zoals die in de voorliggende begroting AGV zijn geraamd, komen ten laste van de kostendragers van AGV (zuiveringsbeheer en watersysteembeheer) en worden gefinancierd uit de inkomstenbronnen zuiveringsheffing, verontreinigingsheffing en watersysteemheffing. Eventuele voorcalculatorische exploitatietekorten met betrekking tot deze waterschapheffingen worden gedekt door te beschikken over de desbetreffende tariefegalisatiereserves; overschotten worden aan die reserves toegevoegd. Er zal te allen tijden sprake zijn van een sluitende begroting.

Financiering kapitaaluitgaven 2023

Voor de financiering van de investeringen worden langlopende geldleningen aangetrokken. De omvang van deze benodigde middelen, de kapitaalbehoefte, voor 2023 staat hieronder; het is de resultante van de investeringen plus de aflossing op lopende geldleningen minus de afschrijving op bestaande activa en plus of min de mutaties in de reserves.

Geraamde kapitaalbehoefte		2023	Bedragen x €1 miljoen	
Boekwaarde activa per 1 januari				547,9
+ kapitaaluitgaven (netto, excl. West)				62,5
				610,4
– afschrijving (netto, excl. West)				41,0
Boekwaarde activa per 31/12				569,4
Restant geldleningen per 1 januari		529,6		
– reguliere aflossing geldleningen		35,9		
			493,8	
Beschikbaar eigen vermogen per 1 januari		10,6		
– mutaties in de reserves		6,6		
			4,0	
				497,8
Totaal				71,6

De berekende kapitaalbehoefte is exclusief de financiering van de rwzi Amsterdam-West. Hiervoor wordt projectfinanciering toegepast. Vanaf 2002 zijn geldleningen afgesloten voor financiering van de bouw, tegen gemiddeld 4,7% rente. Op gezette tijden moet de financiering worden aangevuld, in 2023 met € 5,4 miljoen, omdat de aflossing van de destijds gesloten geldleningen in een sneller tempo gaat dan de afschrijving (op basis van annuïteit) op de boekwaarde.

Voordeel is wel dat herfinanciering momenteel voordeliger kan plaatsvinden, waardoor de aan dit project toe te rekenen (uitzonderings)rente is teruggelopen.

Financiering kapitaaluitgaven ná 2023

Op dezelfde wijze als voor 2023 is ook voor de navolgende jaren de kapitaalbehoefte bepaald, onder andere op basis van de geplande investeringen conform het MIP 2024-2027.

Exclusief de financiering van de rwzi Amsterdam-West

Geraamde kapitaalbehoefte		2024	t/m	2027	
		(bedragen x €1 miljoen)			
Jaar	investering	Afschrijving op activa	Aflossing van geldleningen	Mutaties in reserves	TOTAAL
	-1-	-2-	-3-	-4-	1-2+3-4
2024	74	42	36	0	68
2025	122	45	38	9	107
2026	125	48	42	13	105
2027	98	52	45	25	66

Liquiditeitsbegroting 2023

Op basis van het geplande uitgaven- en inkomstenverloop wordt de liquiditeitsbegroting opgesteld. Met dit instrument wordt de ontwikkeling van de netto vlottende schuld geprognosticeerd.

Op basis van de werkelijke uitgaven en inkomsten wordt deze planning periodiek bijgewerkt en wordt de ruimte tot aan de kasgeldlimiet benut. Bij een dreigende overschrijding van de kasgeldlimiet zal –mede afhankelijk van de actuele marktomstandigheden en -ontwikkelingen– tijdig omzetting plaatsvinden van (goedkopere) financiering met kort geld naar financiering met lang geld.

Risicobeheer

Als gevolg van de Wet FIDO zijn er wettelijke normen gesteld waaraan minimaal moet worden voldaan: de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Daarnaast is leidend dat financiering alleen plaatsvindt ten behoeve van de uit te voeren publieke taak, zoals die via de Waterschapswet is opgedragen aan AGV.

Renterisicobeheer

Economische situaties bepalen de marktontwikkelingen, inclusief die op het gebied van de rentetarieven. Door deze continue bewegingen zijn risico's nooit geheel uit te sluiten.

Kasgeldlimiet korte of vlottende schuld

De kasgeldlimiet is ingesteld om al te grote fluctuaties in de rentelasten te vermijden.

De kasgeldlimiet is bepaald op 23% van het begrotingstotaal. Voor 2023 komt de limiet uit op een bedrag van circa € 55,4 miljoen. Het totaal van de netto vlottende schuld (korter dan 1 jaar) mag de kasgeldlimiet in principe niet overschrijden. Dit wordt voortdurend bewaakt.

Indien een overschrijding dreigt van langere duur dan dient de vlottende financiering (rekening-courant krediet) omgezet te worden in een meer permanente financieringsvorm (langlopende geldleningen). Indien de kasgeldlimiet gedurende drie achtereenvolgende kwartalen wordt overschreden is er de verplichting om een plan op te stellen dat gericht is op het wegwerken van deze overschrijding.

Kasgeldlimiet	2023	Prognose	Prognose	Prognose	Prognose
(bedragen x € 1.000)		1e	2e	3e	4e
		kwartaal	kwartaal	kwartaal	kwartaal
Toegestane kasgeldlimiet (1)					
In % van de grondslag: 23					
- grondslag (= begrotingstotaal)		240.752	240.752	240.752	240.752
- bedrag kasgeldlimiet		55.400	55.400	55.400	55.400
Omvang vlottende schuld (2)		45.000	45.000	45.000	45.000
Vlottende middelen (3)		0	0	0	0
Toets kasgeldlimiet					
Totaal netto vlottende schuld (4); (2-3)		45.000	45.000	45.000	45.000
Toegestane kasgeldlimiet (1)		55.400	55.400	55.400	55.400
Ruimte (+) Overschrijding (-); (1-4)		10.400	10.400	10.400	10.400

Renterisico lange of vaste schuld

De renterisiconorm is ingesteld om het renterisico bij herfinanciering te beperken. De opbouw van de leningenportefeuille dient zodanig te zijn, dat het risico uit hoofde van renteaanpassing en herfinanciering van leningen wordt begrensd. Bij een gelijkmatige opbouw van de leningenportefeuille, waarbij niet in enig jaar een onevenredig groot deel van de leningenportefeuille geherfinancierd behoeft te worden, wordt het renterisico op de vaste schuld gespreid over de jaren. In de Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden is de norm voor de waterschappen gesteld op 30% van het begrotingstotaal. De som van de renteherziening (1) en de aflossingen (2) mag de norm (6) niet overschrijden.

Renterisiconorm en renterisico's vaste schuld	2023	2024	2025	2026	2027
Renterisico's:					
1. Renteherziening op vaste schuld o/g	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Aflossingen	48,3	48,5	50,9	54,7	58,3
3. Renterisico's (1+2)	48,3	48,5	50,9	54,7	58,3
Berekening renterisiconorm					
4. Begrotingstotaal	240,8	247,4	252,6	260,1	264,0
5. Percentage renterisiconorm	30	30	30	30	30
6. Renterisiconorm (4*5/100)	72,2	74,2	75,8	78,0	79,2
Toets renterisiconorm					
7. Renterisiconorm (6)	72,2	74,2	75,8	78,0	79,2
8. Renterisico op vaste schuld (3)	48,3	48,5	50,9	54,7	58,3
9. Ruimte (+) / Overschrijding (-); (7-8)	24,0	25,7	24,8	23,4	20,9

Conclusie

Aangezien de renterisiconorm de komende jaren tot en met 2027 niet overschreden zal worden, is de opbouw van de leningenportefeuille voor de middellange termijn goed. De renterisiconorm is een percentage van het begrotingstotaal. Aangezien de begrotingstotalen na 2023 nog zonder inflatie zijn, zal de norm nog stijgen.

Rentegevoeligheid op de begroting

AGV is vanwege de toegepaste methodiek van financiering beperkt gevoelig voor rente-schommelingen.

De te financieren boekwaarde van alle aanwezige activa is grotendeels afgedekt door langlopende geldleningen met een vaste rente.

Het ongedekte deel wordt zolang mogelijk (binnen de toegestane grenzen van de kasgeldlimiet) gefinancierd via de rekening courant met de Nederlandse Waterschapsbank. Er is een kredietlimiet (rood staan) van € 45 miljoen, waarvoor aantrekkelijke voorwaarden gelden. Ter beperking van de financieringskosten wordt deze faciliteit zo ruim mogelijk benut. Het totaal van de rente voor 2023 is begroot op 2,1%. Dit percentage wordt de omslagrente genoemd; het gemiddelde van alle geldleningen en de rente op de rekening-courant.

Renteschommelingen kunnen er enerzijds zijn op de zogenaamde korte rente en is merkbaar op de rekening-courant met een maximale limiet van € 45 miljoen én anderzijds op de zogenaamde lange rente, die gevolgen kan hebben op de financiering van toekomstige investeringsprojecten.

Bij een rentestijging op zowel de korte als de lange rente van 1% zou het effect globaal € 1,2 miljoen op jaarbasis kunnen zijn (1% van € 45 miljoen kort geld plus 1% van € 80 miljoen lang geld zijnde over het gemiddeld investeringsvolume per jaar). Dit zou een effect kunnen hebben van 0,5% op de exploitatiebegroting van totaal € 240,8 miljoen met een evenredig effect op de tarieven.

Korte financiering

Dit vindt geheel plaats via de rekening-courant van de NWB. De kredietlimiet bedraagt € 45 miljoen.

Lange financiering

Gelet op het streven naar zo laag mogelijke financieringskosten wordt zo lang mogelijk –binnen de kasgeldlimiet- gebruik gemaakt van de bovengenoemde rekening-courantfaciliteit; ook nieuwe investeringen worden dus in eerste instantie gefinancierd met kort geld. Periodiek vindt omzetting plaats naar vaste financiering, door het aantrekken van langlopende geldleningen.

Alle afgesloten leningen zijn niet vervroegd aflosbaar en hebben een vaste rente die niet tussentijds kan worden aangepast. Zij hebben een gemiddelde (resterende) looptijd van circa 22,5 jaar en het gemiddelde rentepercentage bedraagt 2,1%.

Voor de projectfinanciering van de rwzi Amsterdam-West zijn geldleningen afgesloten. Ook deze zijn niet vervroegd aflosbaar en hebben een vaste rente die niet tussentijds kan worden aangepast.

Zij hebben een gemiddelde (resterende) looptijd van circa 17,1 jaar en het gemiddelde rentepercentage bedraagt 3,4%.

Om te kunnen voorzien in de geraamde kapitaalbehoefte voor 2022 wordt in de planning rekening gehouden met af te sluiten geldleningen, inclusief voor de rwzi Amsterdam-West, tot een totaalbedrag van € 77 miljoen.

Rentevisie

De kortgeldrente (rekening-courant) bevindt zich, na geruime tijd negatief te zijn geweest, tussen de 0,5% en 1%. De rente voor langlopende geldleningen voor 25 jaar vast, schommelde de afgelopen periode rond de 2%. Het huidige leningenpakket en de in de komende jaren aan te trekken geldleningen bepalen de gemiddelde omslagrente, die voor 2023 is geraamd op 2,1%. Gezien de blijvende onzekerheid op de financiële markten, overige ontwikkelingen op politiek en economisch gebied en de rente verhogingen van het ECB is de verwachting dat de rente de komende periode zal gaan stijgen.

Met ingang van 15 september 2022 bedraagt de rentevergoeding van de rekening-courantfaciliteit bij de NWB 0,125% bovenop het tarief van de ECB. Het tarief van de rekening-courantfaciliteit stond lange tijd op 0%.

Voorgestelde transacties en mandaat

Met de huidige kennis en gelet op het streven naar zo laag mogelijke financieringskosten, wordt voorgesteld:

- de kasgeldlimiet volledig te benutten door de exploitatiekosten geheel en de investeringskosten zo lang mogelijk met kort geld te financieren via de rekening-courant en eventueel met kasgeldleningen;
- voor 2023 in de financieringsbehoefte boven de kasgeldlimiet te voorzien door externe financiering, via het aantrekken van langlopende geldleningen tot een totaalbedrag van € 77 miljoen (inclusief rwzi Amsterdam-West). Bij de keuze van de rentevaste periode van die leningen wordt telkens een afweging gemaakt van de dan geldende prijs en wordt een rentevaste periode aangehouden tussen de 25 en 40 jaar;
- van de oorspronkelijke planning af te wijken, als (markt)ontwikkelingen daar aanleiding voor geven.

In artikel 14 van de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie AGV (verordening ex artikel 108 Waterschapswet) is de uitvoering van het financieringsbeleid opgedragen aan het Dagelijks bestuur.

1.9 Vreemd vermogen

Vreemd vermogen is onvermijdelijk voor een kapitaalintensieve organisatie als een waterschap, waarin voortdurend investeringen nodig zijn om de wettelijke taak adequaat te kunnen uitoefenen. Tevens is het voor de waterschappen vanaf 2011 verplicht om bij te dragen aan het nationale Hoogwaterbeschermingsprogramma. Voor AGV is de bijdrage voor 2023 bepaald op € 17,1 miljoen.

Daar komt bij dat AGV om historische redenen een hoge schuld heeft én over een beperkt eigen vermogen kan beschikken.

Het vreemde vermogen van AGV bestaat uit een leningenportefeuille, die volgens de laatste vastgestelde jaarrekening per eind 2021 € 796 miljoen bedroeg. Hiermee is de totale boekwaarde van investeringen gefinancierd. Door investeringen neemt de behoefte aan vreemd vermogen toe; door afschrijving neemt dit af. Daarnaast zijn mutaties op reserves, die voor financiering kunnen worden ingezet, van invloed op het aan te trekken vreemd vermogen.

Verloop schuldquote

	Schuldquote	Absolute schuld (x 1 mln)
Gerealiseerd 2020	349%	676
Gerealiseerd 2021	351%	796
Begroot 2022	361%	792
Begroot 2023	359%	821

Toelichting op de tabel

De schuldquote geeft de verhouding aan tussen uitstaande schulden en de netto-opbrengst waterschapsbelastingen. Er is niet gekwantificeerd of genormeerd (ook niet in de Wet Hof) wat de maximale schuldpositie van decentrale overheden zou mogen zijn.

In het Bestuursakkoord Waterbetrokken 2019 - 2023 is het streven van het bestuur vastgelegd om de schuldquote blijvend onder de 400% te houden.

Het waterschap heeft het beleid omtrent investeringen, activeren en reserves vastgelegd in de Nota Financieel Beleid AGV. Bij de jaarrekening 2022 zal hierover meer worden gerapporteerd.

1.10 Verbonden partijen

Onder verbonden partij wordt verstaan die organisatie (een derde partij), waarmee AGV een bestuurlijke én een financiële relatie heeft als gevolg van een bepaalde samenwerking om een bepaalde publieke taak uit te voeren. Partijen worden als verbonden beschouwd indien de ene partij de zeggenschap over de andere partij bezit én belangrijke invloed kan uitoefenen op de financiële en operationele beslissingen van de andere partij. AGV kent zes verbonden partijen (VP), de Stichting Waternet, de gemeenschappelijke regeling Het Waterschapshuis, de Unie van Waterschappen, AGV Groengas BV, AquaMinerals BV en de Gemeenschappelijke Regeling Slib/HVC.

Waternet	
Rechtsvorm	Stichting
Vestigingsplaats	Amsterdam
Publiek belang dat met VP behartigd wordt	Het uitvoeren van alle waterschapstaken die aan AGV zijn opgedragen.
Wijze van behartiging	Waternet is opgericht door AGV en de gemeente Amsterdam. Beide opdrachtgevers zijn vertegenwoordigd in het bestuur van Waternet in de persoon van respectievelijk de dijkgraaf van AGV en de verantwoordelijke wethouder van de gemeente Amsterdam voor de watertaken. De middelen worden binnen de gezamenlijke stichting Waternet georganiseerd. Beide opdrachtgevers behouden het politiek primaat en mandateren dit jaarlijks via de begroting.
Hoogte financiële relatie met AGV in 2023	€ 78 miljoen
Bereikte resultaten	De aan Waternet opgedragen taken zijn doelmatig en efficiënt uitgevoerd.
Risico's vanwege de relatie met de VP	Waternet is opgericht door AGV en de gemeente Amsterdam. Voor AGV verzorgt Waternet alle waterschapstaken. Voor Amsterdam zorgt Waternet voor de riolering, de drinkwatervoorziening, en het ondiepe grondwater. Zowel de gemeente Amsterdam als AGV zijn in verhouding van de kosten van de opgedragen taken volledig aansprakelijk voor eventuele tekorten van Waternet. Voor AGV is dit aandeel 37%, dat onder andere van toepassing is op de garantstellingen: Waternet heeft geldleningen met een oorspronkelijk bedrag van € 106,6 miljoen aangetrokken waarvan de restantleningen per 31-12-2021 € 83,9 miljoen bedraagt. Daarnaast heeft Waternet een rekening-courantkrediet faciliteit die op 31-12-2021 € 27,2 miljoen bedraagt.
Het Waterschapshuis	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Amersfoort
Publiek belang dat met VP behartigd wordt	Ondersteuning AGV – met name op het vlak van automatisering en ICT- bij het uitvoeren van diens taken.
Wijze van behartiging	Het Waterschapshuis is opgericht door alle waterschappen tezamen. AGV is lid van het algemeen bestuur van Het Waterschapshuis en wordt daarin vertegenwoordigd door een lid van het Dagelijks bestuur van AGV.
Hoogte financiële relatie met AGV in 2023	€ 375.000
Bereikte resultaten	De taken zijn doelmatig en efficiënt uitgevoerd.
Risico's vanwege de relatie met de VP	De waterschappen dus ook AGV zullen op grond van artikel 41 van de Gemeenschappelijke regeling er steeds voor zorgdragen dat Het Waterschapshuis te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen.

Unie van Waterschappen (UvW)	
Rechtsvorm	Vereniging
Vestigingsplaats	Den Haag
Publiek belang dat met VP behartigd wordt	Behartiging van de belangen van de Nederlandse waterschappen op nationaal, Europees en internationaal niveau, alsmede de ontwikkeling van een gezamenlijke visie en het bepalen van gezamenlijke standpunten van haar leden en het verlenen van service aan haar leden.
Wijze van behartiging	In de ledenvergadering hebben de voorzitters van alle waterschappen zitting.
Hoogte financiële relatie met AGV in 2023	Contributie: € 660.000
Bereikte resultaten	De taken zijn doelmatig en efficiënt uitgevoerd.
Risico's vanwege de relatie met de VP	De UvW heeft een rekening-courantkrediet faciliteit tot maximaal € 2 miljoen waarvan AGV voor 6% garant staat. AGV staat garant voor de 25-jaars geldlening (mei 2017) van de UvW ter financiering van het kantoorpand. De restantwaarde van de geldlening bedraagt in 2023 afgerond € 4,6 miljoen, waarvan AGV voor maximaal 6% garant staat (€ 330.000). Oorspronkelijk lening bedrag bedraagt afgerond € 6 miljoen.

AGV Groengas BV	
Rechtsvorm	BV
Vestigingsplaats	Amsterdam
Publiek belang dat met VP behartigd wordt	De bouw en exploitatie van een groengas installatie past in de bestuurlijke ambities inzake circulaire economie. Met de juridische inrichting wordt invulling gegeven aan de uit fiscaal oogpunt noodzakelijke vormgeving van deze activiteiten.
Wijze van behartiging	AGV is enig aandeelhouder en heeft zodoende het stemrecht op alle aandelen in de BV. Een lid van de Waternet directie is bestuurder van de AGV Groengas BV.
Hoogte financiële relatie met AGV in 2023	Gestort aandelenkapitaal: € 1 Geldlening: € 11.616.000
Bereikte resultaten	De groengas installatie is operationeel sinds april 2021. De taken zijn doelmatig en efficiënt uitgevoerd.
Risico's vanwege de relatie met de VP	AGV heeft in 2020 een 15-jaars geldlening aan de BV verstrekt ter financiering van de groengasinstallatie. De restantwaarde van de geldlening bedraagt per 31 december 2023 € 19,25 miljoen. De jaarlijkse aflossing bedraagt € 774.400.

AquaMinerals BV	
Rechtsvorm	BV
Vestigingsplaats	Nieuwegein
Publiek belang dat met VP behartigd wordt	Samenwerkingsverband van de watersector (drinkwaterbedrijven en waterschappen) dat stoffen afkomstig uit de (afval-)waterbehandeling een tweede leven geeft
Wijze van behartiging	AGV heeft een minderheidsbelang in AqM en 1 directielid van Waternet zit in de Raad van Commissarissen.
Hoogte financiële relatie met AGV in 2023	Gestort aandelenkapitaal: € 72.855,25 Bijdrage AGV 2023: € 127.322
Bereikte resultaten	Het verlenen van diensten aan participanten om voor huidige en in de toekomst te verwachten grondstoffen uit de watercyclus economische en duurzaamheids waarde te creëren
Risico's vanwege de relatie met de VP	De gebruikelijke risico's die verbonden zijn aan het aandeelhouderschap

Gemeenschappelijke Regeling Slib / NV HVC (vanaf najaar 2021)	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Vestigingsplaats	Rotterdam
Publiek belang dat met VP behartigd wordt	Via de GR Slib wordt vanaf 2023 zuiveringsslib van AGV bij NV HVC verwerkt.
Wijze van behartiging	Het DB van AGV is deelnemer in de GR Slib. Een DB lid is afgevaardigde in het algemeen bestuur van de GR Slib. De GR Slib is aandeelhouder in NV HVC.
Hoogte financiële relatie met AGV in 2023	AGV draagt 16,7% bij aan de garantstelling van de GR Slib m.b.t. verkregen en nog te verkrijgen geldeningen van NV HVC ten behoeve van de activiteit slibverwerking. AGV zal een achtergestelde lening verstrekken aan NV HVC. Hoogte van het bedrag € 2.746.988
Bereikte resultaten	n.v.t
Risico's vanwege de relatie met de VP	Door achtergestelde lening bestaat risico op niet betaling van aflossing en rente.

Daarnaast heeft AGV een financiële relatie met onderstaande partijen. De bestuurlijke relatie loopt via verbonden partij Waternet:

- Stichting Waterproof; en Stichting Wereld Waternet.

Deelnemingen

Twee van de bovengenoemde partijen zijn tevens een deelneming AGV, te weten AquaMinerals B.V. en AGV Groengas B.V.

AquaMinerals BV

AquaMinerals BV verwerkt reststoffen die ontstaan bij de productie van drinkwater maar ook bij het zuiveren van afvalwater. De aandeelhouders in AquaMinerals BV zijn tevens leverancier van reststoffen en bestaan uit alle drinkwaterbedrijven en enkele waterschappen. AGV is aandeelhouder in AquaMinerals BV voor de afzet van restproducten die ontstaan bij de zuivering van afvalwater. Waternet heeft in 2018 deze aandelen verworven maar omdat de leveringsovereenkomst met AquaMinerals op naam van AGV stond in verband met de btw koepelvrijstelling, is in 2020 ervoor gekozen dat AGV deze aandelen van Waternet overneemt zodat AGV en leverancier van de reststoffen en deelnemer in AquaMinerals BV is. Hiermee is de situatie voor AGV binnen AquaMinerals BV gelijk aan die van de andere deelnemende waterschappen.

AGV Groengas BV

Bij de vergisting van zuiveringsslib, het restproduct van de zuivering van afvalwater, produceert AGV biogas. Dit biogas werd tot voor kort geleverd aan het AEB die het omzette in warmte en elektriciteit.

Inmiddels heeft AGV heeft een groengasinstallatie gebouwd naast de rioolwaterzuivering Amsterdam-West. Deze installatie zet het biogas om in groengas. Groengas heeft dezelfde eigenschappen als aardgas en is daarmee inzetbaar voor de verduurzaming van de transportsector en de verwarming van woningen.

Het waterschap produceert met deze installatie ongeveer 10% van het groengas in Nederland en draagt daarmee bij aan de energietransitie. De installatie is per april 2021 in bedrijf genomen.

AGV heeft ervoor gekozen om deze activiteit organisatorisch en juridisch vorm te geven in een deelneming door het oprichten van een besloten vennootschap, de 'AGV Groengas BV'. Een belangrijke reden hiervoor is om zodoende te voldoen aan de voorwaarden voor toepassing van de koepelvrijstelling in de omzetbelasting. Daarnaast heeft het oprichten van BV als voordeel dat risico's niet direct binnen AGV worden belegd. Dit project was ook aanleiding voor het bestuur om een eigen deelnemingenbeleid AGV te ontwikkelen (zie hierna).

De groengasinstallatie is daarmee ook de eerste activiteit waarop het nieuwe deelnemingenbeleid is toegepast: er is een speciale BV opgericht, direct onder AGV die zich zuiver en alleen richt op de bouw en exploitatie van de groengasinstallatie. In de uitvoering van deze activiteit wordt samengewerkt met OrangeGas/DMT.

Deelnemingenbeleid

De maatschappij staat voor grote opgaven zoals de aanpak van klimaatverandering en de transitie naar een circulaire economie, waarin grondstoffen worden teruggewonnen en hergebruikt. AGV heeft de ambitie om een bijdrage te leveren aan deze opgaven. Veelal gaat het hierbij om het uitvoeren van voor het waterschap nieuwe activiteiten die in het verlengde liggen van de huidige activiteiten van het waterschap.

Het waterschap wil zeggenschap op deze activiteiten behouden en tegelijkertijd kan het noodzakelijk zijn om deze op afstand te organiseren door deze onder te brengen in een deelneming van AGV. Deze noodzaak kan gelegen zijn in het beperken van financiële of organisatorische risico's of om in te kunnen spelen op veranderende omstandigheden.

AGV heeft een deelnemingenbeleid vastgesteld dat een afwegingskader vormt voor het starten en juridisch en organisatorisch vormgeven van deze activiteiten.

1.11 Bedrijfsvoering

Onder bedrijfsvoering wordt het geheel verstaan van interne organisatieonderdelen en processen, die de primaire processen van het waterschap ondersteunen. Deze organisatieonderdelen zijn ondergebracht bij Waternet, evenals de afdeling bestuursondersteuning. Het is daarom dat deze paragraaf in de AGV-begroting niet van toepassing is.

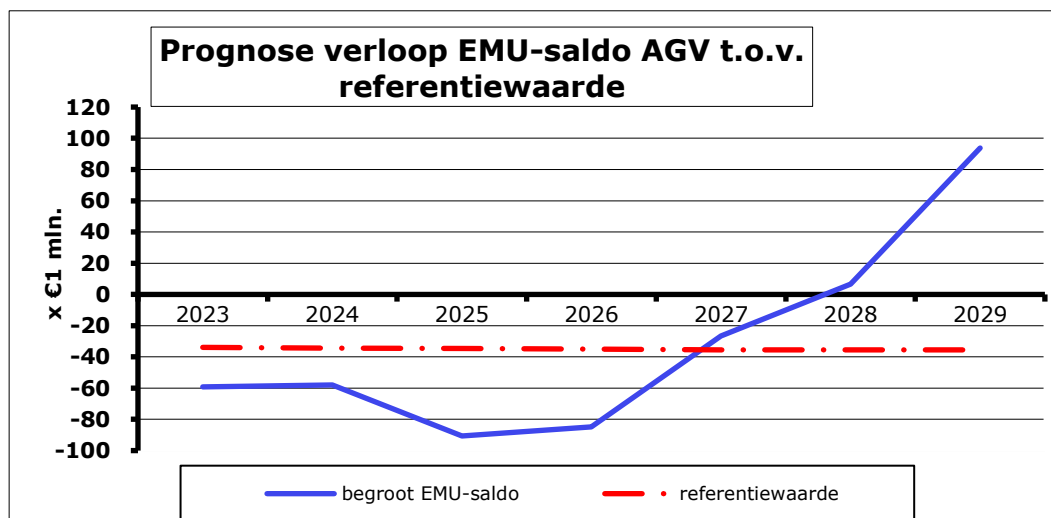
1.12 EMU-saldo

Het EMU-saldo is het vorderingensaldo van de collectieve sector op transactiebasis. Dit is het totale begrotingstekort dan wel -overschot van alle Nederlandse overheden en de sociale fondsen. Het EMU-saldo wordt weergegeven in procenten van het Bruto Binnenlands Product (BBP).

Ter bescherming van de euro heeft de Europese Unie het Stabiliteits- en groeipact vastgesteld, dat op 1 januari 1999 van kracht werd. Hierin zijn regels over de begroting en de schuldenlast vastgelegd. Bepaald is dat het EMU-tekort van elke lidstaat niet meer mag bedragen dan 3% van het BBP.

De Rijksoverheid is met de lagere overheden bestuurlijk hun maximale aandeel in het EMU-saldo overeengekomen. De ruimte voor de decentrale overheden bedraagt in 2023 0,4% van het BBP. Het (indicatief) toegestane aandeel voor AGV in het EMU-tekort bedraagt voor 2023 € 33,9 miljoen.

Door de coronacrisis is de nationale staatschuld flink toegenomen. Het is nog niet bekend of deze ontwikkelingen gevolgen gaan hebben voor de lopende afspraken met de decentrale overheden over hun aandeel in het EMU-saldo.

Zoals de tabel aangeeft blijft AGV vanaf 2027 binnen de referentiewaarde.

Waterschappen moeten in de begroting een overzicht opnemen van het verwachte verloop van het EMU-saldo. De berekening is in onderstaande tabel opgenomen. Het negatieve EMU-saldo wordt vooral bepaald door geplande investeringswerken.

OPBOUW EMU-SALDO			
(bedragen x € 1 miljoen)			
		2023	2022
<u>1. EMU exploitatiesaldo:</u>		6,6-	9,6-
<u>2. Invloed investeringen (zie staat van activa):</u>			
-/- bruto investeringsuitgaven	-/-	100,6	88,0
+ investeringssubsidies	+		
+ verkoop van materiële en immateriële vaste activa	+		
+ afschrijvingen	+	47,9	48,6
<u>3. Invloed voorzieningen (zie staat van reserves en voorzieningen):</u>			
+ toevoegingen aan voorzieningen t.l.v. exploitatie	+		
-/- onttrekkingen aan voorzieningen t.b.v. exploitatie	-/-		
-/- betalingen rechtstreeks uit voorzieningen			
-/- eventuele externe vermeerderingen van voorzieningen	-/-		
<u>4. Invloed reserves (zie staat van reserves en voorzieningen):</u>			
-/- eventuele betalingen rechtstreeks uit reserves	+		
-/- eventuele externe vermeerderingen van reserves	-/-		
<u>4. Deelnemingen en aandelen:</u>			
-/- boekwinst	-/-		
+ boekverlies	+		
Totaal		-59,3	-49,0

1.13 Openbaarheidsparagraaf

Inleiding

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. Deze wet vervangt de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). De Woo moet ervoor zorgen dat de overheid meer informatie, sneller en actiever openbaar maakt. Onder de Wob werd dat eigenlijk alleen op verzoek gedaan.

In art 3.5 van de Woo is de verplichting opgenomen om een openbaarheidsparagraaf op te stellen door het bestuur van AGV. In deze paragraaf wordt toegelicht wat AGV doet om aan de verplichtingen van de Woo te voldoen.

Omdat de Woo op 1 mei 2022 in werking is getreden, is dit de eerste keer dat er een openbaarheidsparagraaf wordt geschreven. Er is nog onvoldoende duidelijk hoe een openbaarheidsparagraaf eruit moet zien. AGV zal deze paragraaf steeds verder professionaliseren waar dat nodig zou mogen zijn.

AGV krijgt jaarlijks subsidie van het Rijk die moet worden ingezet voor de implementatie van de Woo. In deze paragraaf wordt, waar mogelijk, aangegeven waar het geld aan wordt besteed. Omdat er op dit moment nog geen subsidie is ontvangen, kan daar nu niet op worden ingegaan.

Subsidie van het Rijk			Bedragen in €
Jaar	Incidenteel	Structureel	Totaal
2023	64.514	181.390	245.904
2024	64.514	181.390	245.904
2025	114.994	213.474	328.468
2026	64.514	213.474	277.988

Er zijn door het Ministerie een aantal punten geformuleerd, waarover in de openbaarheidsparagraaf in ieder geval aandacht moet worden besteed. Dat zijn de volgende punten:

1. de actieve openbaarmaking van de verplichte categorieën documenten (artikel 3.3 Woo);
2. de inspanningsverplichting tot openbaarmaking voor andere documenten dan de elf categorieën (artikel 3.1 Woo);
3. de passieve openbaarmaking (hoofdstuk 4 Woo);
4. de informatiehuishouding (hoofdstuk 6 Woo);
5. de aanstelling en het in dienst hebben van een Woo-contactpersoon (artikel 4.7 Woo);
6. eventuele andere activiteiten om de Woo te implementeren.

Ad 1.

Dat is nog niet mogelijk via PLOOI⁸. Een aantal verplichte categorieën worden al ontsloten op de eigen website:

- Wet - en regelgeving;
- Organisatiegegevens;
- Vergaderstukken en verslagen (zijn stukken van het AB);
- Jaarstukken en jaarverslagen.

Vergunningen worden al ontsloten via officiële bekendmakingen.nl in het elektronisch Waterschapsblad.

Ad 2.

Daar moet door het bestuur nog een beslissing over worden genomen.

Ad 3.

De Woo coördinator is op de hoogte van de kortere beslistermijn en de verandering met betrekking tot de uitsluitingsgronden om informatie te verstrekken. De websites worden aangepast van Wob naar Woo. Tevens zijn er berichten op Bron (Intranet) geplaatst om de collega's te informeren. Er wordt nog onderzocht of er een

⁸ Platform Open Overheidsinformatie

e-learning beschikbaar moet komen om de medewerkers van Waternet op de hoogte te brengen van de eisen uit de Woo.

Ad 4.

De informatiehuishouding van het waterschap is nog niet op orde. Er wordt aan gewerkt om daar wel voor te zorgen. Dat traject is al in gang gezet, vanwege de eisen uit de Archiefwet op dit vlak. In die zin is de plicht om de informatiehuishouding op orde te brengen niet nieuw. De verplichting levert wel een nieuwe impuls om dit op orde te krijgen en te houden.

Ad 5.

De bestuursorganen van het waterschap hebben de directeur Dienstverlening van het waterschap aangewezen als Woo contactpersoon. De werkzaamheden worden feitelijk uitgevoerd door de klachten coördinatoren van de afdeling Marketing en Communicatie.

Ad 6.

Waternet heeft het ready team digitalisering en wetgeving opgericht. Dit team zorgt voor de vertaling van de eisen uit wetgeving (in casu de Woo) naar concrete vereisten voor de organisatie.

Bijlage 2: Financiële overzichten

2.1 Staat van personeelskosten

Staat van personeelslasten AGV													
	PERSONELE STERKTE					PERSONEELSLASTEN							
	Begroting 2023		Begroting 2022		Jaarrekening 2021		Begroting 2023			Begroting 2022		Jaarrekening 2021	
	toegestane formatie in f.t.e.	werkelijke formatie in f.t.e.	toegestane formatie in f.t.e.	geraamde formatie in f.t.e.	toegestane formatie in f.t.e.	geraamde formatie in f.t.e.	salarissen eigen personeel	sociale lasten eigen personeel	overige personeelslasten eigen personeel	salarissen tijdelijk personeel	Totaal personeelslasten begroting 2023	Totaal personeelslasten begroting 2022	Totaal personeelslasten jaarrekening 2021
	-2-	-3-	-4-	-5-	-6-	-7-	-8-	-9-	-10-	-11-	-12-	-13-	-14-
Huidige bestuur AGV:													
-AGV/Dijkgraaf	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	250.215		18.181		268.396	258.073	179.166
-AGV Secretaris-directeur	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	122.737		3.630		126.367	121.506	75.846
-AGV/Dagelijks bestuur							425.587		89.312		514.899	495.096	381.912
-AGV/Algemeen bestuur							223.813		83.481		307.294	295.475	231.756
Wachtderegeling voormalige bestuursleden							359.996				359.996	346.150	182.488
Totaal	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1.382.348	0	194.604	0	1.576.952	1.516.300	1.051.168

2.2 Staat van vaste activa

2.2a Materiële vaste activa

	Aanschaf- prijs	Stand 31 - 12 - 2022 Cumulatieve afladingen en bijdragen reserves	Boek- waarde	Nieuwbouw derden	Mutaties 2023 Ont- vallen sub- sidi- es	Over- boeking onder- hand- en werken	Afslrij- vngen	Aanschaf- prijs	Stand 31 - 12 - 2023 Cumulatieve afladingen en bijdragen reserves	Boek- waarde	Wijze/ duur af- slrij- ving	Rente laste van de exploitatie	Rente- bijdrage op van de investe- re- ingen	
WERKEN IN EXPLOITATIE														
Gronden en terreinen	GR*	38.535.080	6.919.510	0	31.615.570	0	0	624.230	38.535.080	7.543.740	0	30.991.340	0	979.850
Bedrijfsgebouwen	KA*	9.264.510	2.568.510	0	6.696.000	0	0	302.520	9.264.510	2.871.030	0	6.393.480	0	140.610
Waterkeringen	WK*	251.300.160	74.915.030	17.055.190	159.329.940	0	0	7.281.390	251.300.160	82.196.430	17.055.190	152.048.540	0	3.346.930
Watergangen, waterkwaliteitskunstwerken en -gemalen	WG*	90.160.840	33.718.860	5.653.230	50.788.770	0	0	3.242.410	90.160.840	36.961.280	5.653.230	47.546.330	0	1.066.560
Zuiveringstechnische werken -transportsysteem (BP12)	ZT*	43.329.050	24.414.240	1.473.480	17.474.730	0	0	1.234.610	43.329.050	25.648.850	1.473.480	16.206.720	0	366.970
Zuiveringstechnische werken -zuiveringsinstallatie (BP13)	ZT*	506.034.510	200.454.160	12.173.340	283.407.020	0	0	19.915.360	506.034.510	220.557.010	12.173.340	273.304.160	0	8.523.410
Zuiveringstechnische werken -slibverwerkingsinstallatie (BP14)	ZT*	12.041.980	6.630.720	0	5.411.260	0	0	485.780	12.041.980	7.116.500	0	4.925.490	0	113.630
Vaarwegen en havens	VW*	10.301.710	7.697.990	0	2.603.790	0	0	447.800	10.301.710	8.145.720	0	2.155.990	0	54.680
Overige materiële vaste activa	OV*	156.916.180	60.211.900	22.339.740	74.373.760	0	0	5.344.430	156.916.180	65.556.330	22.339.740	69.020.110	0	1.561.840
TOTAAL WERKEN IN EXPLOITATIE		1.117.884.020	417.530.860	58.694.980	641.700.840	0	0	38.878.530	1.117.884.020	456.596.890	58.694.980	602.592.160	0	16.153.480
ONDERHANDEN WERKEN														
Gronden en terreinen	GR*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsgebouwen	KA*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Waterkeringen	WK*	10.700.000	0	10.700.000	13.500.000	0	0	535.000	24.200.000	535.000	0	23.665.000	0	224.700
Watergangen, waterkwaliteitskunstwerken en -gemalen	WG*	10.817.000	0	10.817.000	13.061.400	0	0	432.680	23.876.400	432.680	0	23.445.720	0	227.160
Zuiveringstechnische werken -transportsysteem (BP12)	ZT*	608.000	0	608.000	1.023.000	0	0	24.030	1.631.000	24.030	0	1.606.970	0	12.770
Zuiveringstechnische werken -zuiveringsinstallatie (BP13)	ZT*	19.914.000	0	19.914.000	24.052.800	0	0	1.122.600	43.966.800	1.122.600	0	42.844.200	0	370.950
Zuiveringstechnische werken -slibverwerkingsinstallatie (BP14)	ZT*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vaarwegen en havens	VW*	0	0	0	646.800	0	0	0	646.800	0	0	646.800	0	0
Overige materiële vaste activa	OV*	5.560.000	0	5.560.000	10.221.000	0	0	365.950	15.801.000	365.950	0	15.435.050	0	117.180
TOTAAL ONDERHANDEN WERKEN		47.619.000	0	47.619.000	62.505.000	0	0	2.480.260	110.124.000	2.480.260	0	107.643.740	0	952.760
TOTAAL GENERAAL		1.165.503.020	417.530.860	58.694.980	689.319.840	0	0	41.358.790	1.228.008.020	459.077.150	58.694.980	710.235.900	0	17.106.240

2.2b Immateriële vaste activa

	Aanschaf- prijs	Stand 31 - 12 - 2022 Cumulatieve afschrijvingen en bijdragen reserves	Boek- waarde	Nieuwbou- wergingen	Mutaties 2023 Ont- vang- sub- sidi- es	Over- boek- ing onder- han- den werken	Afschrij- vingen	Aanschaf- prijs	Stand 31 - 12 - 2023 Cumulatieve afschrijvingen en bijdragen reserves	Subsidies	Boek- waarde	Wijze/ duur- af- schrij- ving	Rente ten laste van de exploitatie	Rente- bischrij- ving op investe- ringen
WERKEN IN EXPLOITATIE														
Uitgaven onderzoek en ontwikkeling	O&O*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	0
Bijdragen aan activa in eigendom van Overheden *1	OVH*	13.136.260	799.200	11.297.890	0	0	0	977.370	14.113.630	799.200	10.320.530	-	237.250	0
Overigen	OVE*	1.097.500	0	1.829.170	0	0	0	117.070	1.214.570	0	1.712.100	-	38.410	0
Geactiveerde bijdragen aan het Rijk inzake het hoogwaterbeschermingsprogramma	HW*	31.424.950	0	8.517.700	0	0	0	3.831.000	35.255.950	0	4.686.700	-	178.870	0
Overige immateriële vaste activa *2	OVI*	6.855.250	11.784.790	5.037.030	0	0	0	1.096.890	7.952.140	11.784.790	3.940.140	-	105.770	0
TOTAAL WERKEN IN EXPLOITATIE		52.513.960	12.583.990	26.681.790	0	0	6.022.330	91.779.740	58.536.290	12.583.990	20.659.470		560.300	0
ONDERHANDEN WERKEN														
Uitgaven onderzoek en ontwikkeling	O&O*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	0
Bijdragen aan activa in eigendom van Overheden *1	OVH*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	0
Overigen	OVE*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	0
Geactiveerde bijdragen aan het Rijk inzake het hoogwaterbeschermingsprogramma	HW*	1.919.000	0	1.919.000	0	0	0	383.800	383.800	0	1.535.200	-	40.300	0
Overige immateriële vaste activa *3	OVI*	900.000	0	900.000	0	0	0	180.000	180.000	0	720.000	-	18.900	0
TOTAAL ONDERHANDEN WERKEN		2.819.000	0	2.819.000	0	0	563.800	2.819.000	563.800	0	2.255.200		59.200	0
TOTAAL GENERAAL		94.598.740	52.513.960	12.583.990	29.500.790	0	6.586.130	94.598.740	58.100.090	12.583.990	22.914.670		619.500	0

2.2c Financiële vaste activa

	Stand 31 - 12 - 2022			Mutaties 2023			Stand 31 - 12 - 2023		
	Aan-schaf-prijs	Cumula-tieve verminde-ringen	Boek-waarde	Ver-meer-de-ringen	Her-waar-de-ring	Ver-min-de-ringen	Aan-schaf-prijs	Cumula-tieve verminde-ringen	Boek-waarde
<u>Deelnemingen en effecten</u>									
Aandelen A van de Nederlandse Waterschapsbank	31.880	-	31.880	-	-	-	31.880	-	31.880
Aandelen B van de Nederlandse Waterschapsbank	6.810	-	6.810	-	-	-	6.810	-	6.810
	38.690	-	38.690	-	-	-	38.690	-	38.690

2.3 Staat van vaste schulden

STAAT VAN VASTE SCHULDEN AGV		2023	
Omschrijving	tbv rwzi West	tbv overige activa	Totaal
1. Aantal leningen per 1-1	9	41	50
2. Oorspronkelijk bedrag van de leningen	325.200.000	982.451.000	1.307.651.000
3. Restant bedrag geldleningen per 1-1	170.930.000	621.456.000	792.386.000
4. Nominaal bedrag af te sluiten leningen	5.400.000	71.600.000	77.000.000
5. Bedrag van aflossing	12.410.000	35.852.000	48.262.000
6. Restant bedrag geldleningen per 31-12	163.920.000	657.204.000	821.124.000
7. Rentelast	5.834.000	11.140.000	16.974.000
8. -Gemiddeld rentepercentage	3,4%	1,9%	
9. Gemiddelde restant looptijd in jaren	17,1	22,6	

2.4 Staat van reserves en voorzieningen

RESERVES EN VOORZIENINGEN	bedragen x €1,000	per 1/1 2023	per 31/12 2023
Algemene reserves			
- Algemene reserve Zuiveringsbeheer		2.450.030	2.450.030
- Algemene reserve Watersysteembeheer		2.450.030	2.450.030
Totaal algemene reserves		4.900.060	4.900.060
Bestemmingsreserves (en -fonds)			
- Tariefegalisatiereserve Zuiveringsheffing		3.784.260	694.760
- Tariefegalisatiereserve Watersysteemheffing		971.160	-2.407.710
- Nazorg sanering De Vecht		926.030	826.030
Totaal bestemmingsreserves (en -fonds)		5.681.450	-886.920
TOTAAL		10.581.510	4.013.140

2.5 Berekening renteomslagpercentage

BEREKENING RENTE - OMSLAG AGV			
<u>Financieringsmiddelen AGV</u>			
Boekwaarde activa per 1 januari			547.912.098
Restant geldleningen per 1 januari	2023	529.622.420	
Beschikbaar eigen vermogen per 1 januari	2023	9.781.510	539.403.930
Tekort (-)/overschot (+) aan financieringsmiddelen:			8.508.168-
 <u>Rentelasten</u>			
a. rente van geldleningen (bijlage 3):			11.140.290
b. kosten van sluiten, vervroegde aflossing en disagio van geldleningen:			0
c. rente tijdelijke financiering kapitaaluitgaven met kasgeld:			95.000
d. rente algemene en bestemmingsreserve:			0
Totale rentelast:			11.235.290 (A)
 <u>Boekwaarde</u>			
Boekwaarde van de kapitaaluitgaven per 1 januari	2023		547.912.098
Gemiddelde geraamde boekwaarde van de vermeerderingen in het dienstjaar:			0
Totale boekwaarde:			547.912.098 (B)
 <u>Rente-omslagpercentage voor</u>			
	<u>2023</u>		
	(A)	11.235.290	x 100 % =
	(B)	547.912.098	2,1%
De omslagrente is bepaald exclusief de financiering van de rwzi West te Amsterdam. Hiervoor geldt een uitzonderingsrente, die is gebaseerd op het gewogen gemiddelde van de voor dit project afgesloten geldleningen.			

2.6 Meerjareninvesteringsprogramma

Begroting 2023 (x € 1.000)								
Effect	categorie	OMSCHRIJVING	Finan. bron	2023	2024	2025	2026	2027
1		AANLEG/ONDERHOUD WATERKERINGEN	WSH					
	C	- Programma waterkeringen De Ronde Hoep		4.500	4.000	1.800	1.000	2.000
	A	- Opgave uit toetsing 2024				15.000	15.000	15.000
	C/A	- Groot onderhoud WK		14.000	14.000	12.500	12.500	12.500
	B	- Bijdrage in HWBP		1.810	1.690			
	C	- Toetsing regionale keringen		4.000	2.000			
2/3		INRICHTING/ONDERHOUD WATERSYSTEMEN	WSH					
		<u>Aanleg/verbetering/onderhoud watersystemen:</u>						
	A/B	- Waterinrichtingsplannen/NBW		3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
	A/C	- KRW		3.000	3.800	21.900	31.900	19.800
	A/B/C	- Baggeren waterlopen/saneren waterbodems *		650	850	1.150	9.200	14.800
	A	- Horstermeer, baggeren		500	500			
	B	- Polders op diepte		1.300	1.500	100	100	
	C/B	- Technische systemen (incl. upgrade modems)		20.389	32.763	42.760	33.080	20.950
	C	- Beheer hoeveelheid water, impementatie Omgevingswet		200				
	C/B	- Beheer hoeveelheid water, fysieke beveiliging		1.000	1.000	1.100		
	C/B	- Dual datacenter		150				
	4			BOUW/EXPLOITATIE ZUIVERINGTECHNISCHE WERKEN	ZH			
C		- RWZI Amstelveen optimalisatie	960					
A		- RWZI Blaricum/Huizen samenvoegen; voorbereiding	2.400	3.000		2.600		
A		- RWZI Blaricum/Huizen samenvoegen; uitvoering				2.000	10.000	13.000
A		- RWZI West en/of Westpoort uitbreiding	500					
C		- RWZI Horstermeer, struvietinstallatie	250					
C		- Diverse rwzi's, gasveiligheidsmaatregelen en optimalisaties	650	125				
C		- Fysieke beveiliging installaties	1.000	200				
B		- Optimalisaties zuiveringen	1.000	2.000		2.000	2.000	2.000
C		- Rwnz Amsterdam-West; aanpassen fakkelen en skimmers fase 2	300					
A		- RWZI Amsterdam-West, afdekken Uitgeestlibuffer		500		2.000	2.500	
C/B		- Aanpassen nood- en oogdouches+Verbetering gasveiligheid fase 2	2.800	450				
B		- Priva (gebouwenbeheersysteem) verbeteren/vervangen	100	270				
B		- Dual datacenter en WAN/LAN verbeteren	300	380				
C/B		- Procesautomatisering 7 rwzi's deel 2	2.500	2.500		1.920		
C		- RWZI Amstelveen, aanpassingen	5.500					
C		- Aanpassingen zuiveringen	8.960	5.840				
C		- Vervangingsinvesteringen zuiveringen 2020-2021	1.218					
A		- Vervangingsinvesteringen zuiveringen t/m 2027		10.000		15.580	15.000	
B		- Persleiding j. de Jongh/Krijn Breurstraat, uitvoering	225	1.000				
B		- Effluentleidingen verleggen	550	310		9.100	110	
B		- Gemalen en leidingen in stand houden	1.088	1.000		1.000	1.000	500
B		- Civiele herstelmaatregelen uit inspectie	1.500	500				
A/B/C		- RWZI Horstermeer, fullscale extra zuiveringstrap	7.700	300		-740	-740	-740
A/B		- RWZI Uithoorn, extra zuiveringstrap		1.500		6.500	5.000	
A/B		- RWZI De Ronde Venen, extra zuiveringstrap		350		-350	3.000	6.000
A		- RWZI Loenen, extra zuiveringstrap					500	500
C/B		- RWZI Amstelveen, extra zuiveringstrap	2.250	10.000		9.120	4.170	-630
A/B		- RWZI Hilversum, extra zuiveringstrap				500	4.500	1.000
A		- RWZI Weesp, extra zuiveringstrap					1.000	2.000
A		- Projecten zon		pm				
C		- Energie efficiency programma	500	250				
A		- Aquathermieprojecten (TEO/TEA) initiatieven derden	2.800	1.000		1.000		
5		INRICHTING/ONDERHOUD VAARWEGEN EN HAVENS	WSH					
	C	- Loosrechtse plassen		678	279	238	199	199
	C/B	- Brugbediening		400				
	B	- Boot VTH (voorbereiding, handhaving en toezicht)			450			
Totaal				100.628	107.307	151.778	154.019	111.879

Categorie: A: Besluitvorming in AB per kredietaanvraag / B: Verzamelbesluit AB met opdrachtverlening aan DB / C: Kredietbesluit al genomen

De projecten zijn voor 100% in dit overzicht opgenomen. Voor de berekening van de kapitaallasten wordt uitgegaan van een percentage van 60% van de verwachte realisatie m.u.v. de bijdrage in HWBP (=100%).

*Brutobedragen (90% wordt door het Rijk gefinancierd)

2.7 Overzicht netto-kosten naar beleidsproduct (inclusief meerjarenraming)

Beleidsproduct	Begroting 2023	Meerjarenprognose			
		2024	2025	2026	2027
1. Eigen plannen	10.775.926	10.991.906	10.827.396	10.439.816	9.826.936
2. Plannen van derden	2.745.823	3.045.823	3.045.823	3.045.823	3.045.823
3. Beheersinstrument waterkeringen	1.257.168	1.232.928	1.214.018	1.207.358	1.207.358
4. Aanleg en onderhoud waterkeringen	36.576.324	36.195.804	37.876.774	40.319.324	41.335.504
5. Dijkbewaking en calamiteitenbestrijding	247.570	242.990	238.410	233.840	229.260
6. Beheersinstrumenten watersystemen	4.905.817	4.905.817	4.905.817	4.905.817	4.905.817
7. Aanleg, verbetering en onderhoud watersystemen	17.228.420	19.360.840	18.895.060	19.904.590	21.566.180
8. Baggeren van waterlopen en saneren van watersystemen	8.539.510	8.527.340	8.484.910	8.466.580	8.448.320
9. Beheer hoeveelheid water	19.790.077	21.705.347	23.339.797	25.606.887	26.938.457
10. Calamiteitenbestrijding watersystemen	451.459	451.459	451.459	451.459	451.459
11. Monitoring watersystemen	4.244.217	4.244.217	4.244.217	4.194.217	4.194.217
12. Getransporteerd afvalwater	4.137.892	4.030.752	3.852.142	4.070.212	4.061.592
13. Gezuiverd afvalwater	65.119.413	67.834.583	70.738.323	72.566.363	73.767.113
14. Verwerkt slib	19.154.345	19.468.655	19.444.785	19.801.915	19.190.795
15. Afvalwaterbehandeling door derden	2.101.942	2.101.942	2.101.942	2.101.942	2.101.942
19. Beheersinstrumenten vaarwegen en havens	0	0	0	0	0
20. Aanleg en onderhoud vaarwegen en havens	1.975.715	1.855.195	1.824.865	1.743.725	1.661.955
21. Verkeersregeling en verkeersveiligheid vaarwegen en havens	223.137	223.137	223.137	223.137	223.137
22. Beheer Keurkwartet en VTH-beleid	0	0	0	0	0
23. Vergunningen en meldingen	3.716.260	3.715.600	3.714.950	3.714.290	3.713.630
24. Adviezen vergunningen	431.652	431.652	431.652	431.652	431.652
25. Toezicht	2.377.768	2.377.768	2.377.768	2.377.768	2.377.768
26. Handhaving	1.854.022	1.854.022	1.854.022	1.854.022	1.854.022
27. Regulering lozingen	1.555.028	1.531.838	1.503.228	1.480.158	1.454.288
31. Belastingheffing	11.946.641	11.892.141	11.892.141	11.892.141	11.892.141
32. Invordering	5.280.159	5.225.659	5.225.659	5.225.659	5.225.659
33. Bestuur	9.701.950	9.553.790	9.461.630	9.461.470	9.461.310
34. Externe communicatie	4.413.636	4.413.636	4.413.636	4.413.636	4.413.636
Totaal	240.751.871	247.414.841	252.583.561	260.133.801	263.979.971

2.8 Routekaart

2022				
Integrale effectsturing	Ontwikkellijn	Jaar	Onderdeel/product	Resultaat
	Ontwikkelingen in de P&C cyclus	2022	Implementatieplan P&C nieuwe stijl	
			Jaarrekening 2021	Realisatie op niveau Resultaten
			Jaarverslag bestuurlijke mijlpalen	digitaal, mooi vormgegeven
			Ontwikkelen transparant afwegingskader	Voor VJN
			VJN 2023-2027	Resultaat indicatoren met richtwaarden
			impactanalyse	
	Ontwikkelingen indicatoren en informatievoorziening	2022	Aansluiten bij te worden programma 'basisinformatie op orde'	
			Format voor jaarverslagen	strategische programma's
	Ontwikkelingen in beleids- en planvorming	2022	Jaar- en beleidsplannen in richten naar effectsturing (ERA)	
			WBP AGV 2022-2027	inclusief KRW
			Boezemplan 2.0	
			Participatiebeleid	verder uitwerken
			Aanpak gebiedsgericht werken	verder uitwerken
			Bestuurskalender	verbinding leggen tussen beleid en P&C
			Digitalisering	
	Ontwikkelingen in assetmanagement	2022	verbinding in sturingsstructuur	Masterplan technische assets watersysteem, Masterplan Zuiveren, Beheerplan primaire keringen, Beheerplan onderhoudsbaggers
	(leren) werken met integrale effectsturing	2022	Verder verbeteren proces VJN	
			Rollen en verantwoordelijkheden verduidelijken	inclusief organisatieontwikkeling, governance
			Versterken eigenaarschap	
	nieuw	2022	Diverse overige Amsterdamse of organisatie acties	
			Focus op uitwerken van het 'Proof of Concept'	
			Dialogo organisatie en bestuur	
			Inzicht in fte's Waternet per effect AGV (en Amsterdam)	gerelateerd aan Governance traject
			Focus op indicatoren bij de Resultaten	kwantitatieve verbeteringen